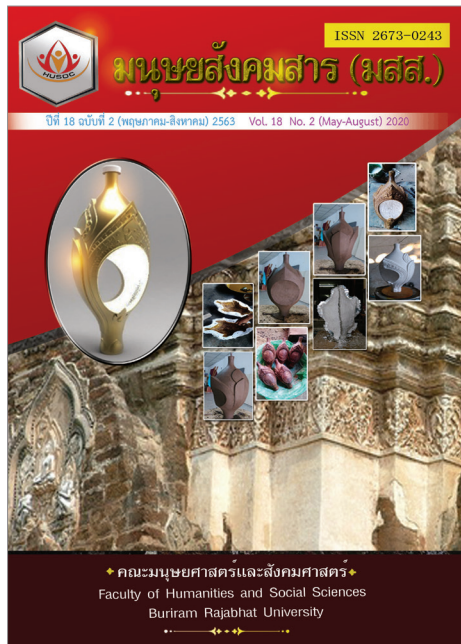

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2563

Journal of Humanities and Social Sciences (JHSS)

ISSN: 2673-0243

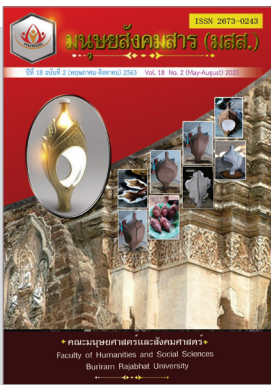
Vol. 18 No. 1 October 2018 (Print) Vol. 18 No. 2 May-August 2018

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Faculty of Humanities and Social Sciences
Burhan Rabbah University

ISSN 2673-0243

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

■ ชื่อเดิม	วารสารวิชาการ รมยสาร / ISSN 1686-0101
■ เจ้าของ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
■ ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ	รศ.มาลินี จุโฑปะมา
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
■ กองบรรณาธิการ	<div> <div> <p>ศ.ดร.ประยงค์ แสนบุราณ</p> <p>ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง</p> <p>ศ.ดร.วัชรระ งามจิตรเจริญ</p> <p>รศ.ดร.ประสาธ หนองเฉลิม</p> <p>รศ.ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์</p> <p>รศ.ดร.อัญชลี วรรณรักษ์</p> <p>รศ.ดร.สิงหนาท น้อมเนียน</p> <p>รศ.ดร.สารภี วรรณตรง</p> <p>รศ.ดร.ศุภกรณ์ ภู่เจริญศิลป์</p> <p>รศ.ดร.โกวิทย์ พิมพวง</p> <p>ผศ.ดร.นวมินทร์ ประชานันท์</p> <p>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัย เหมนเหลียง</p> <p>Prof. Dr. R. Michael Smith</p> </div> <div> <p>มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน</p> <p>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย</p> <p>มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</p> <p>มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</p> <p>มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p> <p>มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี</p> <p>มหาวิทยาลัยมหิดล</p> <p>มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์</p> <p>มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</p> <p>มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p> <p>มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p> <p>สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์</p> <p>Niagara University, U.S.A.</p> </div> </div>

มนุษยสังคมสาร (มสส.)

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2563

ISSN 2673-0243

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Prof. Ni Ni Hlaing

Mandalay University of Distance

Education, Myanmar

Prof. Dr. Ted Yu-Chung Liu

National Pingtung University,

Republic of China (Taiwan)

Assoc. Prof. Dr. Irom Gambhir Singh

Manipur University, India

■ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองบทความประจำฉบับ

รศ.ดร.คมเพชร ทัศรสกุล

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รศ.ดร.ศุภกรณ์ ภูเจริญศิลป์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รศ.ดร.ประสาท เนืองเฉลิม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รศ.ดร.พิพัฒน์ มณีโชติ

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

รศ.ดร.ประกาศิต สิริธรรดิกุล

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผศ.ดร.อนิวัช แก้วจันทน์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ผศ.ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผศ.ดร.สราวุธ วัฒนพัถ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผศ.ดร.เอมอร แสนภูวา

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ดร.เชิษฐาญญา แสงทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

รศ.สมบัติ ประจักษ์สานต์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผศ.ดร.อัศวิน น้อยไม่หอม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผศ.ดร.นวมินทร์ ประจักษ์นันท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผศ.ดร.กิ่งแก้ว ปะติงโข

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผศ.ดร.วันนีย์ นามสวัสดิ์

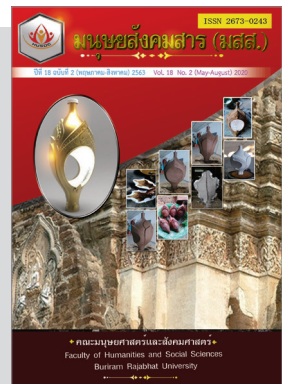
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มนุษยสังคมสาร (มสส.)

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2563

ISSN 2673-0243

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผศ.ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล
ผศ.ดร.นิรันดร์ กุลตานนท์
ผศ.ดร.อโศก ไทยจันทร์รักษ์
ดร.สุธิกิติ์ ฝอดสูงเนิน
ดร.สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ
ดร.สุชาติ หอมจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

■ บรรณาธิการ

ผศ.ดร.อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

■ รองบรรณาธิการ

ผศ.ดร.กัมภีรภาพ อินทะนุ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ดร.สุธิกิติ์ ฝอดสูงเนิน

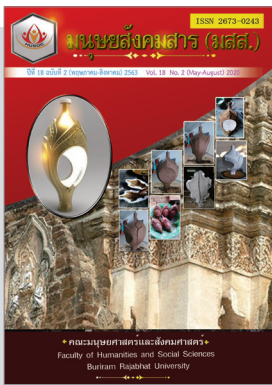
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ภูริสา วัชรนทร์วงศ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

■ ตรวจสอบภาษาอังกฤษ

Mr. David Frank Dittmar

มนุษยสังคมสาร (มสส.)

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2563

ISSN 2673-0243

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Buriram Rajabhat University

- เตรียมต้นฉบับและจัดทำรูปเล่ม
นางสาวจรัสรัตน์ อุ๋นรัมย์

- ประชาสัมพันธ์
นายสุรพงศ์ กันถัด

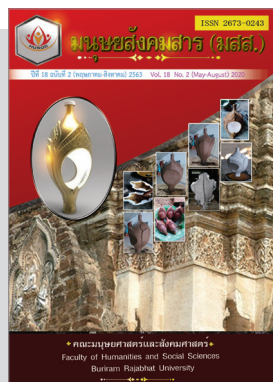
- กำหนดการพิมพ์เผยแพร่
ปีละ 3 ฉบับ (ม.ค.-เม.ย. / พ.ค.-ส.ค. / ก.ย.-ธ.ค.)

Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC)

Vol. 18 No. 2 (May-August) 2020

ISSN 2673-0243

Faculty of Humanities and Social Sciences

■ **Former Name:** Rommayasan/ISSN 1686-0101

■ **Publisher**

Faculty of Humanities and Social Sciences

Buriram Rajabhat University

■ **Editorial Advisor**

Assoc. Prof. Malinee Chutopama

President of Buriram Rajabhat
University

■ **Editorial Board**

Prof. Dr. Prayong Saenburan

Mahamakut Buddhist University
Isan Campus

Prof. Dr. Bunthan Dokthaisong

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Prof. Dr. Watchara Ngamjitcharoen

Thammasat University

Assoc. Prof. Dr. Prasart Nuangchalem

Maharakham University

Assoc. Prof. Dr. Cholvit Jeanrajit

Srinakharinwirot University

Assoc. Prof. Dr. Anchalee Wannaruk

Suranaree University of Technology

Assoc. Prof. Dr. Singhanat Nomniam

Mahidol University

Assoc. Prof. Dr. Saraphi Wantrong

Surindra Rajabhat University

Assoc. Prof. Dr. Supakorn Phoocharoensil

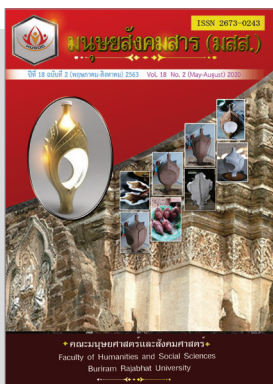
Thammasat University

Assoc. Prof. Dr. Kowit Pimpuang

Kasetsart University

Asst. Prof. Dr. Nawamin Prachanant

Buriram Rajabhat University

Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC)

Vol. 18 No. 2 (May-August) 2020

ISSN 2673-0243

Faculty of Humanities and Social Sciences

Asst. Prof. Dr. Li Renliang

National Institute of Development
Administration

Prof. Dr. R. Michael Smith

Niagara University, U.S.A.

Prof. Ni Ni Hlaing

Mandalay University of Distance
Education, Myanmar

Prof. Dr. Ted Yu-Chung Liu

National Pingtung University,
Republic of China (Taiwan)

Assoc. Prof. Dr. Irom Gambhir Singh

Manipur University, India

■ Peer Reviewers of the Issue

Assoc. Prof. Dr. Khompet Chatsupakul

Srinakharinwirot University

Assoc. Prof. Dr. Supakorn Phoocharoensil

Thammasat University

Assoc. Prof. Dr. Prasart Nuangchalem

Maharakham University

Assoc. Prof. Dr. Thiwat Manichot

Panyapiwat Institute of Management

Assoc. Prof. Dr. Pragasit Sitthitikul

Thammasat University

Asst. Prof. Dr. Aniwat Kaewjomnong

Thaksin University

Asst. Prof. Dr. Patipan Utayanugol

Chiang Rai Rajabhat University

Asst. Prof. Dr. Sarawut Napatalung

Phranakhon Rajabhat University

Asst. Prof. Dr. Emon Saenphuwa

Sisaket Rajabhat University

Dr. Chiawchan Saengthong

Sisaket Rajabhat University

Assoc. Prof. Sombat Prajongsant

Buriram Rajabhat University

Asst. Prof. Dr. Akkarapon Nuemaihom

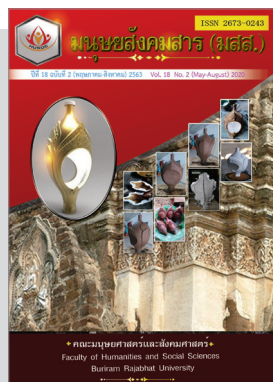
Buriram Rajabhat University

Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC)

Vol. 18 No. 2 (May-August) 2020

ISSN 2673-0243

Faculty of Humanities and Social Sciences

Asst. Prof. Dr. Nawamin Prachanant

Asst. Prof. Dr. Kingkaew Patitungkho

Asst. Prof. Dr. Wanthani Namsawat

Asst. Prof. Dr. Surachai Piyanukool

Asst. Prof. Dr. Niran Kulthanan

Asst. Prof. Dr. Asoke Thaichantararak

Dr. Sutheekit Fordsungnern

Dr. Somsak Pansiri

Dr. Suchart Homjan

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

■ Editor in Chief

Asst. Prof. Dr. Akkarapon Nuemaihom

Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University

■ Deputy Editors

Asst. Prof. Dr. Khampheeraphab Intanoo

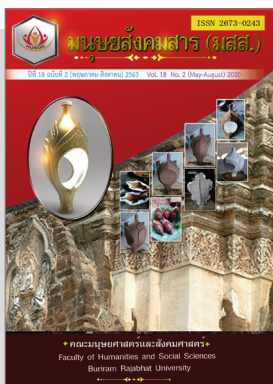
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University

Dr. Sutheekit Fordsungnern

Faculty of Humanities and Social
Sciences, Buriram Rajabhat University

Ms. Purisa Watcharenwong

Faculty of Humanities and Social
Sciences, Buriram Rajabhat University

Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC)

Vol. 18 No. 2 (May-August) 2020

ISSN 2673-0243

Faculty of Humanities and Social Sciences

■ English Editor

Mr. David Frank Dittmar

■ Manuscript Preparation and Journal Design

Miss Jaralrat Oonram

■ Public Relations

Mr. Surapong Kuntud

■ Periodicity

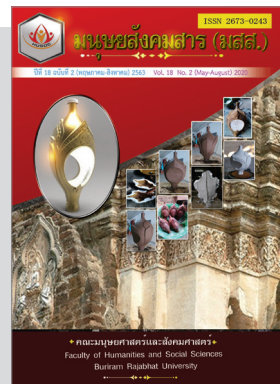
Three issues per year (January-April, May-October, September-December)

มนุษยสังคมสาร (มสส.)

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2563

ISSN 2673-0243

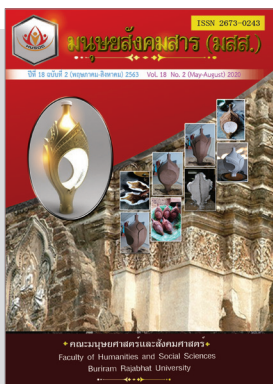
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มนุษยสังคมสารเป็นวารสารวิชาการของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีกำหนดการพิมพ์เผยแพร่ปีละ 3 ฉบับคือ เดือนมกราคม–เมษายน เดือนพฤษภาคม–สิงหาคม และเดือนกันยายน–ธันวาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้และองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่ได้จากงานวิจัยและงานวิชาการเกี่ยวกับ ภาษา ภาษาศาสตร์ วรรณคดี ปรัชญาและศาสนา ชาติพันธุ์ บรรณารักษ์และสารสนเทศศาสตร์ ดนตรีและนาฏศิลป์ ศิลปกรรม ประเพณีและวัฒนธรรม การท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ โบราณคดี มานุษยวิทยา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา จิตวิทยา การศึกษา และ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนรู้

บทความทุกเรื่องในวารสารเล่มนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยสองท่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้สนับสนุนบทความนั้น (Double-blind peer review) ทั้งนี้ เพื่อให้บทความมีคุณภาพ และได้มาตรฐานทางวิชาการ บทความที่ส่งมาเพื่อขอรับการตีพิมพ์ในมนุษยสังคมสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้สนับสนุนบทความจะต้องปฏิบัติตามระบบการอ้างอิงเอกสารและหลักเกณฑ์การเขียนบทความวิชาการและบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในมนุษยสังคมสารอย่างเคร่งครัด

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความในมนุษยสังคมสารถือเป็นความรับผิดชอบของผู้สนับสนุนบทความนั้น และกองบรรณาธิการจะไม่รับผิดชอบในเนื้อหาหรือความถูกต้องของบทความที่ส่งมาเผยแพร่ทุกเรื่อง

Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC)

Vol. 18 No. 2 (May-August) 2020

ISSN 2673-0243

Faculty of Humanities and Social Sciences

Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC) is the academic journal of the Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University. The journal is published three times a year: January-April, May-August and September-December. Its aim is to disseminate innovation and a new body of knowledge obtained from research academic and works, including the following areas: Language, Linguistics and Literature, Philosophy and Religion, Ethnics, Folklore, Library and Information Science, Music and Performance Arts, Fine and Applied Arts, Tradition and Culture, Tourism, History, Archaeology, Anthropology, Law, Politics, Public Administration, Economics, Sociology, Psychology, Education, and Technology and Learning Innovation.

All articles in this journal have been reviewed by at least two peer reviewers in the relevant fields. More importantly, the authors' and reviewers' identities are concealed from each other (Double-blind peer review) in order to have the articles with high quality and academic standards. The articles submitted for publication in Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC) have not already been published elsewhere or are not under consideration by peer reviewers for publication in other journals. The authors must strictly comply with the reference system and the criteria for the publication of academic and research articles set by the journal.

The views and opinions expressed in the articles are the responsibility of the authors, and the editorial board is not responsible for the contents or accuracy of any articles.

บทบรรณาธิการ

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2563

ISSN 2673-0243

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

“มนุษยสังคมสาร” ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 ประจำปี พ.ศ. 2563 ฉบับนี้มีข้อมูลใหม่ที่จะเรียนแจ้งให้ทุกท่านทราบคือ ตั้งแต่ ฉบับที่ 3 ปีที่ 18 เป็นต้นไป ผู้นิพนธ์ที่จะส่งบทความมาตีพิมพ์เผยแพร่ใน “มนุษยสังคมสาร” จะต้องส่งผลการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงาน (Plagiarism) ด้วยโปรแกรมอักขราวิสุทธิ์ ผ่านเว็บไซต์ <http://plag.grad.chula.ac.th/> โดยร้อยละของดัชนีความซ้ำซ้อนของบทความไม่เกินร้อยละ 15 ทั้งนี้ ให้ผู้นิพนธ์แนบผลการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานส่งมาที่วารสารพร้อมกับบทความด้วย

“มนุษยสังคมสาร” ฉบับนี้ได้เผยแพร่ผลงานวิจัย จำนวน 11 บทความที่อยู่ในกรอบเนื้อหาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยเป็นบทความด้านศิลปกรรม จำนวน 1 บทความ ด้านวัฒนธรรม จำนวน 1 บทความ ด้านบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 1 บทความ ด้านการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 บทความ และด้านภาษา จำนวน 3 บทความ และบทความทั้งหมดก็ได้ผ่านการพิจารณาพิเคราะห์โดยผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย จำนวน 2 ท่าน ดังนั้น จึงเป็นการรับประกันได้ว่าทุกบทความมีคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการที่สามารถนำไปอ้างอิงและต่อยอดให้เกิดประโยชน์ได้ ในส่วนภาพปกของวารสารฉบับนี้ได้นำมาจากบทความชื่อ “การประยุกต์ลายประดับปูนปั้นวัดพระศรีรัตนมหาธาตุเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของชุมชนบ้านท่ากระยาง” ซึ่งเป็นศิลปะลวดลายประดับตกแต่งปราสาทวัดพระศรีมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี ที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวอันโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนบ้านท่ากระยาง

กองบรรณาธิการ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาพิจารณาบทความ
ทุกท่าน และขอเรียนเชิญชวนนักวิจัย นักวิชาการ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้
ร่วมส่งผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ใน “มนุษยสังคมสาร” ใน
ฉบับต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม
บรรณาธิการ

สารบัญ

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2563

ISSN 2673-0243

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หน้า

การประยุกต์ลายประดับปูนปั้นวัดพระศรีรัตนมหาธาตุเพื่อพัฒนาเป็น ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของชุมชนบ้านท่ากระยาง	1
---	---

The Application of the Stucco Decorative Patterns at Wat Phra Si Mahathat for
Developing Brass Products of Ban Tha Krayang Community

อิษฎ์ รานอก / ภารดี พันธูปากร / เทพศักดิ์ ทองนพคุณ

Itt Ranok / Poradee Panthupakorn / Thepsakdi Thongnopkoon

ลักษณะเด่นในกลอนลำมหาชาติ ฉบับ ศ.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์	25
--	----

The Dominant Feature as Appeared in Lam Mahachat Written by

Sor.Thamphakdee's Version and Inta Kaweewong's Version

วรางคณา เสนสม / โกวิท พิมพวง / เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา

Warangkana Sensom / Kowit Pimpuang / Methawee Yuttapongtada

การพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับ เยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน	43
--	----

Development of Family Readiness Preparation Program for Youth in the Upper
Northern Region

หิรัญกฤษฎ์ ชัยคำ / สุชาติ ลีตระกูล

Hirankrit chaika / Suchart leetrakul

สารบัญ

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2563

ISSN 2673-0243

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หน้า

กลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษสู่ประเทศไทย 4.0	69
Developing Strategies of Public Libraries in Sisaket Province toward Thailand 4.0	
อนันศักดิ์ พวงอก	
Anansak Phuangok	
การวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้
ของครูอนุบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1	87
Analysis of Teaching Management Using Field Trips as Learning Resource of
Preschool Teachers in Samutprakan Primary Education Service Area Office 1	
จินตนา สุ่มมัตย์ / ปณัฐรณ จารุชัยนิวัฒน์	
Jintana Summart / Panutsorn Jaruchainiwat	
ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	109
Causal Factors Affecting the Efficiency of the World - Class Standard School
in the Northeastern Region	
สมจิต มุ่งกลาง / สำราญ หงษ์กลาง	
Somchit Moongklang / Samran Hongklang	

สารบัญ

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2563

ISSN 2673-0243

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หน้า

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	131
---	-----

The Development of Learning Documents in Occupational and Technological
Strand for the 5th Primary Education Level

จินตนา ท่วมกลาง/ เกริก ท่วมกลาง / สมจิต มุ่งกลาง

Jintana Thuamklang / Kerk Thuamklang / Somchit Moongklang

Development of a Model for Enhancing the Learning Skills of Students in Early Childhood Education Using a Community-based: Case Study on Child Development Centers in Nakhon Nayok Province	153
---	-----

Chaiyot Chaoranong

An Investigation of Autonomous English Learners' Personal Learning Environments	173
---	-----

Kitisuda Parnkul / Punyathon Sangarun / Andrew Lian

Enhancing L2 Learners' English Writing Proficiency through Blended Learning: A Case Study of Thai Undergraduate Students	193
--	-----

Sudarat Phosa1 / Sudakarn Patamadilok

สารบัญ

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) 2563

ISSN 2673-0243

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หน้า

**A Comparison between Perceptions and Expectations of Instructional
Management of English Courses of the General Education Program
at Phranakhon Rajabhat University**

213

Intira Charuchinda / Pornsin Supawan

การประยุกต์ลายประดับปูนปั้นวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ
เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ทองเหลืองของชุมชนบ้านท่ากระยาง

**The Application of the Stucco Decorative Patterns at
Wat Phra Si Mahathat for Developing Brass Products
of Ban Tha Krayang Community**

อิชญ์ รานอก¹ / ภรดี พันธูปากร² / เทพศักดิ์ ทองนพคุณ³

Itt Ranok / Poradee Panthupakorn / Thepsakdi Thongnopkoon

¹นิสิตปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

Doctoral Student, Visual Art and Design, Faculty of Fine and Applied Art, Burapha University

²ศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Professor, Advisor of Candidate, Visual Art and Design, Faculty of Fine and Applied Art,

Burapha University

³รองศาสตราจารย์, อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Associate Professor, Co-advisor of Candidate, Visual Art and Design, Faculty of Fine and Applied

Art, Burapha University

Received: June 11, 2020
Revised: August 13, 2020
Accepted: August 18, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลวดลายประดับตกแต่ง ประา่ง
วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมทองเหลืองของ
บ้านท่ากระยาง จังหวัดลพบุรี 3) เพื่อออกแบบและสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลือง
ประเภทของตกแต่งบ้านที่มีแนวคิดการออกแบบจากลวดลายประดับตกแต่ง

สถาปัตยกรรมของ ปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษาลงพื้นที่รวบรวมลวดลายประดับตกแต่ง ปรางค์มหาธาตุ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี โดยสรุปลวดลายกลุ่มตัวอย่างลวดลายประดับตกแต่ง ศิลปะลพบุรี พบว่า ลวดลายที่มีการวิวัฒนาการ สวยงามและโดดเด่น ได้แก่ ลายกรวยเชิงลายเฟื้องอุบลายหน้ากระดานดอกสี่เหลี่ยม ลายกลีบบัว ลายดอกบัวตูม และลายรูปหงส์ นำมาวิเคราะห์เพื่อการออกแบบ และประยุกต์เป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลือง ชุมชนทำกระยาง จังหวัดลพบุรี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลจากการกลุ่มผู้บริโภคร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการสัมภาษณ์ และคัดเลือกนำลวดลายที่ได้เพื่อนำมาเขียนแบบร่าง ต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ทองเหลืองต้นแบบประเภทของตกแต่ง จำนวน 4 รูปแบบ ได้แก่ แจกัน โคมไฟ เชิงเทียน และเครื่องแขวนประเภท กระดิ่ง ทดสอบการใช้งานผลิตภัณฑ์ นำผลิตภัณฑ์ไปจัดแสดงผลงานและประเมินผลงานการออกแบบ พบว่า ผลิตภัณฑ์แจกันและเครื่องแขวน ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากัน ($\bar{X} = 4.70$, $SD = 0.65$) รองลงมา ได้แก่ โคมไฟ ($\bar{X} = 4.64$, $SD = 0.64$) และเชิงเทียน ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.94$)

คำสำคัญ: ลวดลายประดับตกแต่งวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี, การประยุกต์, การออกแบบ

Abstract

The purposes of this research were 1) to study decorative patterns of Prang of Wat Phra Si Rattana Mahathat in Lop Buri Province, 2) to study the original brass products of Ban Tha Krayang in Lop Buri Province, and 3) to design and create a prototype of brass products for home decorations by which the design ideas have been taken from decorative architectural patterns of Prang of Wat Phra Si Rattana

Mahathat. The research results revealed that having collected the motif in interior decorative design, art and craft at Wat Phra Sri Rattana Mahathat and Lopburi's art patterns, it was found that the sample groups of Lopburi motif arts reflecting the most outstanding and beautiful motifs were as follows: Triangular Floral Designs, Pendant Designs, Lozenges of the Diaper Course, Quatre Foil Moulding, Lotus Petal Designs, Lotus Bud Motif, and Hamsas Stucco. The obtained data were analyzed and applied for creating the prototype of Tha Krayang's brass products. For the research methodology, the target consumers were interviewed, and the design experts were in-depth interviewed. After that, the obtained data were analyzed and concluded. The selected pattern sketches from interviews were used as the guidelines for designing and producing the home decoration brass prototypes consisting of vases, lanterns, candlestick and decorative mobile. After testing, exhibiting and evaluating the products, it was found that the level of suitability is high for both the decorative mobile and vase ($\bar{X}$ = 4.70, SD = 0.65), followed by the lamps ($\bar{X}$ = 4.64, SD = 0.64) and candlestick ($\bar{X}$ = 4.38, SD = 0.94), respectively.

Keywords: decorative patterns at Pra Sri Ratana Mahatat temple in Lop Buri, application, design

บทนำ

เมืองลพบุรี นับเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และมีการพัฒนาการของการอยู่อาศัยอย่างต่อเนื่องมาช้านาน โดยได้พบหลักฐานทางด้านโบราณคดีและงานศิลปกรรมที่มีการอยู่อาศัยมาตั้งแต่ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน จากหลักฐานทางด้านโบราณคดีและงานศิลปกรรมที่มีการอยู่อาศัยมาตั้งแต่ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน จากหลักฐานของความเป็นเมืองที่มีฐานะทาง

ประวัติศาสตร์เทียบเท่ากับศูนย์กลางทางการเมือง และอาณาจักรสมัยวัฒนธรรมทวารวดี ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 - 16 วัฒนธรรมเขมร ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 16 ถึงกลางพุทธศตวรรษที่ 18 จนมาถึงสมัยหม้อคนอำนาจทางการเมืองของอาณาจักรกัมพูชาโบราณ และก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา ช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 18 ถึง พ.ศ. 1893 จนมาถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา เมืองลพบุรี ยังคงมีความสำคัญในฐานะเมืองลูกหลวงในสมัยอยุธยาตอนต้น จนมีฐานะเปรียบเสมือนเมืองหลวงแห่งที่ 2 ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และมาฟื้นฟูอีกครั้งหนึ่งในสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (Saisingha, 2016) ปูนปั้นประดับตกแต่งพระปรางค์ประธาน ลักษณะในช่วงเริ่มต้นของลวดลายมีรูปแบบแสดงความเกี่ยวข้องกับลวดลายแบบเขมร ต่อมาเริ่มวิวัฒนาการรูปแบบลักษณะลายและเทคนิคงานช่างประดับปูนปั้นระหว่างกลางพุทธศตวรรษที่ 18 ถึงปลายพุทธศตวรรษที่ 19 ที่มีแบบแผนเฉพาะตัวแบบ “สมัยลพบุรี” ที่ถือเป็นต้นแบบในสมัยอยุธยาตอนต้น ตลอดจนเป็นมรดกทางศิลปะเพียงหนึ่งเดียวที่เป็นเอกลักษณ์เชื่อมโยงวัฒนธรรมจากยุคสู่ยุค

แหล่งผลิตหัตถกรรมทองเหลืองบ้านท่ากระยาง ตำบลทะเลชุบศร จังหวัดลพบุรี เป็นแหล่งผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาช่างท้องถิ่นของจังหวัดลพบุรี ส่วนใหญ่ยังมีระบบการผลิตด้วยเทคนิคหล่อแบบดั้งเดิมด้วยมือ (Handicraft) จากการสำรวจสถานการณ์ของแหล่งผลิตหัตถกรรมทองเหลืองบ้านท่ากระยาง เน้นผลิตตามแบบที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการนำต้นแบบมาให้หล่อแบบ หรือใช้ต้นแบบเดิมที่มีอยู่ ทำให้ไม่มีการพัฒนา ด้านรูปแบบ รูปทรง ลวดลาย มีการสั่งซื้อลดลง ประสบปัญหาขาดช่องทางการเติบโตทางธุรกิจและเมื่อไม่มีรายได้ ก็จะไม่มีเส้นทางการสืบทอดทางอาชีพสู่รุ่นหลังทำให้ประสบปัญหาขาดช่องทางการเติบโตทางธุรกิจ ด้านความแตกต่าง และขาดเอกลักษณ์ใหม่ๆที่จะตอบสนองตลาดในยุคปัจจุบัน (Thampramuan, 2013)

ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว ในการนำเอกลักษณ์ของลวดลายปูนปั้นประดับตกแต่งพระปรางค์ประธานวัดพระศรีรัตนมหาธาตุซึ่งมีความสวยงามและ

เอกลักษณ์แบบศิลปะสมัยลพบุรี โดยนำลวดลายปูนปั้น ที่มีเอกลักษณ์ความสวยงาม จัดวาง ปรับเปลี่ยนและประยุกต์กับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมทองเหลือง ให้เกิดการพัฒนา ต่อยอด มีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองรสนิยมของผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ถือเป็นแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมจากการประยุกต์สร้างสรรค์บนพื้นฐานของมรดกทางวัฒนธรรมกับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลวดลายประดับตกแต่ง ปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมทองเหลืองของบ้านท่ากระยาง จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อออกแบบและสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลืองประเภทของตกแต่งบ้านที่มีแนวคิดการออกแบบจากลวดลายประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมของ ปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) ซึ่งอาศัยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ร่วมกับ วิจัยเชิงปริมาณ ได้แบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เก็บข้อมูลเบื้องต้น จากการศึกษาจากหนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย เอกสาร และเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับ ข้อมูลด้านลวดลายปูนปั้น ข้อมูลผลิตภัณฑ์ ข้อมูลด้านการออกแบบ และ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ส่วนที่ 2 เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์สอบถามปากเปล่า การสร้างเอกสารแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม เพื่อใช้เก็บข้อมูล ลงพื้นที่จริง สังเกตการณ์และบันทึกภาพ จาก วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ และ แหล่งผลิตหัตถกรรมทองเหลืองชุมชน บ้านท่ากระยาง จังหวัดลพบุรี ส่วนที่ 3 การสร้างเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมิน และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (IOC) ปรับปรุงเครื่องมือที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลผู้บริโภคร และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและออกแบบ เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางการประยุกต์ลดลายนผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมทองเหลือง นำ ผลการศึกษา ถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาพร่าง การออกแบบร่าง การคัดเลือกแบบ การออกแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบ การประเมินผลงานออกแบบ และสรุปผล โดยมี วิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ ลวดลายประดับตกแต่งพระปรางค์ประธานวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

กลุ่มตัวอย่าง คือ ลวดลายประดับตกแต่งพระปรางค์ ที่มีแบบแผนเฉพาะตัว สมัยลพบุรีระหว่างกลางพุทธศตวรรษที่ 18 ถึงปลายพุทธศตวรรษที่ 19

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากสถานที่จริง รูปถ่าย การสัมภาษณ์ช่าง หัตถกรรมทองเหลือง ชุมชนบ้านท่ากระยาง เจ้าหน้าที่กรมศิลปากร และ สร้าง เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการวิจัย นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความ สมบูรณ์ของข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Best, 1981) โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลลวดลายประดับตกแต่งพระปรางค์ประธาน

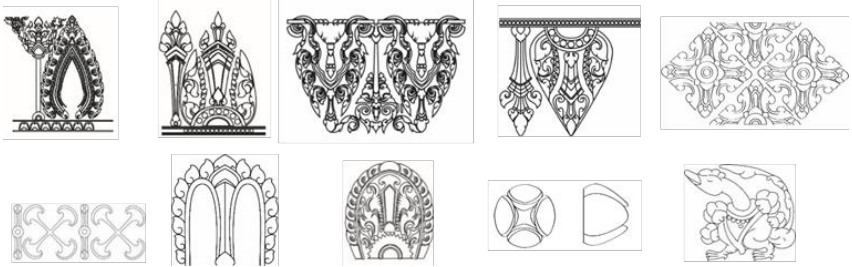

ภาพที่ 1: การลงพื้นที่เก็บข้อมูลลวดลายประดับตกแต่งพระปรางค์ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

ตารางที่ 1

การเก็บข้อมูลลวดลายประดับตกแต่งพระปรางค์ประธานวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

ลวดลายปูนปั้น	การกำหนดอายุ	วิเคราะห์องค์ประกอบ
 ลายกรวยเชิง A 1	พุทธศตวรรษที่ 18 - ปลายพุทธศตวรรษที่ 19	ลวดลายมีโครงสร้างรูปทรง สามเหลี่ยม ได้มนมีการแบ่งลายภายใน ลวดลายปูนปั้น ประกอบด้วย ลายนกทองไล่กิ่งคล้ายหอยสังข์ ล้อมรอบ ลวดลายภายในเป็น กนกตัวหง 2 แถว ปั้นเป็นลักษณะปูนต่ำ โดยรวมมีความเป็นเอกภาพ มีลักษณะแสดงการใช้เส้นโค้ง และเส้นลักษณะอื่น ๆ ได้สัมพันธ์กลมกลืนกัน และมีลักษณะของ คุณลักษณะแบบชัชวาทำกัน
 ลายกรวยเชิง A 2	พุทธศตวรรษที่ 18 - ปลายพุทธศตวรรษที่ 19	ลวดลายมีโครงสร้างรูปทรงรูปกรวยปลายแหลม การปั้นโดยวิธีเส้นลวดลายแบบเส้นโค้งตามลวดลาย มีการจัดองค์ประกอบแบ่งเป็นสามส่วนตัวลายวางเรียงต่อกันตามความยาวของพื้นที่ มีลักษณะของคุณลักษณะแบบชัชวาทำกัน
 ลายเพ็ชร์อุษะ B 1	พุทธศตวรรษที่ 18 - ปลายพุทธศตวรรษที่ 19	ลวดลายมีโครงสร้างรูปทรงรูปกรวยปลายแหลม การปั้นโดยวิธีเส้นลวดลายแบบเส้นโค้งตามลวดลาย ลวดลายจัดองค์ประกอบคล้ายขังแบบ ขาดพื้นที่ว่าง การแกะลวดลายของช่างมีความลึก อย่างชัดเจน มีความคุณลักษณะแบบสมาทร
 ลายเพ็ชร์อุษะ B 2	พุทธศตวรรษที่ 18 - ปลายพุทธศตวรรษที่ 19	ลวดลายมีโครงสร้างรูปทรงรูปกรวยปลายแหลม การปั้นโดยวิธีเส้นลวดลายแบบเส้นโค้งตามลวดลาย การปั้นค่อนข้างแบบ แต่ลวดลายมีการจัดวางแบ่งเป็นสามส่วนมีลักษณะของคุณลักษณะแบบชัชวาทำกัน
 ลายหน้ากระดาน	พุทธศตวรรษที่ 18 - ปลายพุทธศตวรรษที่ 19	ลวดลายอยู่ในโครงสร้างรูปสี่เหลี่ยม ประดับแนวอน ล้อมรอบด้วยลายเม็ดยะคำ มีการปั้นมีลักษณะปูนต่ำ การแกะลวดลายมีการซ้ำติดต่อกันและซ้ำต่อเนื่องกัน
 ลายวงโค้งล้อมสามเหลี่ยมสี่รูป	พุทธศตวรรษที่ 18 - ปลายพุทธศตวรรษที่ 19	ลวดลายอยู่ในโครงสร้างรูปสี่เหลี่ยม แต่มีการปั้นแบบกลายสีลก กนกบาท และปั้นลวดลายอกสามเหลี่ยมปิดช่องสี่เหลี่ยม คาบวง สมุด 2 ข้าง ซ้าย - ขวา เท่ากัน
 ลายกลีบบัวคว่ำและบัวหงายD1	พุทธศตวรรษที่ 18 - ปลายพุทธศตวรรษที่ 19	ลวดลายอยู่ในโครงสร้างรูปบัวคว่ำบัวหงาย โดยบัวหงายและบัวคว่ำมีลวดลายเส้นโค้งและลายกนกช่วยประกอบกับลายอื่น อย่างกลมกลืนจัดวางแบบซ้อนทับกันต่อเนื่อง
 ลายกลีบบัวคว่ำแดง ลวดลายภายใน D2	พุทธศตวรรษที่ 18 - ปลายพุทธศตวรรษที่ 19	ลวดลายอยู่ในโครงสร้างรูปบัวคว่ำไล่ยวรี มีลักษณะแบ่งเป็นสามส่วนมีลวดลายเส้นโค้ง และลายกนก ช่วยประกอบ และลวดลายภายใน มีเส้นโค้งและลายพื้นปลา ที่มีเอกลักษณ์
 ลายบัวกลม D3	พุทธศตวรรษที่ 18 - ปลายพุทธศตวรรษที่ 19	ลวดลายอยู่ในโครงสร้างแบบประติมากรรมนูนสูง มีทั้งแบบสามกลีบและสี่กลีบจัดวางทำให้สามารถจัดรูปทรงให้กลมกลืน จัดเรียงเป็นแนวต่อเนื่อง
 ลายรูปหงส์	พุทธศตวรรษที่ 18 - ปลายพุทธศตวรรษที่ 19	ลวดลายอยู่ในโครงสร้างแบบประติมากรรมนูนสูง เป็นการสร้างรูปทรงในลักษณะของประติมากรรมจัดวางบนพื้นที่สถาปัตยกรรม ทำให้สามารถจัดรูปทรงให้กลมกลืนกับพื้นที่

ภาพที่ 2: ถอดลายเส้นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ลวดลาย

พิจารณาจากตารางที่ 1 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล ลวดลายประดับตกแต่ง พระปรางค์ประธานวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ และวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของ ลวดลาย ที่มีนกเป็นส่วนสำคัญ (Leksukhum, 2010)ประดับตกแต่งพระปรางค์ ระหว่างกลางพุทธศตวรรษที่ 18 ถึงปลายพุทธศตวรรษที่ 19 จำนวน 10 ลวดลาย สรุปลง และนำข้อมูลสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ โดยได้ให้คำแนะนำการถอดลวดลาย เพื่อนำไปใช้ในการประยุกต์บนผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ทำการถอดลวดลาย โดยใช้ ข้อมูลภาพลายเส้น ศาสตราจารย์สันติเลิศสุขุม (Leksukhum, 2010) เพื่อเป็นแนวทางในการถอดลาย และนำไปประกอบแบบสอบถามการสัมภาษณ์

ระยะที่ 3 วิเคราะห์เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลือง ผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริโภครวมและผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและออกแบบเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลือง นำมาสรุปคัดเลือกลวดลายปูนปั้นนำมาออกแบบ โดยผู้วิจัยคำนึงถึง หลักการประยุกต์และสร้างสรรค์ “ประโยชน์ใช้สอย + การลดทอนให้เหมาะสมกับลักษณะบ้านสมัยใหม่ + ลวดลายปูนปั้น” และประเมินผลการออกแบบในขั้นตอนสุดท้าย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์ลายประดับปูนปั้นวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของชุมชนบ้านท่ากระยาง การวิจัยแบบผสมวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลวดลายประดับตกแต่ง ปรากฏวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี ศึกษาผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมท่องเที่ยวของบ้านท่ากระยาง จังหวัดลพบุรี นำมาออกแบบและสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวประเภทของตกแต่งบ้านที่มีแนวคิดการออกแบบจากลวดลายประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมของ ปรากฏวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ มีผลการวิจัยดังนี้

1. สรุปข้อมูลเพื่อใช้ในงานออกแบบ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว ชุมชนบ้านท่ากระยาง จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อทำแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริโภค แบบสอบถามเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง โดยเฉลี่ยแล้วอายุของผู้ให้สัมภาษณ์อยู่ที่ 18 - 52 ปี ระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์มีทั้งต่ำกว่ามัธยมปลายไปจนถึงระดับปริญญาโท ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ให้สัมภาษณ์โดยเฉลี่ย มีตั้งแต่ 1 ปี ไปจนถึง 10 ปี นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนักเรียน/ นักศึกษาที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นส่วนใหญ่ออยู่ที่ 15,000 - 20,000 บาท รองลงมาจะอยู่ที่ 8,000 - 10,000 บาท โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ให้สัมภาษณ์มีลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบการทำบุญที่วัด และท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เฉลี่ยโดยส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์ ซื้อสินค้าของที่ระลึกเดือนละ 1 - 2 ครั้ง หรือในการท่องเที่ยว 1 ครั้งก็จะมีการซื้อสินค้าของที่ระลึก 1 ครั้ง ส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์ซื้อสินค้าประเภท อาหาร มากที่สุด รองลงมาจะเป็นพวกสินค้าที่ผลิตขึ้นสำหรับสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้น โดยเฉลี่ยแล้วผู้ให้สัมภาษณ์จ่ายเงิน เพื่อซื้อสินค้าของที่ระลึก โดยเฉลี่ยครั้งละ 250 - 1,000 บาท ส่วนใหญ่แล้วผู้ให้สัมภาษณ์ มีวัตถุประสงค์ในการซื้อสินค้าของที่ระลึก เพื่อเป็นของฝากให้กับครอบครัว ญาติผู้ใหญ่

คนรัก และเพื่อนร่วมงาน โดยรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกที่ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการควรมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของสถานที่นั้น ๆ เป็นการบอกถึงสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้น และยังเป็นการบอกว่าเคยมาเที่ยวสถานที่แห่งนี้ ส่วนใหญ่แล้วผู้ให้สัมภาษณ์ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของชุมชนบ้านท่ากระยาง แต่ก็ยังมีผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านรู้จักผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของ ชุมชนบ้านท่ากระยาง เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนไม่รู้จักผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของ ชุมชนบ้านท่ากระยาง จึงไม่สามารถให้คำตอบได้ว่า จะซื้อผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของชุมชนบ้านท่ากระยางเพื่อจุดประสงค์ใด ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ที่รู้จักผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของชุมชนบ้านท่ากระยางส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้คำตอบว่าซื้อไปสำหรับเป็นของขวัญให้ผู้ใหญ่เป็นการซื้อของเพื่อมอบให้เป็นของขวัญสำหรับแสดงความยินดี และได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบผลิตภัณฑ์ของชุมชนบ้านท่ากระยางว่าไม่มีรูปแบบที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของที่อื่นมากนัก มีข้อแตกต่างอยู่จุดหนึ่ง คือ ผลิตภัณฑ์มีรายละเอียดและความประณีตมากกว่า

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถามคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว จำนวน 45 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและออกแบบจำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 50 คน เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างลวดลายที่เหมาะสมจากแบบประเมินความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบ จากจำนวน 10 ลวดลาย ประกอบการถอดลวดลายเป็นลายเส้นเพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์รายละเอียดและการนำไปใช้โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยคัดเลือกจากลวดลายที่มีความเฉลี่ยสูงสุด จำนวน 4 ลวดลายสำหรับนำมาใช้ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างต้นแบบ ลวดลายที่มีความเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ลายกลีบบัวตกแต่งลวดลายภายใน D2 ($\bar{X}=4.70$, $SD=0.65$) รองลงได้แก่ ลายบัวตูม D3 ($\bar{X}=4.66$, $SD=0.69$) ลายหงส์ปูนปั้น ($\bar{X}=4.66$, $SD=0.69$) และ ลายหน้ากระดาน ($\bar{X}=4.66$, $SD=0.69$)

3. ผู้วิจัยได้สรุปบทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและออกแบบจำนวน 5 คน เกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ลวดลายสู่การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภท

ทองเหลือง โดยสรุปได้ดังนี้ การออกแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลือง ก่อนอื่นต้องตระหนักว่างานทองเหลืองเป็นงานทำมือ หรือเรียกอีกอย่างว่างานคราฟต์ ที่มีกระบวนการผลิตรายละเอียดหลายขั้นตอนกว่าจะได้มาซึ่งชิ้นงาน ดังนั้น ควรให้คุณค่ากับรูปแบบที่จะออกแบบเพื่อให้เหมาะสมกับราคา หรือเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า ซึ่งการออกแบบในกลุ่มชุมชนนั้น ควรมีการพัฒนาโดยใช้อัตลักษณ์จากแหล่งชุมชนนั้น ๆ มาสร้างงานเพื่อให้งานนั้นเกิดคุณค่าในพื้นที่ และสามารถนำพาให้ชุมชนเข้มแข็งได้อีกด้วย ในส่วนดำเนินการออกแบบ การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ลวดลายจากการสืบค้นข้อมูล ควรใช้วิธีการลดทอน คลี่คลายลวดลายให้มีความร่วมสมัย หรือสามารถปรับให้อยู่ในรูปทรงที่เรียบง่ายเพื่อให้เกิดลายที่มีความร่วมสมัย ให้เหมาะสมกับการตกแต่งบ้านปัจจุบันจากการสรุปข้อมูลเพื่อใช้ในงานออกแบบ การคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยก็ยังเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็น ดังนั้นการออกแบบจำเป็นต้องเข้าถึงแหล่งข้อมูลและองค์ความรู้ที่เป็นรากฐานเดิมในแต่ละชุมชนนั้น ๆ เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์จะยังคงอัตลักษณ์และคุณค่า การนำลวดลายประดับตกแต่งมาประยุกต์ต่อยอดกับผลิตภัณฑ์ชุมชน และทำการลดทอนรายละเอียดลวดลาย ให้มีความเป็นสากลเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เข้ากับการตกแต่งบ้านแบบร่วมสมัย ถือเป็นแนวทางที่เป็นที่มาของแนวคิดกระบวนการหลักการประยุกต์และสร้างสรรค์ “ประโยชน์ใช้สอย + การลดทอนให้เหมาะสมกับการตกแต่งบ้านร่วมสมัย + ลวดลายปูนปั้น” เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลืองได้แก่ แจกัน เชิงเทียน กระจกหรือกระดิ่ง และโคมไฟ

2. กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์

การถอดลักษณะเด่นของลวดลายประดับตกแต่ง การประยุกต์สู่การออกแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลืองได้แก่ แจกัน เชิงเทียน กระจกหรือกระดิ่ง และโคมไฟ โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้รูปแบบและแนวความคิดในการสร้างผลิตภัณฑ์ตอบสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Wanichakorn, 2016) ได้กล่าวถึง การปรับเปลี่ยนรูปแบบภูมิปัญญาในแต่ละด้านจะทำให้เกิดองค์ความรู้และและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ก้าวหน้า ผู้วิจัย เริ่มจากการศึกษาเส้นที่ประกอบเป็นรูปทรง ลวดลาย ความโดดเด่น

ความต่อเนื่องที่เป็นเอกลักษณ์ ศึกษาโครงของผลิตภัณฑ์ การตัดทอนรายละเอียด ให้คลี่คลาย สร้างรูปลักษณ์ใหม่ ตามขั้นตอนจนถึงความเหมาะสมที่พอดีกับเป้าหมายในการออกแบบ โดยได้กำหนดกรอบใช้ลักษณะการฉีควางลาย 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การออกแบบลวดลายลงบนผลิตภัณฑ์เต็มพื้นที่ หรือ วางลายต่อเนื่องจนเต็มบนผลิตภัณฑ์

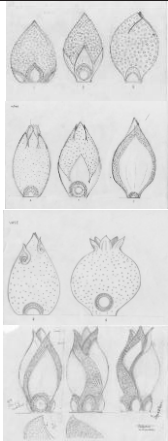
2. การออกแบบลวดลายโดยวางสัดส่วน 1:2 หรือ 1:3 บนผลิตภัณฑ์

3. การออกแบบลวดลายบริเวณขอบหรือมุมของผลิตภัณฑ์

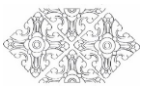
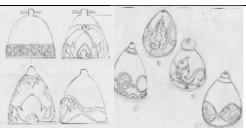
โดยแต่ละรูปแบบผ่านการคัดเลือกตามความเหมาะสมจากแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ คัดเลือก 1 ลวดลายประยุกต์ สู่ 1 รูปแบบผลิตภัณฑ์ และคัดเลือกเพื่อนำไปออกแบบ 3 มิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 2

การกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ภาพร่าง 2 มิติ

ผลิตภัณฑ์	ลวดลายประดับตกแต่ง	การประยุกต์ลวดลาย	ภาพร่าง 2 มิติ
แจกัน	ลายดอกบัวตูม 	ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์โดยแจกันที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากลายบัวตูม ที่มีการเขียนแบบร่างในระนาบแนวนวางลายลงบนแบบเต็มพื้นที่ หรือวางลายต่อเนื่องจนเต็มบนผลิตภัณฑ์ และมีบางชิ้นที่วางลายบางส่วน 1 : 2 หรือ 1 : 3 บนผลิตภัณฑ์ และบริเวณขอบหรือมุมของผลิตภัณฑ์ และปรับเป็นดอกบัว 3 กลีบ และ 4 กลีบ เพื่อสร้างรูปทรงใหม่ที่น่าสนใจ	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ลวดลายประดับตกแต่ง	การประยุกต์ลวดลาย	ภาพร่าง 2 มิติ
โคมไฟ	ลายกลีบบัว ตกแต่ง ลวดลายภายใน ลายกลีบบัว (บัวคว่ำ-บัวหงาย) 	ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์โดยใช้ ผสมผสานแนวคิดพื้นฐานนำ ลวดลายที่คัดเลือก มาร่วมกับ รูปทรงเรียบง่ายแบบเรขาคณิต สร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยคำนึงการเลือกลักษณะ พิเศษของลวดลายภายในของ กลีบบัวและ ผู้วิจัย ได้คะแน ถึง ลายแทรกของลาย เนื่องจาก ลายกลีบบัวตกดงลวดลาย ภายในไม่มีลายแทรก เพื่อให้ เกิดความต่อเนื่องของลายจึง ต้องประยุกต์ลวดลายบางส่วน ร่วมกับลายกลีบบัว (บัวคว่ำ-บัว หงาย) ในการออกแบบของรูป ลวดลาย ประยุกต์ ออกแบบให้ มีลักษณะ วางตำแหน่งวนรอบ วัตถุ ตามหลักการผูกลวดลาย ลงบนพื้นที่ตาม แนวนอน ต่อเนื่องกัน	
กระดิ่ง	ลายลายหน้ากระดาน 	ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์โดยใช้ ลายหน้ากระดานเป็นลายหลัก ในการตกแต่ง และมีลวดลาย เมื่อดประดับประกอบเล็กน้อย โดยเว้นจังหวะให้เหมาะสมใน การออกแบบ โดยรูปทรงหลัก ของผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนมี ลักษณะเป็นทรงระฆังคว่ำ และ ถูกประดับลายหน้ากระดานวาง วางลาย 1 : 3 ตำแหน่ง 4 ทิศ วนรอบวัตถุ	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	สวดลายประดับตกแต่ง	การประยุกต์สวดลาย	ภาพร่าง 2 มิติ
เชิงเทียน	หงส์ปูนปั้น 	ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์โดยใช้ลายหงส์ปูนปั้นเป็นลายหลักนำรูปทรงของหงส์นำมาลดทอนให้น้อยลงแต่ยังคงมีรายละเอียดคล้ายต้นแบบ มีความกะทัดรัดมากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับการวางประดับตกแต่งภายในบ้านซึ่งเป็นบริเวณที่อยู่อาศัย และคำนึงถึงการใช้สอยที่ไม่ยุ่งยากออกแบบให้เป็นลักษณะคาบารังนก สำหรับใส่เทียน	

นำภาพร่างสองมิติที่ได้รับการคัดเลือกมาทำการออกแบบ นำไปออกแบบ 3 มิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อแสดงรายละเอียดของผลิตภัณฑ์รอบด้าน ตลอดจนหาจุดบกพร่ององค์รวมและแก้ไขก่อนขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

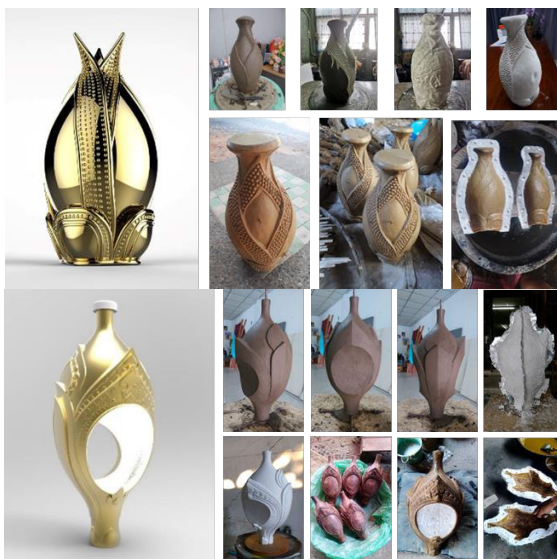

ภาพที่ 4: การสร้างหุ่นจำลอง 3 มิติผลิตภัณฑ์ต้นแบบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

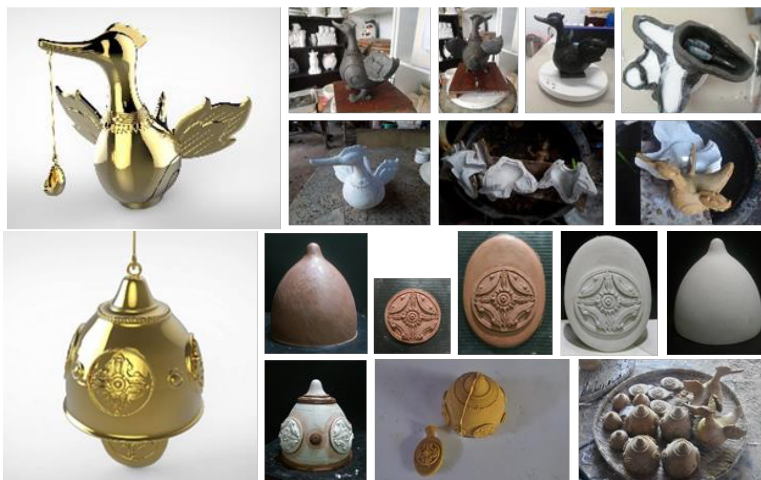
3. สร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลือง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสรรค์ต้นแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลือง ตามขั้นตอนดังนี้

ทำการสร้างต้นแบบจากดินเหนียว และทำการสร้างต้นแบบปูนปลาสเตอร์ แบ่งพิมพ์เพื่อทำพิมพ์ยางพารา การหล่อต้นแบบขึ้นและทำการตึงตะปู การพอกด้วยปูนปลาสเตอร์ และพันลวด จากนั้นทาดินนวลและจุ่มน้ำโคลน การเข้าดิน ต่อสายชนวน และต่อปากจอก ทำการพันลวด ทิ้งหูน 2-3 วัน นำไปเผาหูนขึ้นสีส้ม ต้มทอง เททองเหลือง งานขัดแต่ง ตีแปรง และตกแต่งทำสีผลิตภัณฑ์

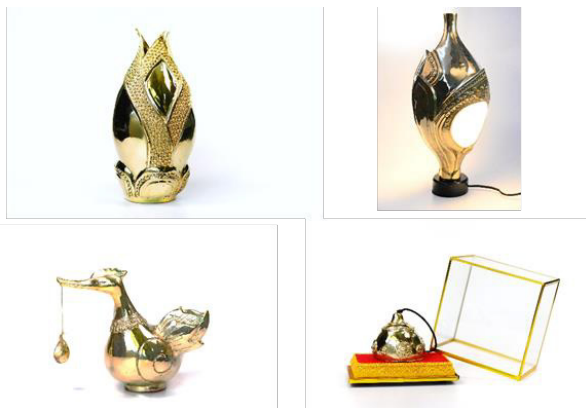
ภาพที่ 5: กระบวนการสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์แจกัน และโคมไฟ

ภาพที่ 6: กระบวนการสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์เชิงเทียนหงส์ กระดิ่งทองเหลือง

ภาพที่ 7: กระบวนการผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลือง

ภาพที่ 8: ผลงานต้นแบบผลิตภัณฑ์ทองเหลือง

จากการผลิตผลงานสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์กระดิ่งทองเหลือง ทั้ง 4 ชิ้นแล้ว เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความซผลิตกันที่มีความชัดเจนในการสร้างสรรค์ที่สุด ผู้วิจัยจึงได้นำผลงาน ออกเผยแพร่โดยจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลงาน และ การประเมินผลงาน ออกแบบ จากการสำรวจแบบสอบถาม ผู้เยี่ยมชมผลงาน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็น ผู้บริโภคโดยทั่วไปในท้องถิ่นจำนวน 45 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 15 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 30 คน โดยที่มีอายุระหว่าง 18 - 30 ปี จำนวน 40 คน อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 2 คน อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 2 คน และอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 50 คน สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 3

ตารางสรุปผลการประเมินงานออกแบบ

รายละเอียด	แท็ก		คอมพิวเตอร์		เครื่องแขวน		เชิงเทียน	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. คุณค่าด้านเอกลักษณ์และความงาม								
1.1 ลวดลายมีเอกลักษณ์เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.72	0.57	4.90	0.30	4.64	0.83	4.66	0.77
1.2 การประยุกต์ลวดลายประดับตกแต่งมีความสวยงามและแปลกใหม่	4.40	1.03	4.40	0.81	4.76	0.59	4.84	0.55
1.3 ผลิตภัณฑ์มีความเป็นสากลและที่น่าสนใจ	4.80	0.40	4.74	0.56	4.62	0.83	4.40	1.03
1.4 ผลิตภัณฑ์มีความประณีตและสะอาด	4.86	0.53	4.72	0.64	4.84	0.55	4.64	0.69
2. คุณค่าด้านประโยชน์ใช้สอย								
2.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองต่อประโยชน์ใช้สอย	4.82	0.60	4.50	0.68	4.82	0.66	3.92	1.23
2.2 ขนาดและสัดส่วนเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	4.66	0.85	4.44	0.81	4.72	0.76	3.94	1.13
2.3 ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ของประดับตกแต่งได้	4.82	0.48	4.70	0.65	4.80	0.61	4.30	0.97
3. คุณค่าด้านวัสดุและวิธีการผลิต								
3.1 ความเหมาะสมด้านวัสดุและกรรมวิธีการผลิต	4.74	0.56	4.50	0.81	4.36	1.03	4.12	1.12
3.2 คุณค่าของผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน	4.76	0.48	4.52	0.84	4.72	0.57	4.42	1.01
3.3 ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์โดยรวม	4.42	0.97	4.94	0.31	4.74	0.56	4.54	0.86
เฉลี่ย	4.70	0.65	4.64	0.64	4.70	0.70	4.38	0.94
ระดับความเห็น	มาก		มาก		มาก		มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า จากผลสำรวจการสัมภาษณ์ผ่านแบบสอบถามการประเมินงานออกแบบ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่าผลิตภัณฑ์

รูปแบบใหม่ซึ่งต่างจากผลิตภัณฑ์เดิมที่เคยมีขายที่ชุมชนท่ากระยาง และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พอใจมาก หรือมีความเห็นว่าผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์ของชุมชน แต่ละรูปแบบอยู่ในระดับมาก โดยผลิตภัณฑ์แจกันและเครื่องแขวน ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.70$, $SD=0.65$) รองลงมา ได้แก่ โคมไฟ ($\bar{X}=4.64$, $SD=0.64$) และเชิงเทียน ($\bar{X}=4.38$, $SD=0.94$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ศึกษาลวดลายประดับตกแต่ง ปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยเก็บข้อมูลลงพื้นที่สำรวจลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวสมัยลพบุรี ระหว่างกลางพุทธศตวรรษที่ 18 ถึงปลายพุทธศตวรรษที่ 19 มีกระบวนการสร้างสรรค์และกลวิธีที่พัฒนาจากช่างเขมร โดย นิยมในการผูกกลวดลายหรือออกแบบลวดลายเฉพาะ ด้วยมีหลักการ และแสดงออก การสร้างสรรค์ในลักษณะ “การทำซ้ำ” ลงบนพื้นที่ตาม “แนวนอน” โดยนำลวดลายต้นแบบใดแบบหนึ่งจัดวางลงไว้ ที่ด้านแถวแล้วใช้ลวดลายแบบเดียวกันกับต้นแบบจัดวางลำดับถัดมา เรียงเป็นแถวอยู่แนวเดียวกันเนื่องไป ทำให้เกิดเป็นลวดลายขึ้นแบบนี้เรียกว่า “ลวดลายติดต่อกันแนวนอน” (Leiwpairot, 2016) ที่เป็นหนึ่งในหลักการวางลวดลายในงานวิจัยนี้ โดยลวดลายส่วนใหญ่มีความสมบูรณ์และ สามารถคัดเลือกเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานออกแบบ มีจำนวน 10 ลวดลาย ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ลวดลาย ถอดลวดลายเป็นลายเส้นเพื่อให้ง่ายต่อการนำไปออกแบบ ลวดลายที่เหมาะสมและได้รับการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริโภค จำนวน 4 ลวดลาย ได้แก่ ลายกลีบบัวตกแต่งลวดลายภายในลายบัวตูม ลายหงส์ปูนปั้น และ ลายหน้ากระดาน นำลวดลายมาประยุกต์และออกแบบลวดลายให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย โดยได้กำหนดกรอบใช้ลักษณะการจัดวางลาย 3 รูปแบบ รูปแบบที่ 1 การออกแบบลวดลายลงบนผลิตภัณฑ์เต็มพื้นที่ หรือ วางลายต่อเนื่องจนเต็มบนผลิตภัณฑ์ รูปแบบที่ 2. การออกแบบลวดลายโดยวางสัดส่วน 1:2 หรือ 1:3 บนผลิตภัณฑ์ รูปแบบที่ 3. การออกแบบลวดลายบริเวณขอบหรือมุมของ

ผลิตภัณฑ์ นำมาเป็นกระบวนการออกแบบภาพร่าง 2 มิติและ 3 มิติ ตามขั้นตอนจนถึงความเหมาะสมที่พอดีกับเป้าหมายในการออกแบบ

จากผลการวิจัย ศึกษาผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมของเครื่องของบ้านท่ากระยาง จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล รูปแบบ วัสดุ เครื่องมือในการสร้างชิ้นงาน เทคนิคและกระบวนการของหัตถกรรมของเครื่องแบบดั้งเดิมด้วยมือ พบว่า รูปแบบงาน แบ่งออกได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) พระพุทธรูป (2) เทพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (3) สัตว์ (4) ของใช้และของตกแต่งบ้าน สรุปได้ว่า ผลิตภัณฑ์ของเครื่องกลุ่มประเภท ของใช้และของตกแต่งบ้าน ที่ขาดการพัฒนา มี จำนวน 4 ผลิตภัณฑ์หลัก ๆ ได้แก่ แจกัน เจึงเทียน ระฆัง หรือกระดิ่ง และโคมไฟ จากการสอบถาม สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภค และผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ถึงการประยุกต์แนวความคิดออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เพื่อต่อยอดผสมผสานลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และผลการวิจัย เพื่อออกแบบและสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ของเครื่องประเภทของตกแต่งบ้านที่มีแนวความคิดออกแบบจากลวดลายประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมของ ปราสาทพระศรีวิจิตรนมหาธาตุ ผู้วิจัยนำผลการศึกษา ลวดลายประดับตกแต่ง และการศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์ของเครื่อง บ้านท่ากระยาง มาออกแบบวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ทั้ง 4 ประเภท ในแต่ละประเภทมีขั้นตอนในการออกแบบ คือ การออกแบบร่าง เทคนิคการจัดวางลวดลาย 3 รูปแบบ และการวางลวดลายติดต่อกันตามแนวนอน องค์กรประกอบตามแนวคิดกระบวนการหลักการประยุกต์และสร้างสรรค์ “ประโยชน์ใช้สอย + การลดทอนให้เหมาะสมกับการตกแต่งบ้านร่วมสมัย + ลวดลายปูนปั้น” การคัดเลือกแบบ การออกแบบ 3 มิติ การทำต้นแบบหล่อผลิตภัณฑ์ การประเมินผลงานออกแบบผลิตภัณฑ์ ภาพรวมของการประเมินผลงานออกแบบส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับความมาก

ข้อเสนอแนะ

1. สามารถนำกระบวนการวิจัยเรื่องนี้ไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นๆ ในจังหวัดลพบุรี เช่น การออกแบบ

สิ่งทอ เครื่องเรือน เครื่องจักรสานและเครื่องปั้นดินเผา

2. การนำลวดลายใหม่จากการประยุกต์ในงานวิจัย ไปพัฒนาต่อยอดกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ด้านอื่นๆควรจะคำนึงถึงการความเหมาะสมกับภาพลักษณ์และสามารถเช่น แสดงเอกลักษณ์ของรูปแบบและ แนวคิดที่มาของผลิตภัณฑ์ ตลอดเอกลักษณ์ขององค์ประกอบ ความงามของผลิตภัณฑ์ เพราะลวดลายดังกล่าวมีความสำคัญและคุณค่าสูงจากสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

3. ผลงานต้นแบบ เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำไปพัฒนารูปแบบ ลวดลายสีเส้น และผสมผสานกับการออกแบบการผลิตในระบบอุตสาหกรรมได้

References

- Best, J.W. (1981). *Research in education* (4th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Fairot, Y. (2016). *Pattern pattern in Buddhist art of Siam. "Patterned Ayutthaya period Part "*. Bangkok: Pho Chang Technician College Rajamangala University of TechnologyRattanakosin. [in Thai]
- Leksukhum, S. (2010). *The Development of Thai ornament: Kranok on Thai identity*. Bangkok: Mueng Boran. [in Thai]
- Leiwpairot, Y. (2016). *Pattern in Buddhist art of Siam. "Patterned of Ayutthaya period part I"*. Bangkok: Pho Chang Technician College Rajamangala University of Technology Rattanakosin. [in Thai]
- Saisingha, S. (2016). *Lopburi after culture Cambodia*. Bangkok: Matichon Public Company Limited. [in Thai]
- Thampramuan, P. (2013). *Development of brass handicraft group's potential and marketing strategies for brass handicrafts in Ban Tah Krayang, Muang District, Lop Buri Province*. Lop Buri: Thepsatri Rajaphat University. [in Thai]

Wanichakorn, A. (2016). *Local product design*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]

Author

Mr. Itt ranok

Doctor of Visual Art and Design (Ph.D), Faculty of Fine and Appied Art
Burapha University

169 Long Had Bangsaen Rd, Saen Suk, Chon Buri District,
Chon Buri 20131

Tel.: 087-6716-554 E-mail: dewsuperdesign@gmail.com

ลักษณะเด่นในกลอนลำมหาชาติ ฉบับ ศ.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์

The Dominant Feature as Appeared in Lam Mahachat Written by Sor.Thamphakdee's Version and Inta Kaweewong's Version

วารangkana Sensom¹ / โกวิท พิมพวง² / เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา³

Warangkana Sensom / Kowit Pimpuang / Methawee Yuttapongtada

^{1,2,3}สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Thai Language Program, Faculty of Humanities, Kasetsart University

Received: September 17, 2019

Revised: August 21, 2020

Accepted: August 24, 2020

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะเด่นในกลอนลำมหาชาติ ฉบับ ศ.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะเด่นในกลอนลำมหาชาติ ฉบับ ศ.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะเด่นในกลอนลำมหาชาติทั้งสอง การศึกษานี้เก็บข้อมูลจากกลอนลำมหาชาติ ฉบับละ 18 กัณฑ์ ในลำมหาชาติ ฉบับ ศ.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ ผลการศึกษาพบว่า กลอนลำมหาชาติทั้งสองฉบับ มีลักษณะเด่นด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) วัสดุที่ใช้ในการตีพิมพ์ ฉบับ ศ.ธรรมภักดี พิมพ์ลงในใบลาน ส่วนฉบับอินตา กวีวงศ์ ตีพิมพ์เป็นหนังสือ 2) เนื้อหา กลอนลำมหาชาติทั้งสองฉบับมีเนื้อหาจากแหล่งที่มาเดียวกัน คือ เวสสันดรชาดก จากมหานิบาตชาดก แต่ฉบับอินตา กวีวงศ์ เพิ่มเติมรายละเอียดจากอีกฉบับ และมีลักษณะการเขียนใกล้เคียงกับสมัยปัจจุบัน และ 3) การใช้ภาษา ฉบับ ศ.ธรรมภักดี เขียนคำอ่านในรูปของภาษาบาลีตามต้นฉบับ ตามแบบคำประพันธ์ที่เรียกว่า คาถา และใช้สำนวนภาษาเก่า ส่วนฉบับอินตา กวีวงศ์ เขียนสะกดคำตาม

อักษรวิไทยเพื่อให้สะดวกในการอ่าน และมีสำนวนภาษาใหม่ เพราะแต่งหลังฉบับ ส.ธรรมภักดี และสร้างความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่ให้ซ้ำกับฉบับ ส.ธรรมภักดี

คำสำคัญ: ลักษณะเด่น, กลอนลำมหาชาติ, ส.ธรรมภักดี, อินตา กวีวงศ์

Abstract

Through analytical study of the dominant feature as appeared in Lam Mahachat of Sor.Thamphakdee's version and Inta Kaweewong's version, the objectives of this study were 1) to study the dominant feature as appeared in Lam Mahachat written by Sor.Thamphakdee's version and Inta Kaweewong's version, and 2) to compare the dominant feature as appeared in both of Lam Mahachat. Data in this study were collected from Klon Lam texts of Lam Mahachat totally 18 chapters of each Lam Mahachat. It was found that Klon Lam texts of Lam Mahachat in both versions have the dominant feature in various aspects namely: 1) Regarding writing materials, a version of Sor. Thamphakdee was written in palm leave, but Inta Kaweewong's version is published as a book. 2) The content of Klon Lam texts of both Mahachat is derived from the same source; The Vessantara Jataka from Mahanibat Jataka, meanwhile Inta Kaweewong's version added more details from another edition and writing style was similar to the modern times. 3) Regarding the language use, many words in the form of Pali as the original were written in Sor.Thamphakdee's version according to the verses form called Gatha, and the old language was used as well. But writing and spelling words according to standard Thai characters in order to be easy to read and with modern style of writing were employed in Inta Kaweewong's version because it was composed after

Sor.Thamphakdee's version and it created its uniqueness in order to make a different thing from Sor.Thamphakdee's version.

Keywords: dominant feature, Lam Mahachat, Sor.Thamphakdee, Inta Kaweewong

บทนำ

วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ซึ่งวรรณกรรมอีสานมีหลายลักษณะ โดย Punnotok (1981: 33) แบ่งลักษณะของวรรณกรรมอีสานไว้ว่า “แบ่งตามลายลักษณ์อักษร เป็นวรรณกรรมร้อยแก้ว และร้อยกรอง แบ่งตามลักษณะเนื้อเรื่อง ได้แก่ วรรณกรรมพุทธศาสนา วรรณกรรมประวัติศาสตร์ วรรณกรรมคำสอน วรรณกรรมนิทาน และวรรณกรรมเบ็ดเตล็ด”

วรรณกรรมพุทธศาสนาเป็นหนึ่งในประเภทของวรรณกรรมอีสานซึ่งแบ่งตามลักษณะ เนื้อเรื่องโดยอาศัยเนื้อหาสาระหรือหลักธรรมของศาสนา เพื่อใช้ในการอบรมสั่งสอนให้ผู้อ่านเข้าใจ เกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ทั้งนี้จึงเป็นเหตุให้ปรากฏวรรณกรรมพุทธศาสนานี้ ดังที่ Punnotok (1981: 136) กล่าวไว้ว่า

ด้วยความศรัทธาเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา ทำให้เกิดวรรณกรรมพุทธศาสนาหลายเรื่อง เช่น ตำนานพระพุทธศาสนา ตำนานปูชนียสถาน โดยเฉพาะชาดก มีการนำเรื่องราวจากชาดกไปแต่งเป็นร้อยกรองจารึกลงในใบลาน ซึ่งเรียกว่า หนังสือผูก การฟังชาดกนี้ ชาวอีสานถือเป็นประเพณีสำคัญในปีหนึ่ง ๆ จะต้องทำบุญเพื่อฟังเทศน์มหาชาติ หรือที่เรียกว่า บุญพระเวสหนึ่งครั้ง ซึ่งทำกันในราวเดือน 3 – 4 โดยมีความเชื่อว่าหากฟังครบ 13 กัณฑ์ให้จบในวันเดียวจะได้กุศลแรงกล้า แม้ปรารถนาจะพบพระศรีอริย์ในอนาคตก็น่าได้ ถ้าปีใดไม่ทำบุญมหาชาติภายในวัดของตนก็จะเกิดความเดือดร้อนอย่างใดอย่างหนึ่ง มีเจ็บไข้ได้ป่วย เป็นต้น

เหตุนี้ ประเพณีการทำบุญมหาชาติประจำภาคอีสานจึงนิยมทำกันทุก ๆ ปี จนถึงทุกวันนี้ เมื่อทำแล้วก็ต่างดีใจ เสมือนคุ้มป้องกันภัยพิบัติได้ ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดมหาชาติสำนวนอีสานหลายสำนวน หลายฉบับ แต่ละวัดแต่ละจังหวัด ต่างก็ใช้ฉบับของตัวเองหรือคัดลอกกันมา การคัดลอกนี้อาจจะมีการเพิ่มเติมเสริมแต่งบ้าง หรือย่อให้สั้นบ้าง หรือแต่งสำนวนใหม่บ้าง ซึ่ง ต้นฉบับเดิมนั้นน่าจะคัดลอกมาจากราชาธิของอาณาจักรลานช้างโบราณ และคนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ยึดถือใช้กันต่อมา

ในงานวิจัยส่วนใหญ่พบว่าผู้ศึกษามหาชาติอีสานจะศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้ภาษา วรรณศิลป์ และวัฒนธรรม และอีกลักษณะหนึ่งคือศึกษาเปรียบเทียบกับ มหาชาติอีสานกับสำนวนภาคกลาง หรือเปรียบเทียบกับฉบับที่เป็นภาษาอื่น เช่น ภาษาเขมร ภาษาลาว เพื่อเปรียบเทียบต้นฉบับต่าง ๆ ในการหาความถูกต้องของต้นฉบับเดิม ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดเลือกมหาชาติสำนวนอีสาน จำนวน 2 ฉบับ คือ ลำมหาชาติ (เทศน์เวสสันดรชาดกภาคอีสาน) ฉบับโบราณ ของ ศ.ธรรมภักดี และลำมหาชาติ ฉบับหนังสือ ของอินตา กวิวงศ์ ที่มีความต่างสมัย แต่มี ความคล้ายคลึงในการใช้ภาษาแต่ละบริบท

เมื่อพิจารณาจากความเป็นมาของเอกสารทั้งสองฉบับนี้ พบว่าเป็นเอกสารที่ผ่านการปริวรรตอักษรธรรมจากโบราณ เป็นอักษรไทย โดยอาศัยการศึกษาคำศัพท์จาก วรรณกรรมโบราณ วรรณกรรมท้องถิ่น รวมทั้งภาษาท้องถิ่นที่ยังปรากฏใช้อยู่เพื่อให้สามารถรู้ความหมายของศัพท์โบราณได้ถูกต้อง ซึ่งเอกสารฉบับแรก คือ ลำมหาชาติ ฉบับโบราณ ของ ศ.ธรรมภักดี โดย Punnotok (1981: 140) อธิบายถึงประวัติความเป็นมาของลำมหาชาติฉบับนี้ไว้ว่า “เป็นเรื่องวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา อยู่ใน ‘ทศชาติ’ หรือเรียกกันว่า พระเจ้าสิบชาติ ต้นฉบับเดิมเขียนเป็นภาษาบาลี แบบคำประพันธ์ที่เรียกว่า คาลา รวมเบ็ดเสร็จมี 1,000 คาลา”

ส่วนลัทธิภาษาชาติ ฉบับของอินตา กวีวงศ์ (Kaweewong, 2005: Preface) ผู้แต่งได้อธิบายความเป็นมาของลัทธิภาษาชาติไว้ว่า

เป็นของนักปราชญ์ชาวอีสานแต่งไว้ตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ เดิมเป็นอักษรขอม อักษรลาว อักษรธรรม คำอีสานล้วน ๆ สำนวนสำเนียงเป็นเสียงของไทยอีสาน เขาใช้เหล็กจาลงใส่ใบลาน คนอีสานโบราณอ่านได้

คนสมัยใหม่อ่านไม่ออก จึงนำมาพิมพ์เป็นตัวหนังสือไทยใส่ใบลานใช้เทศน์ในงานบุญพะเหวด เทศน์มหาชาติประจำปี ถือเป็นประเพณีสืบมาจนตลอดทุกวันนี้ และยังจะสืบทอดไปอีกนานเท่านั้น

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะการใช้ภาษาของลัทธิภาษาชาติทั้งสองฉบับ เป็นเบื้องต้นพบว่าฉบับของ ส.ธรรมภักดีเขียนคำอ่านในรูปของภาษาบาลีตามแบบคำประพันธ์ที่เรียกว่า คาลา ส่วนฉบับของอินตา กวีวงศ์ นั้น มีการนำเสนอด้วยการเขียนสะกดคำตามอักขรวิธีไทยเพื่อให้สะดวกในการอ่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผุสฺสตี วรวิณณาเกติ (Thamphakdee, 1961: 3)

ผุสสะตีวะระวิณณาเกติ (Kaweewong, 2005: 35)

จากความเป็นมาของวรรณกรรมภาษาชาติอีสานและข้อสังเกตต่าง ๆ ของลักษณะการใช้ภาษาทั้งสองฉบับข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ มีความเหมือนกันในตัวตน เนื่องจากมีแหล่งที่มาเหมือนกัน คือ เวสสันดรชาดก จากมหานิบาตชาดก

ในเบื้องต้นจะสังเกตเห็นได้ว่าลักษณะเด่นของฉบับ ส.ธรรมภักดี คือ เป็นสำนวนเก่าแปลมาจากต้นฉบับเดิมที่เขียนเป็นภาษาบาลี พิมพ์ลงใบลานเมื่อปี พ.ศ. 2504 ซึ่งเปรียบเสมือนฉบับกลางที่ได้รับความนิยมในการนำไปเทศน์ในภาคอีสาน

ในขณะที่ฉบับอินตา กวีวงศ์ มีลักษณะเด่นที่มีสำนวนภาษาใหม่และรายละเอียดที่ใกล้เคียงกับยุคสมัยปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการพิมพ์ในรูปแบบหนังสือเมื่อปี พ.ศ. 2548 ทำให้มีความแตกต่างกันที่ช่วงเวลาในการเขียน อีกทั้งผู้แต่งยังเป็นนักประพันธ์วรรณกรรมอีสานและเป็นศิลปินแห่งชาติด้านวรรณศิลป์ด้วย

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเพื่อศึกษาลักษณะเด่นในกลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ อันจะเป็นประโยชน์แก่วงการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะเด่นในกลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาลักษณะเด่นที่ปรากฏในกลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดี พิมพ์ลงในใบลาน พ.ศ. 2504 และฉบับอินตา กวีวงศ์ พิมพ์ในรูปแบบหนังสือ พ.ศ. 2548 ฉบับละ 18 กัณฑ์ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบในด้านวัสดุที่ใช้ในการตีพิมพ์ เนื้อหา และการใช้ภาษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมหาชาติสำนวนอีสาน กลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวบทกลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดี และฉบับอินตา กวีวงศ์ ฉบับละ 18 กัณฑ์
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเด่นในกลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ ในด้านวัสดุที่ใช้ในการตีพิมพ์ เนื้อหา และการใช้ภาษา

ผลการวิจัย

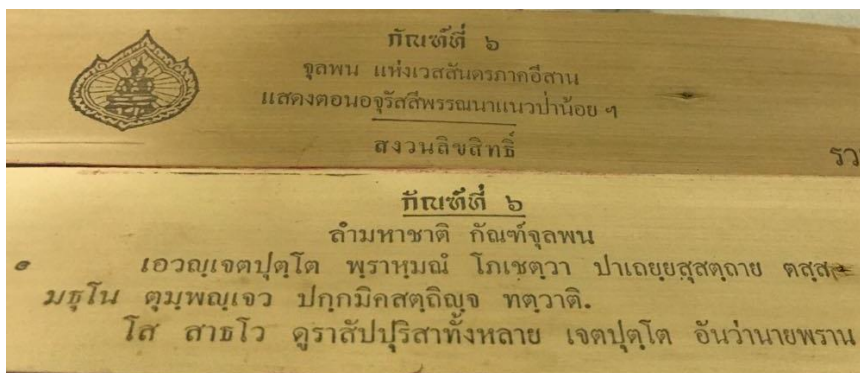
1. วัสดุที่ใช้ในการตีพิมพ์

การนำเสนอวรรณกรรมหรืองานประพันธ์ต่าง ๆ มีหลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบวัสดุพิมพ์ เช่น หนังสือ สิ่งพิมพ์ จุลสาร หรืออาจอยู่ในรูปวัสดุ ไม่ตีพิมพ์ ได้แก่ โสตทัศนวัสดุ อาทิ แผ่นเสียง แถบบันทึกเสียง โดยกลอนลำहाхади ฉบับ ศ.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ มีการนำวรรณกรรมถ่ายทอดงานเขียนออกมาเป็นตัวอักษร โดยบันทึกในใบลาน และรูปแบบหนังสือ ซึ่งทำให้เห็นลักษณะเด่นของกลอนลำहाхадиทั้งสองฉบับ ดังนี้

1.1 กลอนลำहाхади ฉบับ ศ.ธรรมภักดี

กลอนลำहाхаदिฉบับ ศ.ธรรมภักดี มีการนำเสนอวรรณกรรมในรูปแบบของใบลาน แต่ไม่ใช่ลักษณะการจารที่ใช้เหล็กแหลมเขียนลงบนใบลานหรือศิลาเพื่อให้เป็นตัวหนังสือ หากแต่เป็นการใช้นวัตกรรมการพิมพ์ลงบนใบลาน โดย Yupho (2524: 5) ได้อธิบายลักษณะของลำहाхади ฉบับ ศ.ธรรมภักดี ไว้ว่า

เป็นคัมภีร์ของสำนักพิมพ์ ศ.ธรรมภักดี ชื่อว่า ลำहाхади เทศน์เวสสันดรชาดกภาคอีสาน (1961) บันทึกด้วยอักษรไทย ลงในใบลาน ฉบับดังกล่าวแพร่หลายและได้รับความนิยมอย่างมาก ทุกวัดที่มีการเทศน์มหาชาติแบบโบราณอยู่จะใช้ฉบับดังกล่าวเป็นสำคัญ เนื่องจากบันทึกด้วยตัวอักษรไทยปัจจุบัน ผู้เทศน์อ่านออก และพระสงฆ์ทุกวัดจะมีไว้ประจำวัดของตนเองด้วย

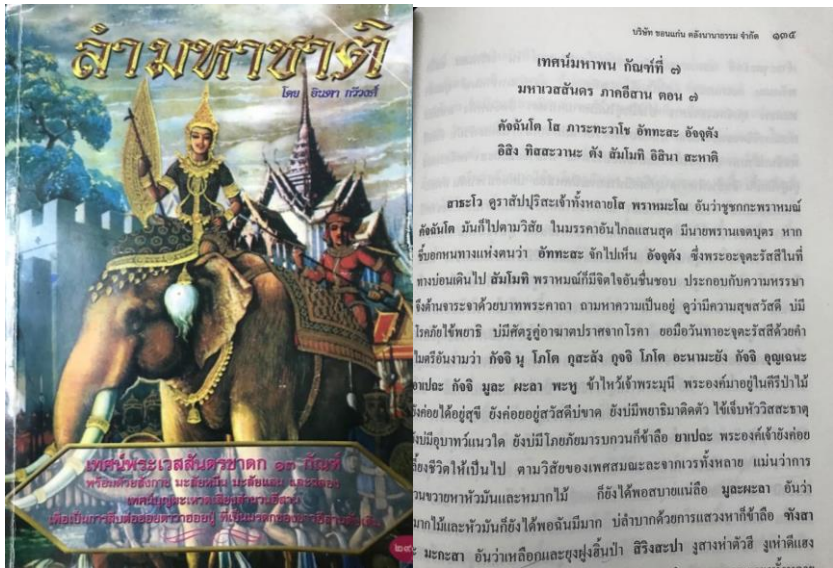

ภาพที่ 1: ตัวอย่างกลอนลำมหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมกัทธิ ฉบับโบราณ

1.2 กลอนลำมหาชาติ ฉบับอินตา กวีวงศ์

กลอนลำมหาชาติฉบับ อินตา กวีวงศ์ มีการนำเสนอวรรณกรรมในรูปแบบการตีพิมพ์เป็นหนังสือ โดย Thammawat (2013: 3) ได้กล่าวถึง การถ่ายทอดผลงานในรูปแบบหนังสือของอินตา กวีวงศ์ ว่า

ร้านคลังนานาธรรมตั้งโรงพิมพ์คลังนานาวิทยา โดยมีจุดประสงค์เพื่อพิมพ์หนังสือจำหน่าย หนังสือในกลุ่มนี้ผู้จัดการโรงพิมพ์มีความเห็นว่า ควรนำมาแต่งเป็นคำกลอนภาคอีสานให้เหมาะสมกับชนชาวอีสาน จึงจ้างผู้มีความรู้ความสามารถด้านศิลปะการประพันธ์เป็นนักเขียนประจำสร้างสรรค์งานเขียนทั้งสามแนว เช่น กรม กิ่งแก้ว (ก. กิ่งแก้ว ป.) อินตา กวีวงศ์ (อ.กวีวงศ์)

ภาพที่ 2: ตัวอย่างกลอนลำหาชาติ ฉบับอินตา กวีวงศ์ ฉบับหนังสือ

จากการใช้วัสดุในการตีพิมพ์วรรณกรรมกลอนลำหาชาติฉบับ ส.ธรรมภักดี และฉบับอินตา กวีวงศ์ แสดงให้เห็นถึงความต้องการในการนำเสนอของผู้เขียนที่สะท้อนออกมาในลักษณะของเอกสารที่ใช้เผยแพร่ โดยฉบับ ส.ธรรมภักดี พิมพ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2504 บันทึกลงในใบลานที่ในสมัยก่อนเนื้อเรื่องที่จารลงบนใบลาน ส่วนใหญ่เป็นพระธรรมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสูงสุดของพระพุทธศาสนา เมื่อจดจารลงบนใบลานก็ทำให้คัมภีร์ใบลานเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเก็บรักษาไว้อย่างดีในที่อันควรและต้องทะนุถนอมเป็นพิเศษ ดังนั้นการที่ฉบับ ส.ธรรมภักดีนำใบลานมาใช้เป็นวัสดุในการพิมพ์ก็เพื่อเป็นการอนุรักษ์ความเป็นไทยให้แก่คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ความเป็นมาของบรรพบุรุษตั้งแต่อดีต อีกทั้งเป็นการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้เห็นว่าเอกสารมีลักษณะโบราณ ควรค่าแก่การศึกษา

ส่วนฉบับอินตา กวีวงศ์ จัดพิมพ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2548 ด้วยการตีพิมพ์เป็นหนังสือหรือตำรา โดยมีรูปแบบตามลักษณะหนังสือปัจจุบันที่ประกอบด้วยคำนำ สารบัญ เนื้อหาภายในเล่ม เพื่อสะดวกในการอ่านและนำไปใช้ในโอกาสต่างๆ

ดังนั้นในด้านการใช้วัสดุในการตีพิมพ์วรรณกรรมของฉบับ ส.ธรรมกถึก และฉบับอินตา กวีวงศ์ จึงแสดงให้เห็นว่ามีการบันทึกเรื่องราวของกลอนลำหาชาติ ด้วยลักษณะที่แตกต่างกันในเรื่องของวัสดุการพิมพ์ และแนวคิดในการเผยแพร่ โดยฉบับ ส.ธรรมกถึก คงของเดิมไว้เพื่อเป็นการรักษาคุณค่าของโบราณไม่ให้พลัดหายไป ส่วนฉบับอินตา กวีวงศ์ ส่วนฉบับอินตา กวีวงศ์ มีการตีพิมพ์เป็นหนังสือในการจำหน่าย เพื่อง่ายต่อการอ่านและการเก็บรักษา

2. เนื้อหา

กลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมกถึกและฉบับอินตา กวีวงศ์ เป็นวรรณกรรมศาสนา เพื่อโน้มน้าวใจให้เชื่อและปฏิบัติตาม รวมทั้งเกิดความรู้สึกศรัทธาในพระพุทธศาสนา ดังนั้นจึงยังมีการสืบทอดคำสอน โดยมีรายละเอียดในด้านเนื้อหาและรูปแบบคำประพันธ์ที่ไม่ต่างไปจากเดิมมากนัก เนื่องจากมีแหล่งที่มาเดียวกัน คือ เวสสันดรชาดก จากมหานิบาตชาดก หากแต่มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับผู้อ่านตามยุคสมัยและมุ่งเน้นความเข้าใจง่าย อันจะส่งผลต่อการอนุรักษ์วรรณกรรมให้คงอยู่แก่คนรุ่นหลัง ดังที่ Punnotok (1979: 136) กล่าวไว้ว่า

ประเพณีการทำบุญมหาชาติประจำภาคอีสานจึงนิยมทำกันทุก ๆ ปี จนถึงทุกวันนี้ เมื่อทำแล้วก็ต่างดีใจ เสมือนคุ้มป้องกันภัยพิบัติได้ ด้วยเหตุนี้จึงเกิดมหาชาติสำนวนอีสานหลายสำนวน หลายฉบับแต่ละวัดแต่ละจังหวัด ต่างก็ใช้ฉบับของวัดตนเองหรือคัดลอกกันมา การคัดลอกนี้อาจจะมีการเพิ่มเติมเสริมแต่งบ้าง หรือย่อให้สั้นบ้าง หรือแต่งสำนวนใหม่บ้าง ซึ่งต้นฉบับเดิมนั้นน่าจะคัดลอกมาจากราชานีของอาณาจักรล้านช้างโบราณ และคนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ยึดถือใช้กันต่อมา

ลักษณะเด่นที่สำคัญของมหากาฬสำนวนอีสานที่แตกต่างจากมหากาฬภาคอื่น ๆ ที่ปรากฏทั้งในกลอนลำมหากาฬ ฉบับ ศ.ธรรมรักษ์ดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ คือ มีกัณฑ์สังคายน์ อันแสดงบอกอายุพระพุทธศาสนาที่ล่วงแล้ว กัณฑ์มัลลย์หมั่น แสดงเรื่องพระมัลลย์ขึ้นไปสนทนากับพระศรีอริย์ และกัณฑ์มัลลย์แสน แสดงเรื่องพระมัลลย์ขึ้นไปสนทนากับพระศรีอริย์ ซึ่งสะท้อนความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับเรื่องนรก สวรรค์ เทวดา กฎแห่งกรรม รวมถึงอิทธิฤทธิ์ของบุคคล ดังตัวอย่างที่พระมัลลย์ลาพระศรีอริย์เพื่อลงมาโปรดมนุษย์ และยังพบว่ามีการแยกกัณฑ์กุมารเป็นกุมารต้นและกุมารปลายด้วย จึงทำให้มีเนื้อหาทั้งหมด 18 กัณฑ์ ซึ่งแตกต่างจากมหากาฬฉบับกลางที่มี 13 กัณฑ์

ความแตกต่างของเนื้อหา พบว่า กลอนลำมหากาฬ ฉบับ ศ.ธรรมรักษ์ดี มีเนื้อหาที่แปลมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาบาลีเป็นหลัก จึงไม่ได้มีการเติมแต่งหรือเพิ่มเติมรายละเอียดจากเดิม ซึ่งแตกต่างจากฉบับอินตา กวีวงศ์ ที่ผู้แต่งเป็นนักประพันธ์วรรณกรรมและเพลง ประกอบกับกลอนลำมหากาฬทั้งสองฉบับมีระยะเวลาในการแต่งคนละสมัย ผู้แต่งรุ่นหลังจึงสร้างสรรค์เนื้อหาให้มีรายละเอียดที่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมกับสังคมเป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้แต่งเพื่อถ่ายทอดให้เห็นสภาพต่าง ๆ ควบคู่กับกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 1

ตัวอย่างเนื้อหาในกลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์

ส.ธรรมภักดี	อินตา กวีวงศ์
แม่ก็ไปขุดเอามันอยู่ยักหยั่น เหง้าบัว	แม่หากไปเที่ยวล่องหิมพานต์ ไปหา
ปั่นตมทราย มักมีหลายสะส่อน มัน	ห้วยมันบ่ได้ขาด ไปหาหมากหาดกินนัว
อ่อนอ่อนกินหวาน แม่ออกไ้ที่น้ำเอา	ไปหาหมากบัวกินง่าย ทั้งฝ่ายห้วยมัน
มา ผลา หมากทันแลหมากพอก	แซง หมากสุกแดงหมากพีผ่วน หมาก
ทั้งหมากกอกแม่ก็นำเอามา เพื่ออัชชา	ทันและหมากพอก หมากกอกและ
สองปุตตาถูกน้อย กับทั้งพระยอดสร้อย	หมากนาว หมากนมสาวหมากดินตั่ง
แขนขวัญแลปู่เอย	เกิดตามฝั่งแม่นหมากแขว หมากเลียบ
กัณฑ์มหาราช: หน้าลานที่ 10	แมวและหมากค้อ หมากก่อและหมาก
	ไฟ แม่ก็ไปหาทุกคำ
	เทศน์มหาราช: 217

จากตารางที่ 1 กลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ พบว่ามีชนิดของผลไม้ที่เหมือนกันคือ หมากทัน หมากพอก และหมากกอก ขณะเดียวกันฉบับอินตา กวีวงศ์ ก็มีการเพิ่มเติมชนิดของผลไม้้อัน อีกลหลายอย่างนอกเหนือจากฉบับ ส.ธรรมภักดี ได้แก่ หมากหาด มันแซง หมาก ผีผ่วน หมากนมสาว หมากดินตั่ง หมากแขว หมากเลียบแมว หมากค้อ หมากก่อ และยังมีผลไม้ที่อื่นๆ ที่พบได้ทั่วไปในทุกภูมิภาค ได้แก่ มะนาว หมากบัว หมากไฟ

นอกจากนั้นเนื้อหาในบางตอน ได้แก่ ตอนจบของเทศน์นครกัณฑ์ใน ฉบับอินตา กวีวงศ์ ได้บรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการฟังเทศน์ มหาชาติ โดยการบอกให้ผู้ฟังตั้งใจทำความเพียร และหาเครื่องเคารพบูชาอัน ได้แก่ รูป

เขียน ให้ได้พันจีน แล้วไปทำบุญพระเวส แต่ฉบับ ส.ธรรมภักดีกลับไม่ปรากฏรายละเอียดนี้ ความว่า

“ท่านทั้งหลายไปทางหน้า จงตั้งท่าทำความเพียร หารูปเขียนมา
หลายหลาก หาให้มากได้พอพัน ให้พากันเอาบุญพระเวส ฟังเทศน์มหาชาติทุกปี”

ดังนั้นในด้านเนื้อหาของกลอนลำหาชาติทั้งสองฉบับ จึงแสดงให้เห็น
ลักษณะเด่นที่ปรากฏอย่างชัดเจนของฉบับอินตา กวีวงศ์ในการเพิ่มเติมรายละเอียด
นอกเหนือจากฉบับ ส.ธรรมภักดีในบางบริบท แต่กระนั้นก็ไม่ได้ทำให้สูญเสียแก่น
เรื่องและไม่ได้มีเนื้อหาที่ผิดเพี้ยนไปจากเดิม

3. การใช้ภาษา

กลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ มีลักษณะ
เด่นในการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน โดยการใช้บทตั้งด้วยภาษาบาลี ฉบับ ส.ธรรมภักดี
เขียนคำอ่านในรูปของภาษาบาลีตามต้นฉบับ ตามแบบคำประพันธ์ที่เรียกว่า คาถา ส่วน
ฉบับอินตา กวีวงศ์ เขียนสะกดคำตามอักขรวิธีไทยเพื่อให้สะดวกในการอ่าน รวมไปถึง
การใช้ภาษาที่แสดงภาพความต่างยุคสมัยอย่างชัดเจน ดังตัวอย่างในฉบับ ส.ธรรมภักดี
กล่าวว่า “ดูราเจ้าเสนาปัดตีฝูงฉลาด” ซึ่งคำว่า “เสนา” เป็นคำโบราณ หมายถึง
ข้าราชการฝ่ายทหาร ในขณะที่ฉบับอินตา กวีวงศ์ กลับมีคำที่แสดงตำแหน่งในปัจจุบัน
คือ “ทั้งทหารและตำรวจ ทุกหมวดทุกกรมกอง”

นอกจากนั้น ฉบับอินตา กวีวงศ์ ยังใช้ภาษาถิ่นในการเรียกชื่อประเพณีตามชื่อ
เรียกของภาคอีสานว่า “บุญสะเทวด ในขณะทีฉบับ ส.ธรรมภักดี กล่าวถึงชื่อประเพณี
เทศน์มหาชาติโดยใช้ตามชื่อเรียกทั่วไปว่า “มหาชาติ”

สิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงลีลาการใช้ภาษาของผู้แต่งฉบับอินตา กวีวงศ์
ที่สร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่ให้อำกกับฉบับแรก คือ ลักษณะการออกเสียงภาษาถิ่น
อีสานที่ต่างกับฉบับ ส.ธรรมภักดี

ตารางที่ 2

ตัวอย่างเนื้อหาในกลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์

ส.ธรรมภักดี	อินตา กวีวงศ์
สาครโร น้ำสมุทรสาครก็เข้าเขือกเขือกดี	สาครโร น้ำสมุทรสุดสาครท่อน
ฟอง นองระลอกเป็นข้าวตอกดอกไม้	ข้าเจียกเยือกดีฟอง ลอกระนองฟองดี
บุชา	ฟาดเกิดเป็นดอกไม้้อาบุชา
กัณฑ์หิมพานต์: หน้าลานที่ 6	เทศน์หิมพานต์: 53

จากตารางที่ 2 ในข้อความว่า “เข้าเขือกเขือก” ซึ่งคนอีสานท้องถิ่นต่าง ๆ ใช้การอ่านออกเสียงสระเอือตามเสียงสระในภาษาไทยมาตรฐาน แต่ด้วยบริบทพื้นที่ในท้องถิ่นของจังหวัดขอนแก่นซึ่งเป็นภูมิสำเนาของผู้เขียนฉบับอินตา กวีวงศ์ จึงออกเสียงสระต่างออกไปจากสระเอือเป็นสระเอีย ดังคำว่า “ข้าเจียกเยือก” แต่มีความหมายเหมือนกัน คือ โกลาหล, วุ่นวาย, กำเริบ, ห้วนไหว

หรือแม้แต่การปรับเปลี่ยนความเปรียบในเรื่องให้มีความแตกต่างกันกับอีกฉบับ โดยฉบับ ส.ธรรมภักดี ใช้ว่า “เหมือนดั่งคชราชโตลงมัน” แต่ฉบับอินตา กวีวงศ์ กลับเปลี่ยนเป็น “เหมือนดั่งมฤคราชถึกศรพิย” ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ตัวอย่างเนื้อหาในกลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์

ส.ธรรมภักดี	อินตา กวีวงศ์
ก็เกิดมีแก่พระเวสสันดรระวระกษัตริย์ตน	อันว่าความโศกเต็มกำลั่ง อุปป็นนัง
วิเศษ เหตุผارقแข็งลูกฮักอัครเสน่หา	ก็เกิดมีแก่องค์พระเวส เหตุที่ว่าลูกฮัก
หทัย อันว่า พระราชฤทัย อุณห อโหสิ	อัครเสน่หา เข้ากราบลาในที่อันใกล้
ก็เป็นฮ้อนสุดขนาด อสกุ โคนุโธ เจ้าบ่	หะทะยัง อุณหัง พระบาทให้ฮ้อนเฮง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ส.ธรรมกถึ	อินตา กวีวงศ์
อาจจกตำรงทะรงตนอยู่ได้ยังวิโยคทุกข์	ในพระทัย สดุดหัวใจสุดขนาด
อุกขลุกกังวลในใจบ่ขาด เหมือนดั่ง	อะ โสโกโกนโต เจ้าก็บ่อาจทะรงตนอยู่
คชราชโตลงมัน ผิว่าบ่ดั่งนั้น เหมือนดั่ง	ได้ อะ โหสิ เกิดความทุกข์กังวลใจ
พระจันทร์อันสดใส งามสุดขนาด ท่อ	ได้ขาด เหมือนดั่งมฤคธรรมาธิศรพิช
เข้าลู่อ่านาจนแห่งราหูตัวดำ ๆ	คิดไปยิ่งกลัดกลุ้มกวนพระทัย เหมือน
กัณฑ์กุมารปลาย: หน้าลานที่ 5	พระจันทร์อันสดใสงามสะพาด ท่อว่า
	ลู่อ่านาจนแห่งราหู ดูว่ามีดคำคำบ่เห็น
	หน
	เทศน์กุมารปลาย: 168

ดังนั้นการใช้ภาษาจึงมีความเกี่ยวข้องกับช่วงเวลาในการแต่ง เนื่องจากฉบับอินตา กวีวงศ์ แต่งขึ้นหลังฉบับ ส.ธรรมกถึ จึงอาจเกิดจากการศึกษา เลียนแบบ แล้วคงสำนวนเดิม หรือแต่งสำนวนขึ้นใหม่บางส่วน เพื่อสร้างความแตกต่างของงานประพันธ์ และให้สอดคล้องกับยุคสมัย รวมทั้งใช้ภาษาที่คนรุ่นหลังเข้าใจง่าย อันจะส่งผลต่อเข้าถึงวรรณกรรมพระพุทธศาสนาได้มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

บทความนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะเด่นในกลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมกถึและฉบับอินตา กวีวงศ์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่าทั้งสองฉบับมีลักษณะเด่นในด้าน 1) วัสดุที่ใช้ในการตีพิมพ์ ฉบับ ส.ธรรมกถึ มีการบันทึกลงในใบลานเพื่อคงของเดิมไว้ เป็นการรักษาคูณค่าของใบลานไม่ให้เสื่อมสลายไป และเพื่อคนรุ่นหลังได้เรียนรู้ความเป็นมาของบรรพบุรุษตั้งแต่อดีต อีกทั้งเป็นการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้เห็นว่าเอกสารมีลักษณะโบราณ ควรค่าแก่การศึกษา

ส่วนฉบับอินตา กวีวงศ์ นำเสนอวรรณกรรมในรูปแบบการตีพิมพ์เป็นหนังสือเพื่อง่ายต่อการศึกษาและการเก็บรักษา ซึ่งในด้านการใช้วัสดุในการตีพิมพ์นี้ ขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตเพื่อเผยแพร่วรรณกรรมคำสอนให้แก่ผู้อ่านด้วยวิธีที่แตกต่าง กัน 2) เนื้อหา กลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ มาจาก แหล่งที่มาเดียวกัน คือ เวสสันดรชาดก จากมหานิบาตชาดก และมีเนื้อหาตามลักษณะ ของมหากาฬตำนานอีสาน โดยมีการเพิ่มกัณฑ์จากต้นฉบับกลาง 13 กัณฑ์ เป็น 18 กัณฑ์ ได้แก่ กัณฑ์สังกษ กัณฑ์มัลลยหมีน กัณฑ์มัลลยแสน และกัณฑ์ฉลอง ซึ่งฉบับ ส.ธรรมภักดีแปลมาจากต้นฉบับเดิมที่เป็นภาษาบาลีเป็นหลัก จึงแตกต่างกับ ฉบับอินตา กวีวงศ์ ที่แต่งขึ้นภายหลังและเพิ่มเติมรายละเอียดจากอีกฉบับ และมี ลักษณะการเขียนใกล้เคียงกับสมัยปัจจุบัน 3) การใช้ภาษา กลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับอินตา กวีวงศ์ แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของช่วงเวลาในการ แต่ง โดยฉบับ ส.ธรรมภักดีจะใช้สำนวนเก่าหรือสำนวนเดิมที่แปลมาจากต้นฉบับ แต่ ฉบับอินตา กวีวงศ์ ผู้แต่งจะมีลีลาการใช้ภาษาที่สร้างความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนและ ความแตกต่างจากอีกฉบับ ด้วยการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เข้ากับยุคสมัย ซึ่งลักษณะเด่นใน ด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของวรรณกรรมใน ลักษณะของการสร้างสรรค์ของผู้แต่งควบคู่กับยุคสมัย ทั้งการคงสำนวนเดิม ปรับแต่ง เพิ่มรายละเอียด สร้างสำนวนใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ Tuvicharanon (2012: 284 – 288) ศึกษาวรรณกรรมอีสานเรื่องเวสสันดรชาดก ฉบับวัดอัมพา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า กวีใช้ กลวิธีปรับเปลี่ยนเนื้อหา 3 วิธี ได้แก่ การเพิ่ม การขยาย และการตัด โดยการเพิ่มเป็น กลวิธีที่กวีใช้มากที่สุด

สรุปได้ว่าลักษณะเด่นในกลอนลำหาชาติ ฉบับ ส.ธรรมภักดีและฉบับ อินตา กวีวงศ์ มีความเหมือนกันในด้านของเนื้อหาที่มีแหล่งที่มาเดียวกัน แต่แตกต่างกันที่รายละเอียด รวมทั้งวัสดุที่ใช้ในการตีพิมพ์ และการใช้ภาษาที่สะท้อนให้เห็นความ ทันสมัยและความสามารถของผู้แต่งในการสร้างสรรค์วรรณกรรม พุทธศาสนาให้มีความน่าสนใจและสามารถเผยแพร่ให้แก่คนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาและเปรียบเทียบมหาเวสสันดรชาดกภาคอีสานที่อยู่ในช่วงเวลาการประพันธ์ใกล้เคียงกัน
2. ควรศึกษาและเปรียบเทียบมหาเวสสันดรชาดกภาคอีสานในประเด็นอื่น ๆ เช่น การแปรรูปวรรณกรรม โวหารในการประพันธ์
3. ควรศึกษาและเปรียบเทียบมหาเวสสันดรชาดกภาคต่าง ๆ ที่เป็นฉบับในภาคเดียวกัน เช่น ภาคเหนือกับภาคเหนือ ภาคใต้กับภาคใต้

References

- Kaweewong, I. (2005). *Lam Mahachat*. Khonkaen: Khangnana Witthaya. [in Thai]
- Punnotok, T. (1979). *Wannakam E-san*. Bangkok: Odeon Store. [in Thai]
- Thammawat, J. (2013). *Poompanya E-san*. Ubon Ratchathani: Siritham Offset. [in Thai]
- Thamphakdee, S. (1961). *Lam Mahachat*. Bangkok: Luk Sor.Thamphakdee. [in Thai]
- Tuvicharanon, P. (2012). *A study of the Northeastern Vassantarajataka, Wat Amphha in Chaiyaphum Province Version*. (Thesis). Nakhonpathom: Silpakorn University. [in Thai]
- Yupho, T. (1981). *Tamnan Thet Mahachat*. Bangkok: The Secretariat of the Prime Minister. [in Thai]

Author

Miss Warangkana Sensom

Thai Language Program, Faculty of Education, Mahasarakham University

Master of Thai Language Program, Faculty of Humanities,

Kasetsart University

50 Ngam Wong Wan Rd., Ladyaow Sub-district, Chatuchak District,

Bangkok 10900

Tel: 099-5038322 E-mail: little-wa@hotmail.com

การพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือน สำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน

Development of Family Readiness Preparation Program for Youth in the Upper Northern Region

หิรัญกฤต ชัยก้า¹ / สุชาติ ลีตระกูล²

Hirankrit chaika / Suchart leetrakul

¹สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Education and Social Development Program, Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

²อาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Lecturer of Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

Received: July 21, 2020
Revised: August 20, 2020
Accepted: August 20, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา 1) สภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน 2) ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน 3) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน 4) พัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08 2) ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 3) ความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 4) หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน มีผลการทดลองใช้

หลักสูตร มีดังนี้ 4.1) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว สูงกว่าก่อนการเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4.2) นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 75.47 นักเรียนมีความรู้ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวเฉลี่ย 26.08 คะแนน นักเรียนมีทักษะระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวเฉลี่ย 23.77 คะแนน และนักเรียนมีเจตคติระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว เฉลี่ย 25.62 คะแนน

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว, เยาวชน

Abstract

The purposes of this research were to study 1) occupancy of people in the upper northern region, 2) problems of householding of people in the upper north region, 3) factors affecting the success of the housing of the people in the upper north, and 4) develop a pre-housing preparation course for youth in upper north district. The study found that: 1) Overall living conditions of the people in the upper north at a high level with the average of 4.08. 2) The overall problems of householding of the people in the upper northern region were at a high level with an average of 4.16. 3) The success in house ownership of the people in the upper north was moderate with the average of 3.25. And 4) family readiness preparation program for youth in the upper northern region was as follows: 4.1) Students had knowledge and understanding after attending the pre-family training course higher than before training at the statistical significance of the level of .05. 4.2) Students had knowledge,

skills, and attitudes while attending pre-family training courses accounting for 75.47 percent. Students had knowledge while attending the pre - family training course with an average of 26.08 points. Students had skills while attending pre-family preparation courses with an average of 23.77 points. And students had attitudes while attending the pre-family training course with an average of 25.62 points.

Keywords: development program, family readiness preparation, youth

บทนำ

ครอบครัวมีบทบาทสำคัญยิ่งต่ออนาคตของสังคมเพราะการสร้างสมาชิกใหม่ให้แก่สังคมเป็นบทบาทที่ไม่มีสถาบันใดทำหน้าที่แทนสถาบันครอบครัวได้ สมาชิกของสังคมจะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพเป็นกำลังที่สำคัญในการสรรค์สร้างสังคม หรือจะเป็นเพียงบุคคลที่สร้างปัญหาแก่สังคมก็ล้วนแต่เป็นผลมาจากการทำหน้าที่ของสถาบันครอบครัวทั้งสิ้น หากครอบครัวเป็นครอบครัวที่เต็มไปด้วยสายใยแห่งความรัก สมาชิกในครอบครัวก็มักจะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพตรงกันข้าม หากครอบครัวเต็มไปด้วยปัญหาขาดความรักขาดความอบอุ่นสมาชิกของครอบครัวก็มักจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอันจะนำมาซึ่งปัญหาในสังคม การครองเรือนเป็นการที่ชายและหญิงมีความพอใจในรสสัมผัสซึ่งกันและกันตกลงใจที่จะใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน จะเผชิญกับปัญหาร่วมกันและมีความพยายามที่จะดำเนินชีวิตร่วมกันเพื่อความสุขในการครองเรือน การที่บุคคล 2 คน ซึ่งต่างก็มีพื้นฐานจากครอบครัวเดิมต่างกัน มีความคิดค่านิยม ทัศนคติต่างกันมาอยู่ร่วมกันย่อมอาจก่อให้เกิดปัญหาได้จากการประพุดดินของทั้งสามีและภรรยาบุคคลทั้งสองนี้เป็นผู้ที่มีความสามารถคลอบคลอบให้ครอบครัวนั้นๆ เป็นสวรรค์ที่น่าอยู่หรือไม่น่าอยู่ก็ได้ (Pajak, 2010)

การวางแผนชีวิตและครอบครัว เป็นการวางรากฐานของการสร้างครอบครัวใหม่ อันเป็นวัฏจักรชีวิตของคนเรา ซึ่งการวางแผนชีวิตนั้น ควรเริ่มต้นตั้งแต่การเลือก

คู่ครอง ซึ่งจะต้องใช้ชีวิตร่วมกันต่อไป อยู่ด้วยกันรวมกันเป็นครอบครัว โดยก่อนที่จะแต่งงานและอยู่ร่วมกันนั้น ต้องเตรียมความพร้อมก่อนการสมรส ตรวจสอบสภาพก่อนสมรส วางแผนครอบครัวและคุมกำเนิด ทั้งนี้การรู้จักวางแผนชีวิตและครอบครัว จะเป็นแนวทางในการสร้างครอบครัวที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติได้ รวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกทุกคนในครอบครัว ให้มีสมรรถภาพทางร่างกายและทางจิตใจที่สมบูรณ์ ทำให้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (Chumrurtai, 2010)

ในปัจจุบันนี้ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวนับวันจะทวีความรุนแรง เนื่องจากความขัดแย้งทางด้านความคิดและการกระทำของกลุ่มสมรส ที่ไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันให้เป็นที่ยอมรับร่วมกันระหว่างคู่สมรส โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่พร้อมในการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันทำให้เกิดความขัดแย้งจนนำไปสู่การแก้ปัญหาด้วยการหย่าร้าง ในที่สุด การหย่าร้างเป็นการสิ้นสุดความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรสที่เคยผูกพันใกล้ชิดกัน ในประเทศไทยจากสถิติของศูนย์ทะเบียนราษฎรกระทรวงมหาดไทยพบว่า อัตราการหย่าร้างมีจำนวนสูงขึ้น โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครในรอบ 10 ปีมานี้สังคมไทยมีการหย่าร้างเพิ่มขึ้น 2 เท่าตัวหรือกล่าวได้ว่าคนไทยมีการหย่าร้าง 1 คู่ทุกๆการจดทะเบียน 5 คู่โดยเฉลี่ยหย่าร้างกันชั่วโมงละ 10 คู่ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเปราะบางของครอบครัวไทยที่เพิ่มสูงขึ้น (Department of Provincial Administration, 2011)

สาเหตุของการหย่าร้างโดยมากเกิดจากสัมพันธภาพในครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปแต่ที่พบมากอีกประการคือการมีทัศนคติต่อเรื่องการหย่าร้างที่คู่สมรสเลือกการหย่าร้างเป็นวิธีการแก้ปัญหาหรือทางออกในการยุติปัญหาในครอบครัวแทนที่การแก้ปัญหาคับวิธีอื่น ๆ ที่สามารถจะช่วยพัฒนาสัมพันธภาพในครอบครัวให้ดีขึ้น จากสถิติเกี่ยวกับอัตราส่วนการหย่าร้างต่อการสมรสของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า จังหวัดที่มีอัตราส่วนการหย่าร้างต่อการสมรสสูงที่สุด 10 อันดับแรกของประเทศ โดย 6 อันดับแรกเป็นประชาชนในจังหวัดเขตภาคเหนือตอนบน และมีอัตราส่วนการหย่าร้างต่อการสมรสสูงกว่าร้อยละ 40 ทั้งสิ้น

ตารางที่ 1

จังหวัดที่มีอัตราส่วนการหย่าร้างต่อการสมรสสูงที่สุด

อันดับที่	จังหวัด	อัตราส่วนการหย่าร้างต่อการสมรส
1	เชียงราย	44.40
2	ลำปาง	44.39
3	ลำพูน	43.69
4	แพร่	43.07
5	พะเยา	43.07
6	เชียงใหม่	43.04

ที่มา: (Office of the National Economic and Social Development Board, 2016)

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า สังคมไทยมีแนวโน้มการหย่าร้างที่มากขึ้น โดย จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ จังหวัดพะเยา และจังหวัด เชียงใหม่เป็นพื้นที่เขตภาคเหนือตอนบนที่มีปัญหาสูงที่สุด ปัญหาการหย่าร้าง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากความไม่พร้อมก่อนการครองเรือน ทำให้ครอบครัวเกิด ความแตกแยกและนำไปสู่การหย่าร้างในที่สุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสาเหตุ ของการหย่าร้างของคู่สมรส และวิธีการเตรียมความพร้อมก่อนการมีครอบครัว เพื่อ เป็นแนวทางในการสร้างสถาบันครอบครัวที่มีความมั่นคงและสมบูรณ์ต่อไป

นอกจากนั้น การครองเรือนเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่สมาชิกทุกคนในครอบครัว ต้องพยายามใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขไม่ก่อปัญหาให้แก่ตนเอง ครอบครัวและ สังคม สิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือสายใยแห่งความรักที่เป็นตัวสอดประสาน สมาชิกของครอบครัวให้เกิดความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนั้นสามีภรรยา ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำของครอบครัวจึงมีความสำคัญในการดำเนินการกิจนี้ร่วมกัน พื้นฐานของครอบครัวในระยะแรกก็คือการอยู่ร่วมกันของสามีภรรยาการเป็นคู่ครอง ร่วมทุกข์ร่วมสุขของสามีภรรยาเป็นความมั่นคงของสถาบันครอบครัว คู่สามีภรรยาเป็น

จุดเริ่มต้นของสัมพันธภาพที่สำคัญที่สุดในครอบครัว เพราะถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยามีความรักใคร่เข้าใจซึ่งกันและกัน พยายามปรับตัวเข้าหากัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันตลอดจนรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาต่างๆร่วมกัน ย่อมทำให้ครอบครัวนั้นราบรื่นและมั่นคง” (Banyat, 2003)

การเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนจึงมีความสำคัญ โดยวิธีการหนึ่งในการให้ความรู้แก่เยาวชน คือ การอบรม ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งหลักสูตรเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้น เพื่อระบุเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมหรือประสบการณ์เรียนรู้ และการประเมินผล การเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรเดิม ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายใหม่ที่วางไว้ เป็นแผนงานหรือโครงการในการจัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียน โดยแผนงานต่างๆ จะระบุเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ มีขอบเขตกว้างขวาง หลากหลาย ดังนั้น หลักสูตรเป็นได้ทั้งหน่วยการเรียนรู้ รายวิชา หรือ หัวข้อย่อย ในรายวิชา ทั้งนี้แผนงานหรือโครงการดังกล่าว อาจจัดขึ้นได้ทั้งในและนอกชั้นเรียน ภายใต้การบริหารและดำเนินงานของสถานศึกษา องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร มีหลายประการ ได้แก่ เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา จุดหมายของหลักสูตร รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชา เนื้อหา จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน การประเมินผล วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Thamrong, 2009) และกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยนำแนวคิดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Taba (1962) โดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การสร้างหลักสูตร การทดสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร

จากปัญหาการหย่าร้างที่มีแนวโน้มมากขึ้น โดยพื้นที่เขตภาคเหนือตอนบนมี ปัญหาสูงที่สุด การเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนจึงมี

ความสำคัญ เพื่อให้เยาวชนมีความรู้และความพร้อมในการครองเรือน ซึ่งเป็นการลดปัญหาของสังคมอีกทางหนึ่ง ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลจากสภาพการครองเรือน ปัญหาการครองเรือน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยา จากนั้นจึงพัฒนาหลักสูตรและนำไปทดลองกับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน ได้แก่ นักเรียนป่าแม่เงิน ตำบลแม่เงิน อำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย ผลจากการทดลองจะทำให้เยาวชนมีความรู้และความพร้อมก่อนการครองเรือนสูงขึ้น จึงจะนับได้ว่าหลักสูตรมีประสิทธิผลสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยจะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบนในอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อศึกษาปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน
4. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือน เป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตร ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร และระยะที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตร มีรายละเอียดของวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมและกำหนดข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดตัวแปรเพื่อเป็นแนวทางและขอบเขตเนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการครองเรือน ปัญหาการครองเรือน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครองเรือน

ดำเนินการวิจัยโดยนำข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน จำนวน 1,957,858 ครัวเรือน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

จำนวนประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน

จังหวัด	จำนวนประชาชน	จำนวนครัวเรือน
จังหวัดเชียงราย	1,198,218	484,525
จังหวัดเชียงใหม่	1,735,762	693,605
จังหวัดพะเยา	479,188	176,338
จังหวัดแพร่	449,810	165,223
จังหวัดลำปาง	748,850	273,438
จังหวัดลำพูน	405,999	164,729
รวม	5,017,827	1,957,858

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 400 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร ของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนหน่วยประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนซึ่งยอมรับได้

สำหรับการศึกษครั้งนี้ กำหนดให้มีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.05 หรือ ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แทนค่าในสูตรได้ผลดังนี้

$$n = \frac{1,957,858}{1,957,858 (0.05)^2} = 400$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Stage sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกตามจังหวัด โดยสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จากตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ทั้ง 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน ในการวิจัยครั้งนี้เลือกสุ่มตัวอย่างโดยการจับสลาก จากตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 3 จังหวัด ผลการจับสลากทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยา

ขั้นที่ 2 จำแนกตามอำเภอจากที่สุ่มได้ในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยา และทำการคัดเลือกครัวเรือนจาก 3 อำเภอที่มีจำนวนครัวเรือนมากที่สุดของแต่ละจังหวัด ได้ดังนี้ จังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอพาน และอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอสันทราย และอำเภอฝาง จังหวัดพะเยา ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอเชียงคำ และอำเภอดอกคำใต้

ขั้นที่ 3 ใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) คำนวณหาสัดส่วนครัวเรือนของประชาชนในแต่ละอำเภอที่ได้จากการคัดเลือกในขั้นที่ 2 ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 3

ขั้นที่ 4 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา และอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 400 คน ตามสัดส่วนที่คำนวณได้

ตารางที่ 3

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร (ตัวแทนครัวเรือน)	กลุ่มตัวอย่าง (ตัวแทนครัวเรือน)	ร้อยละ
จังหวัดเชียงราย			
อำเภอเมือง	103,435	81	20.25
อำเภอพาน	45,794	36	9.00
อำเภอแม่จัน	39,615	31	7.75
จังหวัดเชียงใหม่			
อำเภอเมือง	132,796	103	25.75
อำเภอสันทราย	52,310	41	10.25
อำเภอฝาง	40,126	31	7.75
จังหวัดพะเยา			
อำเภอเมือง	47,622	37	9.25
อำเภอเชียงคำ	26,983	21	5.25
อำเภอดอกคำใต้	24,015	19	4.75
รวม	512,696	400	100.00

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นการสอบถามตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีแนวคำถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษามีวิธีการสร้างเครื่องมือ เนื้อหาของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน
มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน
มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือ
ตอนบน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 2-4 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มาก

3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาตำรา สิ่งพิมพ์ บทความ เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ
การครองเรือน ปัญหาการครองเรือน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครอง
เรือน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามตามกรอบแนวความคิด และ
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. นำแบบสอบถามปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และมีประสบการณ์
จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ
แบบสอบถามตามข้อสังเกตของผู้เชี่ยวชาญ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของ
แต่ละข้อคำถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็น ว่า ข้อคำถามแต่ละข้อ วัดได้ตรง
วัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ ซึ่งกำหนดความคิดเห็นไว้ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง เหมาะสม

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อผ่านเกณฑ์การตัดสิน IOC มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .50 ขึ้นไป จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. นำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหา และความเหมาะสมของแบบสอบถาม

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการศึกษา แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ แนะนำและปรับปรุงแก้ไข

3. แจกแบบสอบถามให้กับตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 400 คน

4. รวบรวมแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วจึงนำมาเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ประมวลผล

ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 2-4 มีเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (Boonchom, 2010)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครองเรือน ของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอย (Multiple Regression Analysis)

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน

ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาระยะที่ 1 มาเป็นพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรฉบับร่าง การดำเนินการวิจัยระยะนี้ เป็นการสร้างหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน มีการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง ขั้นที่ 2 การตรวจสอบหลักสูตรฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ และขั้นที่ 3 การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง

1. ผู้วิจัยดำเนินการโดยศึกษาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรจากรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tabata (1962) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (Wichai, 2002) วิธีการวิจัยและพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาจากงานวิจัย

ที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดขั้นตอนสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดกรอบของหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน โดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ แล้วผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย หลักการและเหตุผล แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ระยะเวลาในการดำเนินการ การวัดและประเมินผล คู่มือหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตัวชี้วัดและเป้าหมาย

2. กำหนดประเด็นของหลักสูตรฉบับร่าง ดำเนินการโดยการนำผลการศึกษาสภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ดังนี้

2.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อลดปัญหาการหย่าร้างของคู่สมรส โดยส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือน

2.2 การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย ความเหมาะสมของคู่สมรส การเรียนรู้ครองคู่อย่างรู้ใจ การวางแผนครอบครัว การตรวจร่างกาย การวางแผนการใช้จ่าย การไม่คิดเปลี่ยนแปลงคู่อภิวัตน์ การรักษาประเพณี และการเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์

2.3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย แนวคิด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระ การเรียนรู้ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นสรุป) สื่อการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล

3. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ แล้วผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบหลักสูตรฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ

นำหลักสูตรฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านจิตวิทยา และด้านเนื้อหา จำนวน 10 ท่าน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านการศึกษา ในสาขาครุศาสตร์หรือ ศึกษาศาสตร์ ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และสาขาจิตวิทยา

2. เคยมีประสบการณ์ในการทำงาน อย่างน้อย 3 ปี

3. เป็นผู้มีผลงานทางวิชาการ เช่น หนังสือหรือเอกสารประกอบการสอน บทความทางวิชาการผลงานวิจัยทางด้านการศึกษา

4. เป็นผู้รับผิดชอบหรือเคยรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการสอนในสถาบัน อุดมศึกษาสังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบประเมินหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแต่ละข้อคำถามโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิลงความเห็นว่ข้อคำถามแต่ละข้อ วัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ ซึ่งกำหนดความคิดเห็นไว้ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง เห็นด้วย

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

การประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อ เกณฑ์การตัดสิน IOC มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .50 ขึ้นไป

มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป ผลการประเมินได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทั้งฉบับเท่ากับ .95

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์มาก

3 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์น้อย

1 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (Boonchom, 2010)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ที่กำหนดว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม คือ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

ขั้นที่ 3 การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการดำเนินการในขั้นที่ 2 มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน ที่จะนำไปทดลองต่อไป

ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในสถานการณ์จริงแล้วประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร การทดสอบประสิทธิภาพหลักสูตร โดยการทดลองใช้หลักสูตร และประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรมีการดำเนินการ ดังนี้

แบบแผนการทดลอง เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยใช้กลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) ดังแสดงในภาพที่ 1

การวัดก่อน	การจัดกระทำ	การวัดหลัง
T_1	X	T_2

ภาพที่ 1: แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design

เมื่อ	T_1	หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง
	T_2	หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง
	X	หมายถึง การจัดกระทำ คือ การได้รับการอบรมตามหลักสูตร

การเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้ ได้แก่ เยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนป้าค่าแม่เงิน ตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 16 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือ
ตอนบน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูล มีดังนี้

1. แบบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตร
การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว

2. แบบวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตร
การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการทดลองดังนี้

1. การเตรียมการก่อนการใช้หลักสูตร เพื่อให้การอบรมเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ใน
การทดลองใช้หลักสูตรไปยังคณบดี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

1.2 ติดต่อประสานงานกับผู้เข้าอบรม เพื่อเตรียมการ และนัดหมายวัน
เวลา และสถานที่ ในการอบรม

1.3 ประชุมชี้แจงกระบวนการฝึกอบรมกับผู้ช่วยวิจัย

1.4 จัดเตรียมสื่อการอบรม และเครื่องมือวัดและประเมินผล

2. ดำเนินการทดลอง โดยมีขั้นตอนการทดลองดังนี้

2.1 ก่อนการอบรม โดยการวัดความรู้ความเข้าใจก่อนเข้ารับการอบรม
หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว

2.2 ดำเนินการทดลองโดยใช้หลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับผู้เข้าร่วม
อบรม โดยวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ และประเมินผลตามจุดประสงค์ของ
การเรียนรู้ของแต่ละกิจกรรมของการเรียนรู้

2.3 หลังการอบรม โดยการวัดความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับ
การอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว และประเมิน

ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวสำหรับเยาวชน
ในเขตภาคเหนือตอนบน

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตร
หลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว มีคะแนนเต็ม
40 คะแนน และเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรม
หลักสูตรหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว
โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าที (t- test Independent)

2. การวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตร
การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยการประเมิน
ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ มีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80-100 หมายถึง ดีมาก

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70-79 หมายถึง ดี

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 60-69 หมายถึง ค่อนข้างดี

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 50-59 หมายถึง พอใช้

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 00-49 หมายถึง ต้องปรับปรุง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าที (t- test Independent)

ระยะที่ 4 (การพัฒนา) การปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลการวิเคราะห์จากการทดลองใช้หลักสูตรการเตรียม
ความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน มาปรับปรุง

แก้ไขรายละเอียดในส่วนต่างๆ ของหลักสูตร เพื่อให้มีความถูกต้อง เหมาะสม สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมเยาวชน และเผยแพร่ต่อไป

ผลการวิจัย

1. สภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า ด้านการบริหารจัดการในครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.07 ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 และด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10

2. ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่าปัญหาด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.12 ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 ปัญหาการปรับตัวและพฤติกรรมไม่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 และปัญหาการขัดกันทางศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08

3. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน จากประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุของสามี และด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสามี มีผลต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน และปัจจัยสภาพการครองเรือน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการในครอบครัว ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว และด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว มีผลต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน

4. การพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนป่าคำแม่เงิน ตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 16 คน ในสถานการณ์จริงแล้วประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร ดังนี้

4.1 การวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตร การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจก่อนการเข้า รับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คะแนนเฉลี่ย 19.69 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 49.22 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับการอบรม หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คะแนนเฉลี่ย 34.56 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 86.41 และความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความ พร้อมก่อนมีครอบครัว สูงกว่าก่อนการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความ พร้อมก่อนมีครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตร การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว พบว่า นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 75.47 โดยนักเรียนมีความรู้ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียม ความพร้อมก่อนมีครอบครัวเฉลี่ย 26.08 คะแนน นักเรียนมีทักษะระหว่างเข้ารับ การอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวเฉลี่ย 23.77 คะแนน และนักเรียนมีเจตคติระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อม ก่อนมีครอบครัว เฉลี่ย 25.62 คะแนน

สรุปได้ว่า จากการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อม ก่อนมีครอบครัว สูงกว่าก่อนการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมี ครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่าง เข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 75.47 แสดงว่า หลักสูตรมีประสิทธิผลสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

อภิปรายผล

การพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชน ในเขตภาคเหนือตอนบน ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนปาคา แม่เงิน ตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 16 คน ในสถานการณ์จริง แล้วประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ หลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว สูงกว่า ก่อนการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 75.47 แสดงว่า หลักสูตรประสิทธิผลสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอนการวัดผล ประเมินผล และอื่นๆเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ทั้งทางไว้การเปลี่ยนแปลง หลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดตั้งแต่จุดมุ่งหมายและ วิธีการและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบกระเทือนทางด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับคนส่วนมากจึงต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบด้วยการศึกษาข้อมูล และความจำเป็นพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตรในหลายๆ ด้าน ซึ่งข้อมูลจะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเลือก เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพื้นฐาน (Taba, 1962) ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรทำให้หลักสูตรมี ประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรปานิ อินทรพานิชย์ (Pethpanee, 2017) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริม เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ

7 ประการ คือ 1) หลักการ หลักสูตรเสริมสร้างขึ้นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและการออกแบบย้อนกลับ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 5 ประการคือ การสังเกตและการจำแนก การจัดกลุ่ม การวิเคราะห์เหตุผล การนำไปใช้ และการทำนาย 3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมี 14 ประการ 4) โครงสร้างเนื้อหา มี 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ เปิดประตูสู่อาเซียน เพียรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมพรัญคุณธรรมจริยธรรม น้อมนำใส่ใจชีวิต มีวิถีอยู่อย่างสันติ จำนวน 28 ชั่วโมง 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการและเทคนิคที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน 6) สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้เป็นสื่อประเภทวัสดุ เอกสารเครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และ 7) การวัดและประเมินผล มีการวัดก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ผลการตรวจสอบร่างหลักสูตรเสริมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมพบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหลักสูตรเสริมมีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหลักสูตรเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงถือว่าหลักสูตรมีประสิทธิผลมาก และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน โดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การสร้างหลักสูตร การทดสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร มาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางของการศึกษาให้เกิดผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวของนักเรียน ดังนั้น สถานศึกษา

ควรปรับรูปแบบ เนื้อหาสาระ และเทคนิควิธีการสอน ในการนำหลักสูตรไปใช้ ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเยาวชน

2. สถานศึกษา ควรปรับรายละเอียดของหลักสูตรการเตรียมความพร้อม ก่อนมีครอบครัวสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน โดยลดบทบาทของ ครูผู้สอนเป็นเพียงผู้ตาม ให้คำปรึกษา แนะนำคอยสังเกตพฤติกรรม และเพิ่มบทบาท ของผู้เรียนเป็นผู้นำ ผู้ค้นคว้าหาองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมของ นักเรียน ในทุกแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำศึกษาค้างต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวเพื่อความยั่งยืนในการครองเรือน
2. ควรศึกษาลักษณะการเป็นผู้นำในการครองเรือนในยุคปัจจุบัน
3. ควรศึกษาแนวทางการปรับตัวและลดพฤติกรรมไม่เหมาะสมในการครองเรือน

References

- Bua Sri, T. (2009). *Course theory: Design Development*. Bangkok: Erawan Printing Limited. [in Thai]
- Department of Provincial Administration. (2011). *Development plan guide*. Bangkok: Department of Provincial Administration. [in Thai]
- Intarapanich, P. (2017). *The development of an enrichment curriculum on analytical thinking skill enhancement for sixth graders at Anuban Sakon Nakhon school*. Sakon Nakhon: Sakon Nakhon Rajabhat University. [in Thai]
- Kanchanachitra, C. (2010). *Thai health: Social capitalism Crisis*. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research Mahidol University. [in Thai]

- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). *Population statistics report*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board. [in Thai]
- Punchoopet, P. (2010). *Learn marriage life*. Bangkok: Odian Store. [in Thai]
- SukSriNgam, B. (2003). *Social institutions: Families in Thai society*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Srisa-ard, B. (2010). *Preliminary research*. Bangkok: Suwiriyaarn. [in Thai]
- Taba, H. (1962). *Curriculum development theory and practice*. New York: Harcourt, Brace and World.
- Wongyai, W. (2002). *Tertiary curriculum development*. Bangkok: R & Print. [in Thai]

Author

Mr. Hirankrit Chaika

Academic Professional level

Namvan Subdistrict Administration Organization

Chiang Kham District, Phayao Province 56110

Tel. 082 904 1908

E-mail: Hirankrit.cha@rru.ac.th

กลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษสู่ประเทศไทย 4.0

Developing Strategies of Public Libraries in Sisaket

Province toward Thailand 4.0

อนันศักดิ์ พวงอก¹

Anansak Phuangok

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket Rajabhat University

Received: November 19, 2019

Revised: July 10, 2020

Accepted: August 18, 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้บริการต่อห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ และ 2) ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษสู่ประเทศไทย 4.0 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษสู่ประเทศไทย 4.0 คือ ต้องปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความทันสมัย ติดตั้งเครื่องปรับอากาศเพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ ควรให้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง ตลอด 7 วัน ควรมีนวัตกรรมใหม่ๆ มาให้บริการ มีการจัดกิจกรรมใหม่ๆ ที่หลากหลายและเข้าถึงคนทุกเพศทุกวัย ควรเพิ่มความหลากหลายและความทันสมัยของทรัพยากรสารสนเทศ และควรเน้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

คำสำคัญ: กลยุทธ์, ห้องสมุดประชาชน, ประเทศไทย 4.0

Abstract

This research aimed to 1) study the current conditions, demands and expectations of users of public libraries in Sisaket Province, and 2) study developing strategies of public libraries in Sisaket Province toward Thailand 4.0. The results were as follows: The developing strategies of public libraries in Sisaket Province toward Thailand 4.0 were to modernize the buildings, install air conditioners in order to be suitable for learning service. In addition, the libraries should be able to service 24 hours a day, 7 days a week. It should provide new innovations. Several activities should also be provided and be accessible to people of all ages and genders. Various and modern kinds of information resources should be added into the libraries focusing on electronic information resources.

Keywords: strategy, public library, Thailand 4.0

บทนำ

ในการก้าวไปสู่ประเทศไทย 4.0 คนไทยจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของทุนมนุษย์ ซึ่งหมายถึงการพัฒนาบุคคลให้มีทุนทางปัญญา ทุนทางสังคม และทุนทางอารมณ์ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและเป็นภูมิคุ้มกันผลกระทบทั้งหลายที่มาจากภายนอก (Gratton & Ghoshal, 2003) ซึ่งสามารถสร้างได้จากการเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนและประเทศชาติมีความเข้มแข็ง มีรายได้ พึ่งพาตนเองได้ ซึ่งการที่จะไปถึงจุดนั้นได้ประชาชนและชุมชนควรต้องมีแหล่งเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในสังคม

นอกเหนือจากประเทศไทยจะมีนโยบายในการก้าวไปสู่ประเทศไทย 4.0 แล้ว จังหวัดศรีสะเกษซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประชากรเกินจำนวน 1 ล้านคน

(1,468,798 คน) และมากเป็นอันดับ 8 ของประเทศ (National Statistical Office, 2015) ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย และมีวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการเกษตรหลายประการ ในการพัฒนาร่วมกับประชาชน จึงเน้นความสอดคล้องเชื่อมโยงกับการทำมาหากินและการผลิตสินค้าเกษตรแบบดั้งเดิมที่เน้นใช้แรงงานคนมากกว่าเครื่องจักรตามวิถีชีวิตชาวศรีสะเกษ แต่เพิ่มทักษะและมูลค่าให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดมากขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ทำให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความสุข โดยจะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ซึ่งการใช้เครื่องมือดังกล่าวข้างต้น จะเป็นการพัฒนาจังหวัดที่มุ่งไปสู่เป้าประสงค์สุดท้าย เพื่อให้ “ชาวศรีสะเกษ กินอิ่ม นอนอุ่น ทนมี หนี้หมด” และมีศักยภาพทุนมนุษย์ที่เพียงพอ

การที่จะพัฒนาคนให้มีศักยภาพทุนมนุษย์รวมทั้งเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้นั้น แหล่งเรียนรู้ในชุมชนถือว่ามีส่วนสำคัญในการที่จะส่งเสริมให้คนในชุมชนได้อ่านหนังสือศึกษาค้นคว้าความรู้ ซึ่งแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ชิดกับคนในชุมชนมากที่สุดก็คือ “ห้องสมุดประชาชน” ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งเรียนรู้อันทรงคุณค่าของท้องถิ่น เป็นแหล่งพัฒนาบุคคลและสังคม ทั้งด้านการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ การส่งเสริมการรู้สารสนเทศ การส่งเสริมการเป็นพลเมืองดี การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานความรู้ (Polsonghkhro, 2009: 135) การมีห้องสมุดประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของประชาชนอย่างแท้จริงจะเป็นการดึงดูดให้ประชาชนทุกช่วงวัย ทุกสาขาอาชีพหันมาสนใจการอ่านหนังสือ รักการอ่าน มีความรู้เพิ่มขึ้น สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้แก่ตัวเองได้ เนื่องจากบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่านจะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอด ขกระดับคุณภาพชีวิตไปสู่พลเมืองที่ดีของประเทศต่อไป ซึ่งจะตอบโจทย์การก้าวไปสู่ประเทศไทย 4.0 ได้

แต่จากการศึกษาเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชนในประเทศไทยที่ผ่านมาพบว่า ผลการดำเนินงานยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดประชาชน โดยเฉพาะด้านงบประมาณและการเงิน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบุคลากร ด้านสิ่งพิมพ์ ด้านบริการ

ด้านครุภัณฑ์ ด้านอาคารสถานที่ และด้านสภาพแวดล้อม (Polsonghro, 2009: 135) และจากการศึกษาปัจจัยและแรงจูงใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัด ศรีสะเกษ (Nantakarn, 2016) พบว่า ห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษยังประสบ ปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะความทันสมัยของสถานที่ การเชื่อมโยงเครือข่าย อินเทอร์เน็ต การบริการที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าใช้บริการ จึงเป็น การยากที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนได้ เนื่องจากประชาชนไม่เห็น คุณค่าและความสำคัญของห้องสมุดซึ่งขัดแย้งกับนโยบายการพัฒนาประเทศของ รัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์จังหวัดศรีสะเกษ ที่มุ่งเน้นให้คนมีความรู้และภูมิปัญญาในอันที่จะพัฒนาตนเองและประเทศชาติ จาก ปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างความ ต้องการและความคาดหวังกับสภาพที่เป็นจริงของห้องสมุดประชาชน เพื่อหากลยุทธ์ การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยที่ได้จะส่งผลให้จังหวัด ศรีสะเกษมีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ตอบโจทย์การ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เข้าสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ได้อย่างภาคภูมิใจและเกิด ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อประชาชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้บริการ ต่อห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัด ศรีสะเกษสู่ ประเทศไทย 4.0

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนจังหวัดศรีสะเกษสู่ ประเทศไทย 4.0 ผู้วิจัยใช้พื้นที่ในการวิจัย คือ ห้องสมุดประชาชน สังกัดสำนักงาน

ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย ห้องสมุดประชาชนอำเภอขุขันธ์ ห้องสมุดประชาชนอำเภอยุพือ และห้องสมุดประชาชนอำเภอโนนคูณ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 607-610) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 310 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95
2. ใช้วิธีการแบ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนแบบชั้นภูมิ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) (ตารางที่ 1)
3. ประชากรที่ไม่ถูกเลือก จะนำมาใช้เป็นกลุ่ม Try-out

ตารางที่ 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน ในจังหวัดศรีสะเกษ

ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. ขุขันธ์	782	136
2. โนนคูณ	485	100
3. ยุพือ	326	74
รวม	1,593	310

สำหรับในการศึกษากลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษสู่ประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1 คน บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3 คน และผู้ให้บริการจำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบข้อมูล 3 เสา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม ใช้กับผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนจำนวน 310 คน เนื้อหาของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) สภาพปัจจุบันของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการบริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ความต้องการและความคาดหวังของผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการบริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้กับ 1) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1 คน 2) บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3 คน 3) ผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนจำนวน 15 คน เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ได้แก่กลยุทธ์ในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ มี 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1) สภาพปัจจุบันของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการบริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนที่ 2) ความต้องการและความคาดหวังต่อห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการบริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนที่ 3) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา ภัยคุกคาม (SWOT) ของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ ส่วนที่ 4) กลยุทธ์ในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการบริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำผลที่ได้มาแปลและสรุปผลดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วนำมาสรุปภาพรวมโดยการพรรณนาวิเคราะห์ นำไปสู่การจัดทำกลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษสู่ประเทศไทย 4.0

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.00) มีอายุระหว่าง 41-60 ปี (ร้อยละ 36.13) ส่วนใหญ่มีอาชีพอื่น ๆ (ร้อยละ 50.01) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ		ห้องสมุดอำเภอ ชุมชน (ร้อยละ)	ห้องสมุด อำเภอพยุห์ (ร้อยละ)	ห้องสมุด อำเภอโนน คูณ (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
เพศ	ชาย	18.68	13.32	8.00	40.00
	หญิง	25.19	19.66	18.00	60.00
อายุ	ไม่เกิน 20 ปี	10.76	5.43	8.33	24.52
	21-40 ปี	11.34	9.00	4.82	25.16
	41-60 ปี	13.90	16.12	6.11	36.13
	61 ปีขึ้นไป	7.87	1.71	4.61	14.19

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพ		ห้องสมุด	ห้องสมุด	ห้องสมุด	รวม
		อำเภอ	อำเภอ	อำเภอโนนคูณ	(ร้อยละ)
		ชุมชน	พยุห์	(ร้อยละ)	
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
อาชีพหลัก	นักเรียน / นักศึกษา	9.87	3.23	7.22	20.32
	เกษตรกร	7.56	4.08	3.84	15.48
	รับจ้าง	5.88	7.14	1.17	14.19
	ทั่วไป				
	อื่น ๆ	20.56	17.81	11.64	50.01

2. สภาพปัจจุบันของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยรวมระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.82$) ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดมีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($\bar{X}=3.96$) ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันด้านการบริการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($\bar{X}=3.53$) ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันด้านทรัพยากรสารสนเทศพบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมระดับน้อย ($\bar{X}=2.29$) ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศพบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.63$) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
ด้านอาคารสถานที่	2.82	0.93	ปานกลาง
ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ห้องสมุด	3.96	0.78	มาก
ด้านการบริการ	3.53	0.88	มาก
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	2.29	0.91	น้อย
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	2.63	0.91	ปานกลาง
รวม	3.05	0.88	ปานกลาง

3. ความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ความต้องการและความคาดหวังด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดมีค่าเฉลี่ยรวมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) ด้านการบริการมีค่าเฉลี่ยรวมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$)

4. ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT) พบว่า ห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษมีจุดแข็ง (Strengths) คือ มีกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ลงพื้นที่ใกล้ชิดกับประชาชน ชื่อของห้องสมุดประชาชนที่แสดงให้เห็นว่าเป็นห้องสมุดสำหรับคนทุกเพศทุกวัยทุกสาขาอาชีพ มีมุม มสธ ให้บริการ ส่งเสริมให้มีผู้เข้าใช้บริการมากขึ้น

จากการวิเคราะห์จุดอ่อน (Weaknesses) ของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษพบว่า พื้นที่คับแคบ เก่า ทำให้พัฒนาได้ยาก งบประมาณที่ได้รับน้อยมาก ทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ช้าและยากที่จะทำให้ทันสมัย บุคลากรมีจำนวนน้อย ได้รับ

เงินเดือนไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพ ขาดโอกาสในการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ทรัพยากรสารสนเทศเก่า ล้าสมัย และมีจำนวนไม่เพียงพอต่อประชาชนที่มาใช้บริการ อากาศร้อน เนื่องจากไม่มีเครื่องปรับอากาศ ตลอดจนสภาพแวดล้อมและการจัดห้องสมุดไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของประชาชนหลากหลายวัย

จากการวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) ของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษพบว่า สถานที่ตั้งอยู่ใกล้กับที่ว่าการอำเภอ สะดวกสำหรับประชาชนที่มาติดต่อราชการ หรือนักเรียนที่เข้ามาเรียนในตัวอำเภอ มีการลงไปทำกิจกรรมกับชุมชน มีโอกาสได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้

จากการวิเคราะห์ภัยคุกคาม (Threats) ของห้องสมุดประชาชนจังหวัดศรีสะเกษพบว่า สัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือสัญญาณไวไฟที่ล่าช้ากว่าบริษัทเอกชน หนังสือมีน้อยและไม่หลากหลายเท่ากับห้องสมุดโรงเรียน ในตัวอำเภอมิห้างสรรพสินค้าหรือร้านสะดวกซื้อที่นำสินค้าตื่นใจมากกว่า ทำให้ดึงดูดคนไปได้มากกว่า รูปแบบการอ่านหนังสือของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนไป คนไม่ค่อยอ่านหนังสือแต่นิยมใช้สมาร์ทโฟนมากขึ้น

5. กลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษสู่ประเทศไทย 4.0 มีข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูลดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่

ต้องปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความทันสมัย จัดตั้งเครื่องปรับอากาศเพื่อให้มีอากาศเย็นน่า เหมาะสมกับการเข้าใช้บริการเพื่อการเรียนรู้ ควรตกแต่งให้มีสีสันและรูปแบบที่ทันสมัย มีมุมให้บริการที่หลากหลาย มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีอาหารว่างเครื่องดื่มเย็นๆ ให้บริการ ขยายเวลาในการเปิดให้บริการมากขึ้นเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน และไม่ควรมีแค่สถานที่ในการอ่านหนังสือ แต่เป็นสถานที่นัดพบของประชาชน ที่สามารถมานั่งพูดคุยกันได้ตลอดเวลา หรือเป็นที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจของคนในชุมชนคล้ายๆ ร้านกาแฟ ร้านอาหาร หรือห้างสรรพสินค้า ควรมีป้ายดิจิทัลทดแทนแบบเก่าที่ล้าสมัย

2. ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

บุคลากรควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านห้องสมุดเป็นอย่างดี ควรมีวุฒิการศึกษาตรงกับสาขาวิชาชีพที่เรียนมา ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ให้บริการมากกว่านี้ บุคลากรควรได้รับการอบรมความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาหรือการไปศึกษาดูงานยังห้องสมุดที่มีความทันสมัย เช่น ห้องสมุดในต่างประเทศ เพื่อให้มีความทันสมัยทันเหตุการณ์และนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาห้องสมุดให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ ควรแต่งกายให้สวยงามดึงดูดใจผู้เข้าใช้บริการเช่นเดียวกับพนักงานในห้างสรรพสินค้า ควรมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสืบค้นข้อมูลที่คล่องแคล่วสามารถให้คำแนะนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการได้เป็นอย่างดี

3. ด้านการบริการ

ต้องคำนึงถึงพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ให้มากขึ้น มีการให้บริการที่เป็นมิตรกับผู้ใช้ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ห้องสมุดควรให้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมงตลอด 7 วัน เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่ต้องการสืบค้นข้อมูลได้ตลอดเวลา ดังนั้นห้องสมุดต้องทำเว็บไซต์ของห้องสมุดหรือเครือข่ายออนไลน์ ที่จะช่วยให้ประชาชนสืบค้นข้อมูล ทำการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสาร และตอบคำถามแก่ผู้ใช้บริการได้ตลอดเวลา ควรมีนวัตกรรมใหม่ๆ มาให้บริการ มีเครื่องยืมคืนอัตโนมัติที่สามารถยืมคืนด้วยตนเองได้ มีการจัดกิจกรรมใหม่ๆ ที่หลากหลายและเข้าถึงคนทุกเพศทุกวัย

4. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ควรเพิ่มความหลากหลายและทันสมัยของทรัพยากรสารสนเทศ อาจจะไม่จำเป็นต้องซื้อหนังสือมากขึ้น แต่ให้เน้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-journal) หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (e-newspaper) ให้มากขึ้น ส่วนที่เป็นมุม มสธ. ควรเปลี่ยนให้ประชาชนได้เรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตหรือจอทีวี

5. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ควรมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้บริการภายในห้องสมุด เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้เครื่องมือสื่อสารส่วนตัวในการสืบค้นข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา สามารถให้ประชาชนเข้าถึงสารสนเทศจากที่บ้าน ได้โดยไม่ต้องเดินทางมาที่ห้องสมุด เหมือนกับการซื้อของออนไลน์ ควรมีปากกาอัจฉริยะพูดได้ซึ่งเหมาะกับเด็กวัยเรียนรู้ที่ต้องการเรียนด้านภาษา ห้องสมุดควรใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติแบบเดียวกันทั่วทั้งจังหวัด

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษ

พบว่าผู้ให้บริการให้คะแนนน้อยที่สุด คือ มีทรัพยากรสารสนเทศ

อิเล็กทรอนิกส์ เช่น e-book e-journal e-newspaper ฯลฯ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.80 อยู่ในระดับน้อย จากผลการวิจัยที่พบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าใช้บริการส่วนใหญ่ยังมองว่าห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษยังมีสภาพทั่วไปที่ไม่ค่อยทันสมัยนัก โดยเฉพาะด้านทรัพยากรสารสนเทศที่ยังขาดทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เช่น e-book e-journal หรือ e-newspaper ซึ่งเป็นสิ่งที่คนยุคใหม่ต้องการใช้เพื่อสืบค้นสารสนเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทันสมัย ดังนั้นห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษจึงอาจจะต้องเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้น

นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์บรรณารักษ์และผู้ให้บริการยังพบว่าตัวอาคารค่อนข้างเก่า ล้าสมัย ไม่ทันกับยุคประเทศไทย 4.0 สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้เนื่องจากสภาพอากาศในประเทศไทยส่วนใหญ่จะร้อนมาก ในขณะที่ห้องสมุดไม่มีเครื่องปรับอากาศ ซึ่งก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ห้องสมุดไม่สามารถดึงดูดใจประชาชนให้เข้ามาใช้บริการได้เป็นจำนวนมาก และห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรี

สะเทยยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่ต้องการการปรับปรุงพัฒนาให้ก้าวเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ให้ทัน เนื่องจากปัจจุบันห้องสมุดที่เป็นพื้นที่วิจัยทั้ง 3 แห่งยังมีสภาพที่เก่า ล้าสมัย ไม่ตอบโจทย์คนยุคใหม่ พื้นที่ที่คับแคบเกินไปจนเป็นอุปสรรคให้การบริหารจัดการหรือจัดพื้นที่อำนวยความสะดวกเป็นไปได้ยาก ส่งผลให้สภาพแวดล้อม โดยทั่วไปไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในขณะที่เดียวกันกับที่ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ร้านสะดวกซื้อ หรือร้านค้าแฟได้เข้ามาเปิดให้บริการในตัวอำเภอเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ สถานที่เหล่านี้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้มากกว่า คนยุคใหม่สามารถ นั่งได้ทั้งวัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sherman (2016: 316-324) ที่พบว่า การออกแบบพื้นที่ภายในห้องสมุดให้มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้มีส่วนสำคัญในการ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการในห้องสมุดและอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น จากการ สังเกตของผู้วิจัยพบว่าพฤติกรรมของคนยุคใหม่มักจะใช้สมาร์ตโฟนในการสื่อสาร การค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ ดังนั้น เขาชนคนรุ่นใหม่ หรือคนวัยทำงานทั่วไปจึงนิยม ถือสมาร์ตโฟนเพียงเครื่องเดียวเข้าไปนั่งในร้านค้าแฟที่มีสภาพอากาศเย็นฉ่ำเพื่อสืบค้น ข้อมูล เนื่องจากร้านค้าแฟเหล่านั้นมีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ อีกทั้งให้บริการ สัญญาณ Wi-Fi ฟรีอีกด้วย จึงเป็นเรื่องปกติที่คนยุคใหม่จะนิยมเข้าไปนั่งในร้านค้าแฟ มากกว่าการเข้าห้องสมุดประชาชนที่มีสภาพอากาศร้อน ไม่มีอาหารเครื่องดื่มไว้บริการ และมีข้อจำกัดมากมาย

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งของผู้วิจัยที่พบในระหว่างการเก็บข้อมูลวิจัยก็คือ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มคนเดิม ๆ ที่เคยเข้าใช้บริการแล้ว เช่น แม่บ้านที่มีเวลาว่าง ข้าราชการในสำนักงานที่ต้องการอ่านหนังสือหรือค้นคว้าเพิ่มเติม นักเรียนที่จับ กลุ่มเพื่อรอรถกลับบ้านหรือรอผู้ปกครอง แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดยังไม่สามารถ ประชาสัมพันธ์ตัวเอง หรือดึงดูดใจผู้ใช้กลุ่มใหม่ๆ ให้อยากเข้ามาใช้บริการได้ เท่าที่ควร อาจจะเนื่องด้วยภาพลักษณ์ของห้องสมุดประชาชนที่ยังไม่มีอะไรชวนให้น่า ตื่นตาตื่นใจ ทรัพยากรสารสนเทศที่เก่าและล้าสมัย อาคารสถานที่ที่คับแคบ การตกแต่ง ห้องสมุดที่ไม่มีความทันสมัยเท่าใดนัก การที่ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ตลอดจนไม่มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดทำให้ผู้คนส่วนใหญ่ยังมองว่าห้องสมุดไม่มีอะไร ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วห้องสมุดประชาชนถือเป็นแหล่งชุมทรัพย์ทางปัญญาที่อยู่กลางเมือง แต่ห้องสมุดประชาชนต้องนำไปคิดเป็นโจทย์ว่าจะทำอย่างไรจะดึงดูดใจผู้ใช้ใหม่ๆ ให้เข้ามาใช้บริการห้องสมุดได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Khunprom (2012 : 95-99) ที่พบว่าสภาพปัญหาและความต้องการด้านอาคารสถานที่และบรรยากาศอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งควรมีการปรับปรุงทัศนับรรยากาศภายในห้องสมุด การให้บริการ สร้างทีมงานเชิงรุก และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2. กลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนจังหวัดศรีสะเกษสู่ประเทศไทย 4.0

กลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดประชาชนจังหวัดศรีสะเกษสู่ประเทศไทย 4.0 นั้น ห้องสมุดประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษจะต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กันทุกด้าน ทั้งด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านการบริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งผลการวิจัยที่พบต่างก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ อยากให้ห้องสมุดมีความทันสมัยขึ้นทุกด้านเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการยุคใหม่ที่ต้องการความสะดวก รวดเร็วในการสืบค้นข้อมูล และมีความผ่อนคลายในการเข้าใช้บริการ ดังนั้น หากห้องสมุดประชาชนต้องการที่จะพัฒนาด้านอาคารสถานที่เพื่อดึงดูดประชาชนให้เข้ามาค้นคว้าหาความรู้ด้วยการอ่านหนังสือ นั้น รัฐบาลจะต้องมีงบประมาณในการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ เพื่อให้มีอากาศเย็นสบายและสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ เช่นเดียวกับร้านกาแฟหรือร้านอาหารหรือห้างสรรพสินค้าที่คนยุคใหม่ชอบเข้าไปใช้บริการและสามารถอยู่ได้ทั้งวัน และควรขยายเวลาเปิดบริการตลอด 7 วัน 24 ชั่วโมง นอกจากนั้นห้องสมุดควรจัดหาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมาให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปโดยไม่คิดค่าบริการ แม้ปัจจุบันจะมีอินเทอร์เน็ตประชารัฐให้บริการ แต่ห้องสมุดต้องให้บริการด้วยความเร็วสูงสุดเพื่อให้ประชาชนสามารถสืบค้นสารสนเทศได้อย่างรวดเร็วหรือ

ควานโน้ลด์ทุกอย่างที่ต้องการได้ด้วยสมาร์ทโฟน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Thiele (2016 : 183-190) ที่พบว่ารัฐบาลของมลรัฐวิสคอนซิน (Wisconsin State) ควรจัดสรรงบประมาณให้แก่ห้องสมุดประชาชนที่อยู่ห่างไกลได้เข้าถึงสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัล นอกจากนี้ห้องสมุดต้องจัดหางบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศใหม่ๆ มาให้บริการอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นรูปแบบสิ่งพิมพ์หรืออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนทุกเพศทุกวัย อย่างไรก็ตามควรเน้นสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของคนรุ่นใหม่ให้เข้ามาใช้บริการห้องสมุดมากขึ้น ในด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ห้องสมุดควรส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมให้แก่บรรณารักษ์ โดยจัดส่งไปอบรมเพื่อให้ได้รับความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ การไปศึกษาดูงานยังห้องสมุดอื่นๆ ที่มีความทันสมัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนั้นบรรณารักษ์ต้องติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่เสมอ และให้บริการแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและเต็มใจซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ให้บริการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านอาคารสถานที่ ห้องสมุดต้องมีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศเพื่อให้มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการเรียนรู้ ควรตกแต่งด้วยสีอันและรูปแบบที่ทันสมัย สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ควรจัดมุมเล็กๆ ไว้บริการอาหารและเครื่องดื่ม และควรมีป้ายดิจิทัลทดแทนป้ายแบบเก่า

ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรให้มากกว่านี้ การแต่งกายควรให้สวยงาม สดใส ทันสมัย บุคลากรควรได้รับการอบรมความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ควรมีการไปศึกษาดูงานยังห้องสมุดอื่นๆ ที่ทันสมัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ และที่สำคัญที่สุดควรมีความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและติดตามข่าวสารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ อยู่เสมอ

ด้านการบริการ ห้องสมุดควรขยายเวลาเปิดบริการเพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมของคนยุคใหม่ ควรมีเว็บไซต์หรือเครือข่ายออนไลน์ที่สามารถประชาสัมพันธ์ พุดคุย แนะนำ ตอบคำถามผู้ใช้ได้ตลอดเวลา ควรมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเข้าถึงคนทุกเพศทุกวัย

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ควรเพิ่มความหลากหลายและทันสมัยของทรัพยากรสารสนเทศ โดยเน้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-journal) หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (e-newspaper) ให้มากขึ้น

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้บริการภายในห้องสมุด ควรเน้นให้ความรู้แก่ประชาชนให้สามารถใช้เครื่องมือสื่อสารส่วนตัวในการสืบค้นข้อมูล ได้ทุกที่ทุกเวลา

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาภาพลักษณ์ของห้องสมุดประชาชน เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ให้ห้องสมุดประชาชนมีความทันสมัย เข้าถึงคนยุคใหม่ และเป็นสถานที่ที่ผู้คนนึกถึงเป็นลำดับต้นๆ เมื่อต้องการแสวงหาความรู้
2. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรในห้องสมุดประชาชน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรในการให้บริการสารสนเทศแก่คนยุคใหม่ ตอบสนองการพัฒนาประเทศไทยในยุค 4.0

References

- Gratton, L. & Ghoshal, S. (2003). Managing personal human capital. *European Management Journal*, 21(1), 1-10.
- Khunprom, S. (2012). *Development of Phayakkhaphumphisai public library Mahasarakham province*. (A Thesis submitted in fulfillment of the requirements for the degree of Master of Education). Mahasarakham: Mahasarakham Rajabhat University. [in Thai]

- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Nantakarn, P. (2016). *Factors in accessing public library services of Sisaket province*. Sisaket: Sisaket Rajabhat University. [in Thai]
- National Statistical Office. (2015). *Sisaket province population update*. Retrieved on 20 May 2018 from [content&view=article&id=368:2017-05-05-03-58-09&catid=105:2012-01-09-07-07-4](#) [in Thai]
- Polsongkro, N. (2013). Community service of public library in Nakhon Pathom province. *Ramkhamhaeng*, 26(2), 135-143. [in Thai]
- Sherman, J. (2016). *Reading infrastructures in the contemporary city: A study of three public libraries in Sydney* (A thesis submitted in fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy Institute for culture and society). Sydney University of Western Sydney.
- Thiele, J. (2016). *Information access in rural areas of the United States: The public library's role in the digital divide and the implications of differing state funding models*. (A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Information Studies). Milwaukee: The University of Wisconsin-Milwaukee.

Author

Assistant Professor Dr. Anansak Phuangok

Library and Information Science Program, Faculty of

Humanities and Social Sciences

Sisaket Rajabhat University 319 Tambon Pho, Muang District,

Sisaket Province 33000

Tel: 095-6129690 Email: Anansakjub@gmail.com

การวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาใน
แหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

**Analysis of Teaching Management Using Field Trips as Learning
Resource of Preschool Teachers in Samutprakan
Primary Education Service Area Office 1**

จินตนา สุ่มมัตย์¹ / ปณัฐรณ จารุชัยนิวัฒน์²

Jintana Summart / Panutsorn Jaruchainiwat

¹นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Master Degree Student, Early Childhood Education Program, Department of Curriculum and
Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University

²อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Lecturer of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty
of Education, Chulalongkorn University

Received: November 11, 2019

Revised: August 19, 2020

Accepted: August 20, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้
การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้
และด้านการศึกษาในแหล่งเรียนรู้ ตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูอนุบาลในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 152 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายและเก็บข้อมูลกับครูอนุบาลทุกคน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายในการไปทัศนศึกษา พบว่า ครูมีการกำหนดแหล่งเรียนรู้และมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในระดับมากที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 81.58 ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม พบว่า ครูมีการออกแบบกิจกรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.68 ด้านการประสานงานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ครูมีการเตรียมตัวเด็ก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.47 2) ด้านการศึกษาในแหล่งเรียนรู้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเดินทางไปแหล่งเรียนรู้ พบว่า ครูมีการแนะนำแหล่งเรียนรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.43 ด้านการจัดกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ พบว่า ครูมีการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.84 ด้านการประเมินความรู้ พบว่า ครูมีการให้เด็กนำเสนอความรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.16

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน, ทัศนศึกษา, แหล่งเรียนรู้

Abstract

The purpose of this research is to analyze teaching management through the use of field trips as a learning resource of preschool teachers in Samutprakan Primary Educational Service Area Office 1 in two aspects, namely teaching preparation and studying at the learning resource center. The samples in this research were 152 preschool teachers in Samutprakan Primary Educational Service Area Office 1 in the

academic year 2018. Data were collected by simple random sampling from all kindergarten teachers. The research tool was the survey questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, and content analysis.

The findings of the analysis of teaching management through the use of field trips as a learning resource of preschool teachers in Samutprakan Primary Educational Service Area Office 1 was follows: 1) For teaching preparation, considering each aspect, in aspect of the goal of field trip, there were equally 81.58% of teachers who had chosen a learning resource center and of teachers who had surveyed the learning resource center. In aspect of activity planning, teachers had designed activities as the first rank at 73.68%. In aspect of cooperation with related parties, the first place of 89.47% was that teachers had prepared their students' readiness. And 2) for studying at the learning resource center, considering each aspect, in aspect of travelling to the learning resource center, teachers had provided information about the learning center for 93.43% as the highest. In aspect of activities held at the learning resource center, teachers had helped facilitate learning as the first rank at 68.84%. In aspect of assessing knowledge, teachers had the students present their knowledge was the highest rank at 88.16%.

Keywords: teaching management, field trips, learning resource

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ National Economic and Social Development plan issue 12 (2017-2021) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศโดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อให้คนไทยมีทัศนคติที่ดีและมีพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม ได้รับ

การศึกษาที่มีคุณภาพ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะที่ดี โดยกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบและจิตสาธารณะ (Office of the National Economic and Social Development Board, 2016) นอกจากนี้ The National Education act 1999 issue 3 (2010) หมวด 4 มาตรา 24 ระบุถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ว่า รัฐต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (Government Gazette, 2018) นอกจากนี้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (Ministry of Education, 2017) ได้ให้ความสำคัญของการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล โดยกำหนดไว้ในสาระที่ควรเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ที่ให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ บุคคล แหล่งวิทยาการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน

แหล่งเรียนรู้ เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ แหล่งความรู้ทางวิชาการ หรือประสบการณ์ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เกิดการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยแหล่งเรียนรู้อาจเป็นได้ทั้งสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น หรืออาจจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ (Department of Education, 2001; Likitwattanaset, 2001; Kosum & Khamjavanang, 2002) นอกจากนี้ Ministry of Education (2017) ได้ระบุถึงแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่หรือการทัศนศึกษาว่า ประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุด สวนสมุนไพร วัด สถานีดารวจ ที่ทำการไปรษณีย์ เป็นต้น

การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การที่เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียน ทำให้เด็กได้ค้นคว้าหาคำตอบ ได้ใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ มีปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติ สังคม ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ได้ค้นพบสาระความรู้ที่นอกเหนือจากหนังสือเรียน โดยครูกับเด็กมี

บทบาทร่วมกันในการแสวงหาความรู้ ทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ตื่นตัว ซึ่งการบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้เชื่อมโยงกัน จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริงของ บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น (Punyarit, 2004; Amornwiwat, 2001; Mukham & Mukham, 2001) นอกจากนี้ Khemmanee (2017) ได้กล่าวถึงข้อดีของวิธีการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาว่าเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตามสภาพความเป็นจริง เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนและความเป็นจริง ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ชุมชน ช่วยพัฒนาคุณธรรมอีกทั้งยังช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะต่างๆ

การเรียนรู้โดยวิธีการพาเด็กไปทัศนศึกษานอกสถานที่ถือเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าและตอบสนองความต้องการและความสนใจของเด็ก แต่การเรียนรู้ด้วยวิธีการนี้อาจมีข้อจำกัดในเรื่องการดูแลความปลอดภัย เช่น อันตรายที่อาจเกิดขึ้นขณะเดินทาง หรือขณะเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ แหล่งเรียนรู้บางแห่งอยู่ไกลหรือบางโรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการพาเด็กไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ นอกจากนี้งานวิจัยของ Suwannasee (2006) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในนครหลวงเวียงจันทร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่าครูส่วนใหญ่พบปัญหาในการใช้แหล่งเรียนรู้ คือ ครูไม่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และวิธีใช้แหล่งเรียนรู้ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการค้นคว้าและใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในแหล่งเรียนรู้ที่เป็นสถานที่ที่ถูกสร้างขึ้น หรือแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ ทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต

แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้ The Secretariat of the Council of Education (2007) ได้ระบุถึงแนวทางการปรับใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้ 1) การเตรียมการจัดการเรียนรู้การสอนของครูผู้สอนเริ่มตั้งแต่การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ กำหนดคือ วิธีการ เครื่องมือ ในการวัดประเมิน รวมไปถึงการวางแผนการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ 2) การกำหนดสถานที่แหล่งเรียนรู้ เพื่อวางแผนการเดินทางระยะทางใกล้

ไกล 3) การปฐมนิเทศผู้เรียนก่อนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่จะไป
วิธีการเดินทาง ประโยชน์ในการไปศึกษานอกสถานศึกษา 4) ขั้นตอนการพาผู้เรียนไป
ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่ เริ่มจากขั้นตอนกำหนดความมุ่งหมาย ขั้นตอนเตรียมการ
ขึ้นเดินทางและศึกษาแหล่งเรียนรู้ และขึ้นประเมิน นอกจากนี้ Khammanee (2017) ยัง
ได้ระบุเพิ่มเติมถึงขั้นตอนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้สอนและผู้เรียนวางแผนร่วมกันในเรื่องวัตถุประสงค์สถานที่ที่จะไป การเดินทาง
สิ่งที่จะไปศึกษาวิธีศึกษา ค่าใช้จ่ายกำหนดการเดินทางและหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 2) ผู้สอนและผู้เรียนเดินทางไปยังสถานที่เป้าหมาย 3) ผู้เรียนศึกษาสิ่งต่างๆในสถานที่
นั้นตามกระบวนการหรือวิธีการศึกษาที่ได้วางแผนไว้ 4) ผู้สอนและผู้เรียนเดินทางกลับ
และสรุปผลการเรียนรู้หรือผู้สอนและผู้เรียนสรุปผลการเรียนรู้และเดินทางกลับ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีโรงเรียน
อยู่ในสังกัด จำนวน 72 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนระดับอนุบาล จำนวน 65
โรงเรียน รวมทั้งหมด 244 ห้องเรียน มีครู จำนวน 244 คน (Office of Samutprakan
Educational Service Area Office 1, 2018) มีแหล่งเรียนรู้หลากหลาย เช่น เมืองโบราณ
ฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการ องค์พระสมุทรเจดีย์ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง
พิพิธภัณฑ์ทหารเรือ วัดกลางวรวิหาร วัดอโศการาม ป้อมพระจุลจอมเกล้า ป้อมผีเสื้อ
ตลาดบางน้ำผึ้ง วัดสาขลา เป็นต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1 เล็งเห็นถึงความสำคัญในการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในจังหวัด
สมุทรปราการ จึงกำหนดนโยบายให้โรงเรียนในเขตพื้นที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้
แหล่งเรียนรู้ ทั้งในรูปแบบของการจัดค่ายและการนันทนศึกษาไปทัศนศึกษา เพื่อเปิด
โอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากสถานที่จริง ได้รับประสบการณ์ตรง สามารถเชื่อมโยง
ประสบการณ์กับความรู้อยู่ที่เรียนในห้องเรียนได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัด
การเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในประเด็นผลการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา
ประกอบการบันทึกข้อมูลที่มีต่อการสื่อความหมายด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยและ

การจัดการเรียนการสอนโดยไปทัศนศึกษาในช่วงชั้นมัธยมศึกษาแต่ยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยตรง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ และด้านการศึกษาในแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่ามาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาในการสนับสนุนให้ครูอนุบาลสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อให้เด็กได้มีความรู้ความเข้าใจรวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ทักษะการแสวงหาความรู้อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ในระดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ และด้านการศึกษาในแหล่งเรียนรู้

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร คือครูอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2561 ทั้งหมด 65 โรงเรียน จำนวน 244 คน (Office of Samutprakan Educational Service Area Office 1, 2561) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 152 คน ผู้วิจัย

กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973 as cited in Wannai Gamket, 2012) เพื่อประมาณค่าสัดส่วนตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้คลาดเคลื่อนได้ 5% จากนั้นเลือกโรงเรียนที่ใช้เก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากรายชื่อโรงเรียน โดยเก็บข้อมูลกับครูอนุบาลทุกคนในโรงเรียน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย มีประเด็นที่ศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้และด้านการศึกษาในแหล่งเรียนรู้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล	1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้	1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายในการไปทัศนศึกษา
		1.2 การวางแผนการจัดกิจกรรม
		1.3 การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง
	2. การศึกษาในแหล่งเรียนรู้	2.1 การเดินทางไปแหล่งเรียนรู้
		2.2 การจัดกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้
		2.3 การประเมินผลการเรียนรู้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ในการไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและเป็นปลายเปิด จำนวน 9 ข้อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนโดยการไปทัศนศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล ใน 2 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้และด้านการศึกษาในแหล่งเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 18 ข้อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของครูอนุบาลในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ วิเคราะห์โดยสรุปรวบรวมข้อมูล จัดหมวดหมู่ และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาลเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามแล้วนำมากำหนดโครงสร้างเนื้อหาและจำนวนข้อคำถามตามกรอบแนวคิดการวิจัยและสร้างแบบสอบถาม

4.2 นำเครื่องมือเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของการใช้ภาษา และคำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เป็นรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ยอมรับได้ ต้องมีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป โดยแบบสอบถามได้ค่าความตรงรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 แสดงว่า

มีคุณภาพสูง จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4.3 ทดลองใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วกับครูอนุบาลที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับประชากร พบว่า ครูอนุบาลตอบได้อย่างถูกต้องและเข้าใจ จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 เสนอต่ออาจารย์แล้วปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล จากนั้นส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามตอบเสร็จแล้ว ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของครูอนุบาล

ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 99.34 มีอายุระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.42 ครูส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.34 เป็นครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.42 ส่วนใหญ่มีจำนวนเด็กนักเรียนในห้องเรียน 26-30 คน คิดเป็นร้อยละ 43.42 โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษานาถกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.74 ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.95 โดยใน 1 ปีการศึกษาครูส่วนใหญ่จะพาเด็กไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 65.13 มีการพาเด็กไปทัศนศึกษาเฉพาะ

สายชั้นอนุบาล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.63 แหล่งเรียนรู้ส่วนใหญ่ที่ครูเคยพาเด็กไปทัศนศึกษา คือ แหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 53.29

2. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาลใน 2 ด้าน สรุปได้ ดังนี้

2.1 การเตรียมการจัดการเรียนรู้

2.1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายในการไปทัศนศึกษา เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการกำหนดจุดประสงค์ ครูมีการจัดทำแผนโครงการ และมีการกำหนดจุดประสงค์การไปทัศนศึกษาโดยมุ่งเน้นให้เด็กมีทักษะในการศึกษาหาความรู้ในแหล่งเรียนรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.61 รองลงมา คือ การมุ่งเน้นให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 40.79 ในด้านการกำหนดแหล่งเรียนรู้ พบว่า ครูคัดเลือกแหล่งเรียนรู้ที่พาเด็กไปทัศนศึกษาโดยคำนึงถึงการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.58 รองลงมา คือ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีกิจกรรมหลากหลายสำหรับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 68.42 และด้านการสำรวจแหล่งเรียนรู้ พบว่า ครูมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ก่อนพาเด็กไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ โดยครูใช้วิธีศึกษาข้อมูลและภาพถ่ายเกี่ยวกับสถานที่แหล่งเรียนรู้จากเว็บไซต์ สื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Youtube, Google, Review มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.58 รองลงมา คือ การใช้วิธี โทรศัพท์หรือส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ สอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ในแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 61.84

2.1.2 การวางแผนการจัดกิจกรรม เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการกำหนดเรื่องที่จะศึกษา ครูมีการกำหนดหัวเรื่อง หัวข้อ และเนื้อหาในการพาเด็กไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ โดยกำหนดตามความสนใจของเด็ก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.29 รองลงมา คือ การกำหนดตามลักษณะแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 50.66 ในด้านการออกแบบกิจกรรม ครูมีการออกแบบกิจกรรมการไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ โดยการประมูขวางแผนร่วมกันกับเพื่อนครู มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.68 รองลงมา คือ การให้เด็กมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 68.42 และในด้าน

การจัดการเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย พบว่า ครูมีการจัดการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ โดยใช้งบประมาณภายในของโรงเรียนเท่านั้น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.08 รองลงมา คือ ใช้งบประมาณโรงเรียนร่วมกับเงินสนับสนุนภายนอก คิดเป็นร้อยละ 30.92

2.1.3 การประสานงานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียน ครูมีการประชุมและวางแผนกิจกรรมการปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูที่เกี่ยวข้อง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.24 รองลงมา คือ การประชุมและวางแผนกิจกรรมร่วมกับผู้บริหารและงานบริหารวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 75.00 ด้านการติดต่อกับผู้เกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน ครูมีการส่งจดหมายขออนุญาตผู้ปกครองในการพาเด็กไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.21 รองลงมา คือ ติดต่ोज้างเหมารถโดยสาร คิดเป็นร้อยละ 82.24 และด้านการเตรียมตัวเด็ก พบว่า ครูให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่เด็กเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.47 รองลงมา คือ การบอกและสาธิตการแต่งกายที่เหมาะสมกับกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 84.21

2.2 การศึกษาในแหล่งเรียนรู้

2.2.1 การเดินทางไปแหล่งเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการดูแลความปลอดภัย ครูมีการดูแลความปลอดภัยแก่เด็กในการเดินทางไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ โดยการสร้างข้อตกลงกับเด็กเกี่ยวกับการปฏิบัติตนขณะเดินทาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.16 รองลงมา คือ การทำป้ายชื่อสำหรับเด็กแต่ละคนที่ระบุหมายเลขโทรศัพท์ครูและหมายเลขโทรศัพท์โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.58 ด้านการแนะนำแหล่งเรียนรู้ ครูบอกชื่อสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้แก่เด็ก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.42 รองลงมา คือ การบอกกฎ หรือข้อควรปฏิบัติหรือข้อห้ามของแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 86.18 และด้านการสร้างข้อตกลงในการศึกษาแหล่งเรียนรู้ ครูทบทวนวิธีการระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองให้แก่เด็กขณะ

ศึกษาในแหล่งเรียนรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.16 รองลงมา คือ ทบทวนมารยาทการปฏิบัติตนขณะศึกษาในแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 84.21

2.2.2 การจัดกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด ครูมีการประสานงานกับครูหรือผู้เกี่ยวข้องในการทำกิจกรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.89 รองลงมา คือ การทำตามกิจกรรมที่ลำดับไว้อย่างครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 69.08 ด้านการให้เด็กศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ครูจัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.32 รองลงมา คือ ส่งเสริมให้เด็กค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 65.79 และในด้านการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ครูจัดเตรียมอาหารน้ำดื่ม และของว่างสำหรับเด็ก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.84 รองลงมา ให้ความช่วยเหลือเด็กเมื่อเกิดปัญหาในการศึกษาแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 76.97

2.2.3 เสนอความรู้ ครูให้เด็กเล่าถึงสิ่งที่ได้พบเห็นในแหล่งเรียนรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.16 รองลงมา คือ ให้เด็กวาดภาพกิจกรรมที่ได้ทำในการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 82.89 ในด้านการอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน ครูร่วมสนทนาเป็นกลุ่มใหญ่แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.16 รองลงมา คือ จัดกลุ่มย่อยให้เด็กพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 36.84 และในด้านการสรุปประเด็นการเรียนรู้ พบว่า ครูมีการสรุปประเด็นการเรียนรู้ร่วมกันกับเด็ก ตามจุดประสงค์ในการไปทัศนศึกษาที่กำหนดไว้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.61 รองลงมา คือ ให้เด็กสรุปความพึงพอใจในการไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 62.50

3. ปัญหาและอุปสรรคของครูอนุบาลในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา ใน 2 ด้าน สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า

3.1.1 ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมาย ครูพบปัญหาในประเด็นการกำหนดแหล่งเรียนรู้ โดยระบุว่า แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีน้อยส่วนมากเหมาะสมกับเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา (4 คน) บางสถานที่แคบไม่เหมาะสมกับเด็กและมีกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเด็กทั้งหมด (3 คน) บางสถานที่ต้องเดินทางไกล การจราจรติดขัด ทำให้เด็กเหนื่อยกับการเดินทาง (2 คน)

3.1.2 ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม ครูพบปัญหาในประเด็นการจัดการเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย โดยระบุว่า มีงบประมาณที่จำกัดแต่เด็กนักเรียนมีจำนวนมาก (8 คน) มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงเกินงบประมาณที่ตั้งไว้ (5 คน) บางสถานที่เด็กนักเรียนต้องการไปแต่ไม่สามารถไปได้เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ (3 คน)

3.1.3 ด้านการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ครูพบปัญหาในประเด็นการติดต่อกับผู้เกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน โดยระบุว่า เด็กบางคนยังช่วยเหลือตัวเองได้ไม่เต็มที่ (5 คน) บางคนต้องมีพี่เลี้ยงควบคุมดูแลเนื่องจากเด็กอยู่ไม่นิ่ง (4 คน) เด็กบางส่วนไม่อยากจากกับผู้ปกครอง (3 คน)

3.2 ด้านการศึกษาในแหล่งเรียนรู้

3.2.1 ด้านการเดินทางไปแหล่งเรียนรู้ ครูพบปัญหาในประเด็นการแนะนำแหล่งเรียนรู้ โดยระบุว่า แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้โรงเรียนเด็กมักจะไม่ค่อยให้ความสนใจต้องเป็นแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ไกลจากโรงเรียน (4 คน) บางสถานที่วิทยากรแนะนำเฉพาะจุด ไม่เข้าใจวิธีการอธิบายหรือให้ความรู้แก่เด็กปฐมวัยและใช้เสียงเบาทำให้เด็กไม่ได้รับข้อมูล (3 คน) เด็กบางกลุ่มไม่ตั้งใจฟังขณะที่วิทยากรอธิบาย (2 คน)

3.2.2 ด้านการจัดกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ ครูพบปัญหาในประเด็นการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ โดยระบุว่า บางครั้งที่พาเด็กไปทัศนศึกษาแล้วฝนตกทำให้เด็กไม่ได้เข้าศึกษาในบางจุดของแหล่งเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้ (5 คน) การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ (8 คน) เด็กไม่สบายมาไม่ตรงตามเวลานัดหมายทำให้ต้องออกเดินทางล่าช้า (3 คน)

3.2.3 การประเมินผลการเรียนรู้ ครูพบปัญหาในประเด็นการให้เด็กนำเสนอความรู้ โดยระบุว่า เด็กบางคนไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เรียนรู้มา (11 คน) บางคนนำเสนอไม่ตรงจุดประสงค์ (6 คน) เด็กที่เล็กเกินไปไม่สามารถนำเสนอข้อมูลได้ เด็กนำเสนอสิ่งที่ตนเองสนใจด้วยการใช้คำพูดมากกว่าใช้การวาดภาพ (4 คน)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของครูอนุบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้เป็นวิธีที่มีคุณค่าช่วยพัฒนาเด็กทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการกำหนดจุดประสงค์โดยมุ่งเน้นให้เด็กมีทักษะในการศึกษาหาความรู้ในแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือการกำหนดจุดประสงค์โดยมุ่งเน้นให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ และมุ่งเน้นให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 79.61, 40.79 และ 29.61 ตามลำดับ จากผลการวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านทักษะในการศึกษาหาความรู้ในแหล่งเรียนรู้เป็นสำคัญ โดยยังไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กในด้านความรู้ความเข้าใจและการสร้างความตระหนักในคุณค่าของแหล่งเรียนรู้เท่าที่ควร ทั้งที่วิธีการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้มีประโยชน์ดังที่ Khammanee (2017) กล่าวถึงประโยชน์ว่าเป็นวิธีการสอนที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงตามสภาพความเป็นจริง ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนและความเป็นจริง ปลุกฝังให้มีความรักในท้องถิ่นและมองเห็นคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและช่วยพัฒนาคุณธรรมอีกทั้งยัง

ช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Netwong (2012) ที่ศึกษาการสอนโดยการไปทัศนศึกษาที่ส่งผลต่อความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาสามารถเพิ่มความตระหนักในวัฒนธรรมไทยซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นหากครูมีการกำหนดจุดประสงค์ในการไปทัศนศึกษา โดยคำนึงถึงการพัฒนาเด็กในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติในการไปทัศนศึกษาได้อย่างเท่ากันก็จะทำให้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาเกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด

2. การมีส่วนร่วมของเด็กและผู้ปกครองช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครูมีการเตรียมตัวเด็กก่อนไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ ครูให้เด็กมีส่วนร่วมจัดเตรียมอุปกรณ์ในการไปทัศนศึกษา อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 55.26 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่เป็นไปตามแนวทางวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาที่เป็นกระบวนการที่ครูช่วยให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยครูและเด็กวางแผนร่วมกันในเรื่องวัตถุประสงค์ สถานที่ การเดินทาง เรื่องที่จะศึกษา วิธีการศึกษา ค่าใช้จ่าย กำหนดการตลอดจนหน้าที่รับผิดชอบ (Khammanee, 2017) ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้จะทำให้เด็กมีการเรียนรู้ที่กระตือรือร้น ทำให้เด็กมีความสนใจในการเรียนที่เด็กกำลังศึกษาหาความรู้และสามารถศึกษาบรรลุตามจุดประสงค์ที่ครูได้กำหนดไว้ (Punyarit, 2004) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Behrendt and Franklin (2014) ที่อธิบายเกี่ยวกับการไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่ประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ โดยครูจะต้องมีการเตรียมตัว วางแผนเยี่ยมชมสถานที่จริง พบปะกับเจ้าหน้าที่เด็กและครูควรมีส่วนร่วมในขั้นตอนการไปทัศนศึกษา นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ครูยังมีการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง โดยการติดต่อเครือข่ายผู้ปกครองเป็น

อาสาสมัครในการช่วยเหลือเด็กในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 19.74 แสดงให้เห็นว่าครูยังไม่เห็นความสำคัญในการให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้บุคลากรมาช่วยเหลือ หากครูมีการดำเนินการให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทหน้าที่ดูแลเด็กซึ่งจะทำให้เป็นแรงสนับสนุนที่ดีสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับ Government Gazette (2018) ที่ระบุถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้จะต้องมาจากรัฐและมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรภายในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาเด็กตามศักยภาพ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวเด็กนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายส่วนทั้ง ครู ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

3. การจัดกิจกรรมให้เด็กประเมินผลการเรียนรู้หลังการไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

ครูมีการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กหลังจากการไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ในด้านการจัดกลุ่มย่อยให้เด็กได้พูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ การสรุปประเด็นการเรียนรู้ร่วมกันกับครูและวิทยากรที่เกี่ยวข้อง การจัดนิทรรศการ สารนิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 36.84, 34.87 และ 24.34 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาในแหล่งเรียนรู้ ครูยังไม่เห็นความสำคัญในการเปิดโอกาสให้เด็กนำสิ่งที่เรียนรู้มาพูดคุย มาอภิปรายและสรุปความรู้ร่วมกัน นอกจากนี้จากผลการวิจัยครูยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยครูมีมุมมองเกี่ยวกับการประเมินว่าเด็กบางคนไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น (11 คน) เด็กบางคนนำเสนอไม่ตรงจุดประสงค์ (6 คน) ซึ่งจากผลการวิจัย ครูมีความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางในการประเมินผลการเรียนรู้ ครูจะต้องมีขั้นตอนและมีการสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ Likitwattanaset (2001 as cited in Pariyaporn Tangkhunan, 2015) ได้ระบุว่าครูต้องจัดบรรยากาศในแหล่งเรียนรู้

เพื่อให้หัวใจและเสริมแรงการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เด็กเฝ้าหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกให้เด็กประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงตนเองและจัดโอกาสให้เด็กได้นำเสนอผลงานที่เป็นผลจากการสร้างความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ Punyarit (2005) ได้ระบุว่า ต้องมีการวางแผนเป็นขั้นตอน มีการสำรวจความรู้เดิมและสิ่งที่เด็กอยากเรียนรู้ วางแผนและวิธีการสืบเสาะหาข้อมูลและเมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จแล้วต้องกลับมาประเมินความรู้ที่ได้ไปศึกษามา โดยผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูและผู้จัดกิจกรรมให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ซึ่งหากครูจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา ก็จะส่งผลให้เด็กได้รับประสบการณ์องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี เกิดการเรียนรู้ที่คุ้มค่าและเต็มประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรนำวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กอนุบาลเกิดการเรียนรู้ เจตคติ และทักษะในการแสวงหาความรู้ นำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารควรสนับสนุนครูทั้งในด้านการให้ความรู้ ด้านงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็ก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมประสานความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาทั้งในระดับปฐมวัยและในระดับอื่นๆ ที่สูงขึ้น

References

- Amornviwat, S. (2001). *Learning process from learning resources in community and nature*. Bangkok: Wattanapanich Co., Ltd. [in Thai]
- Behrendt, M. & Franklin, T. (2014). *A review of research on school field trips and their value in education*. 9:235-245; doi: 10.12973/ijese.2014.213a
- Department of Education, Educational supervisor Unit. (2001). *Development and use of learning resources in schools and localities for learning process management*. Bangkok: Religious Printing. [in Thai]
- Government Gazette. (2018). *National Education Act (No.3) 2010*. Retrieved on 4 Marc 2018 from <http://22e.www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/index2index.htm> [in Thai]
- Khammanee, T. (2017). *14 Teaching Methods for Professional Teachers* (13th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Printing. [in Thai]
- Kosum, S. & Khamwajanang, D. (2002). *Learning resources for learning reform and school curriculum*. Bangkok: Methilips. [in Thai]
- Likitwattanaset, N. (2001). *"Learning sources in schools created for children. Not created for anyone "*. Academic Journals, 4(12), 26-37. [in Thai]
- Ministry of Education. (2017). *Early childhood education curriculum 2017*. Bangkok: Khurusapha Publishing. [in Thai]
- Mukham, O. & Mukham, S. (2001). *Child Centred: Storyline Method: Child Centred: Storyline Method: Integrating Learning curriculum with focus on learners*. Bangkok: 8th edition of the Teachers Council of Thailand Press, Ladprao. [in Thai]

- Netwong, T. (2012). *Teaching by field trips that affect awareness of Thai culture and academic achievement of student information technology program Suandusitrajabhat University*. National Academic Conference, Kasetsart University 9th kamphaengsaen Campus (Page 1582-1590). Pathumthani: Thammasat University. [in Thai]
- Office of Samutprakan primary Educational Service Area Office 1. (2018). *Form showing the power and workload of the school, academic year 2018, Office of Samutprakan primary educational service area 1, DMC Information as of 10 June 2018*. Unpublished documents, Samutprakan primary educational service area office 1, Samutprakan Province. [in Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). *National Economic and Social Development Plan (12th ed.)*. 2017-2021. Bangkok: Office of the Prime Minister. [in Thai]
- Phongtong, T. (2016). *Parents' participation in early childhood management of Schools in Amphoe Mueang Nang Cat under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area 1*. Educational Administration Faculty of Education Burapa University. [in Thai]
- Punyarit, W. (2004). *Preliminary data set organizing experiences for preschool children unit 5*. Nonthaburi: Sukhothaimathirath University. [in Thai]
- Suwannasee, K. (2007). *Study of conditions and problems of using learning resources for biology teaching in high school, in Vientiane Capital Lao People's Democratic Republic*. Faculty of Education, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Tangkhunan, P. (2015). *Classroom management and learning resources (4th ed.)*. Bangkok: Min Service Supply. [in Thai]

The Secretariat of the Council of Education (2007). *Learning management from learning sources*. Bangkok: Assembly of Agricultural Cooperatives of Thailand Limited. [in Thai]

Author

Miss Jintana Summart

Early Childhood Education Program, Faculty of Education,

Chulalongkorn University

316/184 Pruksa 77/2 Village, Lamfapha Sub-district,

Prasamutchedi District, Samutprakarn Province 10290

Fax: 02-4259753 Tel: 080-4119679 E-mail:s.jintana.cu@gmail.com

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Causal Factors Affecting the Efficiency of the World - Class Standard School in the Northeastern Region

สมจิต มุ่งกลาง¹ / สำราญ หงษ์กลาง²

Somchit Moongklang / Samran Hongklang

¹โรงเรียนสุรนารีวิทยา 2 สพม. เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา

Susanareewittaya 2 School, the Secondary Educational Service Area Office 31,
Nakhonratchasima Province

²วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

Nakhonratchasima Vocational College, Nakhonratchasima Province

Received: June 11, 2020
Revised: August 13, 2020
Accepted: August 18, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ศึกษาระดับปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล และ 4) ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 84 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารและครู โรงเรียนละ 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 420 คน ได้มาโดยการการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 1 ฉบับจำนวน 60 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน

วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และความสอดคล้องของ
โมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยค่าสถิติไค-สแควร์ และ RMSEA

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่
ในระดับมาก

2. ระดับปัจจัยการบริหารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการบริหารและประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($R = .894$) อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

4. โมเดลเชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรปัจจัยการบริหาร ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายนอก (EXEN)
สภาพแวดล้อมภายใน (INEN) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TRAN) ภาวะผู้นำทาง
วิชาการ (ACAD) แรงจูงใจในการทำงาน (MOTI) ความพึงพอใจในการทำงาน (JOBS)
การสร้างวัฒนธรรมและการมอบหมายงาน (RAIA) การกำกับติดตามการ
ดำเนินงาน (ASSM) ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ร้อยละ 79.90 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 สามารถเขียนสมการ
พยากรณ์ได้ดังต่อไปนี้

$$Y = .774 + .216^{**} (EXEN) + .222^{**} (INEN) + .234^{**} (TRAN) \\ + .160^{**} (ACAD) + .116^{**} (MOTI) - .120^{**} (JOBS) + .216^{**} (RAIA) \\ + 222^{**} (ASSM)$$

$$Z = .285^{**} (EXEN) + .259^{**} (INEN) + .316^{**} (TRAN) + .170^{**} (ACAD) \\ + .159^{**} (MOTI) - .172^{**} (JOBS) + .285^{**} (RAIA) + 259^{**} (ASSM)$$

คำสำคัญ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ, ประสิทธิภาพ, โรงเรียนมาตรฐานสากล

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the efficiency levels of world-class standard schools in the northeastern region, 2) study the operational level of factors affecting the efficiency of world-class standard schools, 3) study factors affecting the efficiency of world-class standard schools, and 4) study the structural equation model of factors affecting the efficiency of world-class standard schools. Samples included 84 world-class standard schools in the northeastern region. Informants were school administrator and teachers. Each school consisted of 5 informants. A total number of informants was 420 respondents, obtained by purposive sampling. The research tool was a rating scale questionnaire with 60 questions and a reliability of 0.98. The data analysis was conducted using mean, standard deviation, and coefficient of variation. Correlation coefficient analysis, multiple regression analysis, and the analysis of the consistency of the model with empirical data were conducted through a chi-square statistic and RMSEA.

The study's conclusions are as follows:

1. The efficiency of the world-class standard schools in the northeastern region was at a high level
2. The administrative factors of the world-class standard schools in the northeastern region were at a high level
3. The administrative factors and the efficiency of the world-class standard schools in the northeastern region were positively correlated at a high level ($R = .894$) with statistical significance at the 0.01 level.
4. The causal model was consistent with the empirical data with statistical significance at the 0.01 level. The variable management factors were EXEN, INEN, TRAN, ACAD, MOTI, JOBS, RAIA and ASSM jointly forecast 79.90 percent

of the efficiency of the world-class standard schools in the northeastern region with statistically significance at 01 level. The forecasting equation were shown as follows

$$Y = .774 + .216^{**} (EXEN) + .222^{**} (INEN) + .234^{**} (TRAN) + .160^{**} (ACAD) \\ + .116^{**} (MOTI) - .120^{**} (JOBS) + .216^{**} (RAIA) + .222^{**} (ASSM) \\ Z = .285^{**} (EXEN) + .259^{**} (INEN) + .316^{**} (TRAN) + .170^{**} (ACAD) \\ + .159^{**} (MOTI) - .172^{**} (JOBS) + .285^{**} (RAIA) + .259^{**} (ASSM)$$

Keyword: causal factors, efficiency, world - class standard school

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ ในยุคที่สังคมโลกเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคม ซึ่งนำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางระบบเศรษฐกิจ การค้า และการอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ จึงเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา คุณภาพการจัดการศึกษาจึงเป็นดั่งปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกของแต่ละประเทศ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละประเทศจะต้องเตรียมคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะ ความสามารถในการปรับตัว มีคุณสมบัติสำคัญในการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ได้อย่างรู้เท่าทัน สงบ สันติ มีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Office of Secondary School Administration, 2012: 3)

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561- 2580 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อพัฒนาคนไทยทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นทั้งการแก้ปัญหการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนา โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการ

ออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ (Gazette, 2018: 38)

ผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 – 2559 ที่ผ่านมามีประเทศไทยยังมีปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน โดยเฉพาะด้านคุณภาพการศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ผลการทดสอบระดับนานาชาติยังมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษา แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 -2579 จึงกำหนดให้มีการพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The Secretariat of the Council of Education, 2017: D - H)

โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class standard school) เป็นนวัตกรรมจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเทียบเท่าสากล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 โดยมีเป้าหมายความสำเร็จที่สำคัญ 3 ด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา และอาชีพ จัดการเรียนการสอนสาระเพิ่มเติม การศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Independent Study: IS) มีการใช้สื่อหรือเอกสารภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ สร้างเครือข่ายการจัดการศึกษากับโรงเรียนในต่างประเทศ และ 3) ด้านการบริหารจัดการ มุ่งเน้นให้ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการให้มีการบริหารจัดการตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) โดยมีเป้าหมายการดำเนินการพัฒนาระบบบริหารจัดการ 3 ระดับได้แก่ ระดับโรงเรียน (ScQA) ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) และ

ระดับชาติ (TQA) (Office of Secondary School Administration, 2012: 3-13) ซึ่งการดำเนินงานโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลระหว่างปีการศึกษา 2553-2561 มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้นจำนวน 1,540 โรงเรียน มีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินรับรองคุณภาพระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) จำนวน 332 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 21.56 (Office of Secondary School Administration, 2018: A - B)

ระบบโรงเรียนประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Process) และผลลัพธ์ (Output) ซึ่ง กระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบโรงเรียน มีปัจจัยข้อสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน โดยปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคมและการเมือง เทคโนโลยี และนโยบาย ปัจจัยภายใน ได้แก่ ลักษณะของบุคลากร โครงสร้างการบริหาร วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศองค์การ การมีส่วนร่วม ทรัพยากร เป็นตัวแปรระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ ซึ่งจะส่งผลต่อผลลัพธ์ของระบบโรงเรียน (Hoy & Miskel, 2008: 24-25, Lunenberg & Ornstein 2004: 40) สภาพแวดล้อมภายนอกนโยบายและการนำนโยบายของรัฐไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ สถานศึกษา ส่วนของปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ ได้แก่ การกำหนดนโยบายของโรงเรียนที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมและรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การนำนโยบายไปปฏิบัติ การมีปฏิสัมพันธ์หรือการติดต่อสื่อสารของคนในองค์กร (Pamuta, 2018: 146-161) ในขณะที่คุณภาพของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่สามารถให้คำแนะนำ ข้อเสนอการพัฒนางานแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ จะทำให้โรงเรียนมัธยมมีความพร้อมการขับเคลื่อนโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล (Khongprom, 2015: 125) สอดคล้องกับ Mamnai (2011: 145) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงมีความสัมพันธ์กันทางบวก การบริหารโรงเรียนที่ผู้บริหาร ครู มีคุณลักษณะพฤติกรรมตามบทบาทที่เหมาะสม และสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเกื้อหนุนกัน จะส่งผลให้การ

ดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด มีประสิทธิภาพการดำเนินงานสูงขึ้น (Sukhontawong, 2017: 190-191)

จากหลักการของโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล และเป้าหมายความสำเร็จที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 -2579 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และจากการดำเนินงานของโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้น ยังมีโรงเรียนในโครงการที่มีความประสงค์ที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อการประเมินรับรองคุณภาพทั้งในระดับ ScQA , OBECQA และพัฒนาต่อสอดคล้องตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ตลอดจนงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยและประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ภาควะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของ โรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ภาควะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ โรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ประชากร คือ โรงเรียนมาตรฐานสากลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผ่านการประเมิน OBECQA ปีการศึกษา 2558-2561 จำนวน 106 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผ่านการประเมิน OBECQA ปีการศึกษา 2558-2561 จำนวน 84 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610) ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ครอบคลุมทั้ง 19 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครู รวมโรงเรียนละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 420 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม 1 ฉบับ จำนวน 60 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับความคิดเห็น ตามเกณฑ์ของ Srisaard (2002: 121) มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .29 - .88 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าสถิติดังต่อไปนี้

2.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายของข้อมูล (C.V.) ค่าความเบ้ ความโด่ง

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน แปลผลข้อมูล โดยใช้เกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์ตามเกณฑ์ของ Juntanee (2006)

2.3 วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (SEM) อิทธิพลของปัจจัย และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Goodness of Fit Measures) กับ

ข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยค่า ไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) และ RMSEA ตามเกณฑ์ของ Jöreskog and Sörbom (2016)

ผลการวิจัย

- 1.ระดับประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โดยภาพรวมโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
- 2.ระดับปฏิบัติปัจจัยการบริหารด้านสภาพแวดล้อม ด้านภาวะผู้นำ ด้านครู และด้านกลไกการขับเคลื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1

ประสิทธิภาพและระดับปฏิบัติปัจจัยการบริหารที่ส่งต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	C.V.	การแปลผล
ประสิทธิภาพ(EFFI)	4.30	0.56	13.023	มาก
ภาพรวมของปัจจัย	4.27	0.69	16.267	มาก
1.ENVIRONMENT (สภาพแวดล้อม)	4.36	0.58	13.191	มาก
2.LEADERSHIP (ภาวะผู้นำผู้บริหาร)	4.28	0.79	18.366	มาก
3.TEACHER (ครู)	4.19	0.72	17.067	มาก
4.MECHANISM PROPULSION (กลไกการขับเคลื่อน)	4.23	0.70	16.445	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.56) และระดับปฏิบัติปัจจัยการบริหารด้านสภาพแวดล้อม ด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร ด้านครู และด้านกลไกการขับเคลื่อน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D.=0.69) พิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน การกระจายตัวของข้อมูลโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (C.V. = 16.267)

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพกับปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้านโดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และสัมประสิทธิ์พยากรณ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังแสดงในตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในโมเดลสมการ โครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร สังเกต ได้	ค่าสหสัมพันธ์								
	EXEN	INEN	TRAN	ACAD	MOTI	JOBS	RAIA	ASSM	EFFI
EXEN	1								
INEN	.698**	1							
TRAN	.468**	.637**	1						
ACAD	.473**	.644**	.517**	1					
MOTI	.520**	.677**	.643**	.687**	1				
JOBS	.451**	.642**	.698**	.753**	.559**	1			
RAIA	.494**	.692**	.725**	.782**	.533**	.526**	1		
ASSM	.389**	.630**	.655**	.672**	.703**	.764**	.747**	1	
EFFI	.486**	.723**	.754**	.744**	.772**	.792**	.522**	.792**	1

KMO : Measure of Sampling Adequacy = .902

Bartlett's Test of Sphericity : Chi-Square = 3744.537, df = 36, p = .000

* p< .05, ** p< .01

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกคู่ ที่มี

ความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .389 ถึง .792

ตารางที่ 3

ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ค่าคงที่และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปรต้น	B	S.E.B.	Beta	t	p-value
สภาพแวดล้อมภายนอก (EXEN)	.216	.036	.285	5.941**	.000
สภาพแวดล้อมภายใน (INEN)	.222	.033	.259	6.739**	.000
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TRAN)	.234	.043	.316	5.397**	.000
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACAD)	.160	.032	.170	5.067**	.000
แรงจูงใจในการทำงาน (MOTI)	.116	.033	.159	3.480**	.001
ความพึงพอใจในการทำงาน (JOBS)	-	.045	-.172	-	.008
	.120			2.660**	
การสร้างวัฒนธรรมองค์กรและการมอบหมายงาน (RAIA)	.216	.036	.285	5.941**	.000
การกำกับติดตามการดำเนินงาน (ASSM)	.222	.033	.259	6.739**	.000
(Constant)	.774	.101		7.635**	.000
R=.894, R ² =.799, Adj R ² =.796, F=253.690, p=.000					

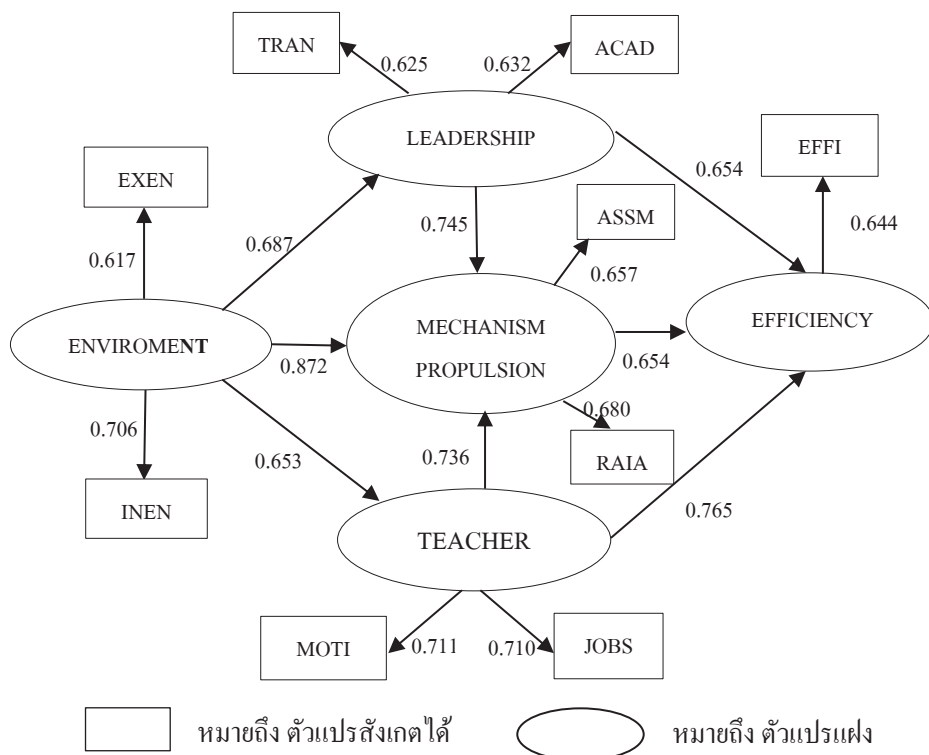
* p< .05, ** p< .01

จากตารางที่ 3 แสดงค่าสถิติของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 8 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูงมาก (R= .894) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .799 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$Y = .774 + .216^{**} (EXEN) + .222^{**} (INEN) + .234^{**} (TRAN) + .160^{**} (ACAD) \\ + .116^{**} (MOTI) - .120^{**} (JOBS) + .216^{**} (RAIA) + .222^{**} (ASSM)$$

$$Z = .285^{**} (EXEN) + .259^{**} (INEN) + .316^{**} (TRAN) + .170^{**} (ACAD) \\ + .159^{**} (MOTI) - .172^{**} (JOBS) + .285^{**} (RAIA) + .259^{**} (ASSM)$$

4. โมเดลเชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ปัจจัยสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลเชิงบวกทางอ้อมต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน มาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ส่งผ่านปัจจัยภาวะผู้นำผู้บริหาร ครู และ กลไกการขับเคลื่อน โดยกลไกการขับเคลื่อนได้รับอิทธิพลตรงเชิงบวกจากปัจจัย สภาพแวดล้อม ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และครู ดังภาพที่ 1

Chi-Square = 92.876, df = 80, p = 0.154, $\chi^2/df = 1.161$, RMSE = 0.012,

RMR = 0.012, GFI = 0.989, AGFI = 0.982

ภาพที่ 1: โมเดลโครงสร้างของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ปัจจุบันแนวคิดการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับและมีการนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น โดยโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ นั่นคือ ยกระดับคุณภาพของผู้เรียน ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการบริหารจัดการ ในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่สากล ให้มีคุณลักษณะของความเป็นพลโลก ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงยุคปัจจุบัน โรงเรียนจึงมีความตระหนักในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่สากล ซึ่งต้องดำเนินงานทั้งระบบ คือ ต้องยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ จึงมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับผลลัพธ์ของการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพในระดับมาก สอดคล้องกับ Pirom (2016: 205 -232) พบว่า ประสิทธิภาพโดยรวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .46) และสอดคล้องกับ Singhapong (2012: 83- 99) วิจัยเรื่อง การบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี พบว่า การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลที่วัดจากความเป็นพลโลกของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$)

2. ระดับปัจจัยการบริหารด้านสภาพแวดล้อม ภาวะผู้นำผู้บริหาร ครู และกลไกการขับเคลื่อน ที่มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากนั้น เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวนี้เป็นปัจจัยพื้นฐานของระบบโรงเรียน ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน โดยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านสังคมและการเมืองที่ เป็นนโยบายการศึกษาของรัฐทุกระดับ เป็นนโยบายที่สอดคล้องกับสภาพการในปัจจุบันและการกิจหลักของ

โรงเรียนที่ต้องดำเนินการ ส่วนสภาพแวดล้อมภายในด้านโครงสร้างการบริหาร วิทยาลัยที่โรงเรียน คุณภาพของครูและบุคลากร ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการปฏิบัติได้ในระดับมาก สอดคล้องกับ Pamuta (2561: 146-161) ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการ โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา พบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก และปัจจัยภายในด้านโครงสร้างองค์กร คุณภาพของบุคลากร นโยบายและการปฏิบัติ มีระดับปฏิบัติในระดับมาก ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อน นโยบาย สื่อสารชี้แจงสร้างเพื่อสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย และการดำเนินงานให้บุคลากร ด้วยบทบาทและหน้าที่ผู้บริหารจึงต้องมีระดับภาวะผู้นำในการนำองค์กรในระดับมาก โรงเรียนจึงจะสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ Niemted (2009: 126-130) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ของโครงการ English Program พบว่าที่ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ ของผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความมุ่งมั่น มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Grudmanee (2007: 140) พบว่า แรงจูงใจในการทำงาน เป็นปัจจัยระดับบุคคลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนที่บริหาร โดยให้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารและประสิทธิภาพของโรงเรียน

มาตรฐานสากล พบว่าโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ตัวแปรปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ตัวแปร ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในภาพรวม ได้ร้อยละ 79.90 เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นนโยบายของรัฐ เป็นปัจจัยเอื้อที่ทำให้โรงเรียนสามารถ วางแผนในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบ ในขณะที่สภาพแวดล้อมภายในด้านคุณภาพบุคลากร โครงสร้างการบริหาร ความพร้อมของทรัพยากรการบริหาร เป็นจุดแข็งที่จะทำให้ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำ

เพื่อกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจในการทำงานของครู ความพึงพอใจในงานของครู ตลอดจนมีกลไกการขับเคลื่อนที่ชัดเจน เหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายหรือเป้าหมายของโรงเรียน ดังนั้นสภาพแวดล้อมที่เอื้อเหมาะสม ภาวะผู้นำของผู้บริหาร แรงจูงใจในการทำงานและความพึงพอใจในงานของครู รวมทั้งกลไกการขับเคลื่อนที่เหมาะสมเป็นระบบ จะทำให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเชิงระบบของโรงเรียน ที่ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (process) และผลผลิต (output) โดยกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบโรงเรียน จะมีปัจจัยภายนอก เช่น สภาพสังคม เทคโนโลยี นโยบาย การเมือง และสภาพแวดล้อมภายใน เช่น ลักษณะของบุคลากร โครงสร้างการบริหาร ซึ่งเป็นตัวแปรระดับโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ของการดำเนินงานของโรงเรียน (Hoy & Miskel, 2008: 24-25, Lunenberg & Ornstein, 2004: 40) สอดคล้องกับ Pamuta (2018: 146-161) ที่พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลในระดับประถมศึกษาในระดับสูง โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถทำนายความสำเร็จของโรงเรียนได้ร้อยละ 73.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ Posri (2017: 60) พบว่าสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนด้านนโยบายทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลจังหวัดจันทบุรีในระดับสูง สอดคล้องกับ Morphet (2016: 60-74) พบว่า สมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางกลยุทธ์ภาครัฐ ด้านศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับความสำเร็จในการดำเนินงานด้านผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 สอดคล้องกับ Nakwichien (2005: 59) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลมุนี เขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พบว่า ตัวแปรสาเหตุทั้ง 4 ตัวแปร ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของของประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในภาพรวมได้ร้อยละ 79.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจาก สภาพแวดล้อมภายนอกค่านโยบายของรัฐและสภาพแวดล้อมภายใน ด้านบุคลากร โครงสร้างการบริหาร ระบบเทคโนโลยี เป็นปัจจัยเอื้อและจุดแข็งที่ส่งผลให้โรงเรียนน่านโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ครุมีแรงจูงใจในการทำงาน โดยทั้งผู้บริหารและครูร่วมกับขับเคลื่อนนโยบายอย่างเป็นระบบ ตัวแปรดังกล่าวนี้จึงเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ โดยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหาร ด้านครู มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อกลไกการขับเคลื่อน ดังนั้น ผู้บริหาร ครู และกลไกการขับเคลื่อนจึงมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลภายใต้โอกาสและจุดแข็งของปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตามโมเดลเชิงสาเหตุที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับ Ngenpat (2016: 125) พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ มีอิทธิพลเชิงบวกทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ตัวแปรปัจจัยบรรยากาศ และตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผล โรงเรียนมาตรฐานสากลได้ร้อยละ 78 สอดคล้องกับ Sukhontawong (2016: 179) พบว่า พฤติกรรมการบริหารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลโรงเรียนมาตรฐานสากลในระดับมัธยมศึกษาสภาพแวดล้อม และพฤติกรรมครูมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา โดยปัจจัยเชิงสาเหตุดังกล่าวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 34 สอดคล้องกับ Yamprayoon (2018: 312- 327) พบว่า ปัจจัยนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ อธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการ

อาชีวศึกษา ตามเกณฑ์ของ The Malcolm Baldrige National Quality Award ได้ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.2 รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อม และปัจจัยองค์กร อธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 74.6, 73.0 และ 54.3 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานในระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำ ในการศึกษาวิเคราะห์นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด การกิจของสถานศึกษา ร่วมกับคณะครูในการกำหนดทิศทางเป้าหมายการดำเนินการ เสริมสร้างแรงจูงใจของครู เพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

1.2 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการทำงานของครูมีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานของครู เพื่อให้ครูมุ่งมั่นตั้งใจทำงานเพื่อประสิทธิภาพของโรงเรียน

1.3 โรงเรียนนำแนวทางปฏิบัติกิจกรรมหรือวิธีการตามประเด็นของตัวแปรสังเกตได้ไปใช้ในการดำเนินงาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านผลลัพธ์ของการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพรายด้าน คือ ด้านหลักสูตรและกระบวนการ ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านบุคลากร ด้านการนำองค์กรและการกำกับองค์กร และด้านการเงินและตลาด

References

- Gazette. (2018). *National strategy (2018-2037)*. 1-39 no. 135 chapter 82 a dated 13 October 2019. [in Thai]
- Grudmanee, T. (2007). *An analysis of factors affecting the organizational effectiveness of school-based management schools under the office of the basic education commission*. Doctor of Education Dissertation, Graduate School, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2008). *Educational administration: Theory: research, and practice*. New York: McGraw-Hill.
- Jöreskog, K. G., Olsson, U. H. & Fan, Y. W. (2016). *Multivariate analysis with LISREL*. Berlin: Germany.
- Juntanee, A. (2006). *Using statistics to analyze data for business research*. Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. [in Thai]
- Khongprom, Y. (2015). *Readiness of secondary schools driving to world-class standard school under educational service area office 38*. Master's thesis. Uttaradit Rajabhat University. [in Thai]
- Krejcie & Morgan. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.
- Lunenberg, F. C. & Ornstien, A. C. (2004). *Educational administration*. Belmont: Thomson Learning.
- Mamnai, S. (2011). *The relationship between school administrators leadership and high efficient organization of the world-class standard schools*. Master's thesis, Dhonburi Rajabhat University. [in Thai]

- Morphat, A. (2016). *Management competency of manager and the quality of learners world class standard school under the secondary educational service area office 8*. Master's thesis, Silpakorn University. [in Thai]
- Nakwichien, S. (2005). *Correlation between teacher's job motivation and effectiveness of basic school under Chonburi educational service area office 1*. Master's thesis, Rajabhat Rajanagarindra University. [in Thai]
- Ngenpat, A. (2016). *A causal relationship model of instructional leadership of administrators and school climate affecting effectiveness of world-class standard school in Thailand*. Doctor of Education Dissertation, Graduate School, Kasetsart University. [in Thai]
- Niemted, W. (2009). *An analysis of factors affecting educational quality of the english program in secondary schools under the office of the basic education commission, Ministry of Education*. Doctor of Education Dissertation, Graduate School, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Office of Secondary School Administration. (2012). *Implementation guidelines world-class standard school project*. Bangkok: The Community Agricultural Cooperative Peinting House Thailand Limited. [in Thai]
- _____. (2018). *Implementation guidelines world-class standard school project (revised 2018)*. Bangkok: The Community Agricultural Cooperative Peinting House Thailand Limited. [in Thai]
- Pamuta, P. (2018). The critical success factors of management in primary world-class standard school under the basic education commission. *STOU Education Journal*, 11(1), 146-161. [in Thai]

- Pirom, V. (2016). *Causal factors affecting the school effectiveness in upper Northern Highland Region of Thailand*. Doctor of Education Dissertation, Graduate School, Burapha University. [in Thai]
- Posri, J. (2017). *Factors influencing the administration of quality management system of world class standard schools in Chantaburi Province under the secondary education service area office 17*. Master's thesis, Burapha University. [in Thai]
- Singhapong, P. (2012). *The administration based on Thailand Quality Award affecting toward world-class standard school under the Secondary educational service area office 4 in Pathumthani*. Master's thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. [in Thai]
- Srisaard, B. (2002). *Preliminary Research* (7th ed.). Bangkok: Suveeriyasarn. [in Thai]
- Sukhontawong, P. (2016). *Causal factors to influence the effectiveness of world-class standard school at the secondary level*. Doctor of Education Dissertation, Graduate School, Kasetsart University. [in Thai]
- The Secretariat of the Council of Education. (2017). *National education plan 2017 – 2036*. Bangkok: Company Prigwaon Graphic Limited. [in Thai]
- Yamprayoon, K. (2018). The effectiveness of college administration, the vocational education commission, under the Malcolm Baldrige National Quality Award. *Dusit thani College Journal*, 12(3), 312-327.

Authors

Dr.Somchit Moongklang.

602/121 Rattanapitarn Village Moo 6 Choho Sub-District

Mueng Nakhonratchasima District Nakhonratchasima Province 30310

Tel: 089-8495997 E-mail: somjit.pc@gmail.com

Dr.Samran Hongklang

199/226 ChaiyoNakhon 1 Village Ratchasima – Pakthongchai Road

Paruyai Sub-District MuengNakhonratchasima District

Nakhonratchasima Province 30000

Tel. 099 2632878 E-mail: Samran2501@hotmail.com

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Development of Learning Documents in Occupational and Technological Strand for the 5th Primary Education Level

จินตนา ท่วมกลาง¹/เกริก ท่วมกลาง²/สมจิต มุ่งกลาง³

Jintana Thuamklang / Krerk Thuamklang / Somchit Moongklang

¹โรงเรียนอนุบาลขามสะแกแสง สพป.นม. 5 จังหวัดนครราชสีมา

Anuban Kham Sakaesaeng School (Sriratprachanukhro), Nakhonratchasima Primary Educational Service Area Office 5, Nakhonratchasima Province

²โรงเรียนชุมชนบ้านหนองไผ่น้ำ สพป.นม. 5 จังหวัดนครราชสีมา

Chumchonbannongkainum School, Nakhonratchasima Primary Educational Service Area Office 5, Nakhonratchasima Province

³โรงเรียนโคราชพิทยาคม สพม.31 จังหวัดนครราชสีมา

Korat Pittayakom School, the Secondary Educational Service Area Office 31, Nakhonratchasima Province

Received: May 5, 2020
Revised: August 22, 2020
Accepted: August 24, 2020

บทคัดย่อ

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียน 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ และ 4) ศึกษาความพึงพอใจ

ของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาล ขามสะแกแสง (ศรีรัฐประชานุเคราะห์) อำเภอขามสะแกแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก ค่าความยากง่าย ระหว่าง .27 - .80 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .24 - .83 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7912 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีประสิทธิผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพโดยรวม เท่ากับ $88.52/86.67$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ $80/80$ ที่กำหนด
2. ดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนรู้ ทั้ง 9 เล่ม มีค่าเท่ากับ 0.7608 นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนร้อยละ 76.08
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ เอกสารประกอบการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.42)

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, เอกสารประกอบการเรียน, กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

Abstract

The purposes of this development of learning documents in occupational and technological strand for the 5th primary education level were 1) to produce and develop the learning documents in occupation and technology strand for the 5th primary education level to achieve the efficiency as the criteria set at 80/80, 2) to find the index of effectiveness of the learning documents, 3) to compare the student's learning achievement before and after the use of learning documents, and 4) to study the student's satisfaction towards the learning by using the learning documents. The samples were 22 students studying in the 5th primary education level's at Anuban Kham Sakaesaeng School (Sriratprachanukhro), Kham Sakaesaeng District, Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 in the first semester of academic year 2017. The research instruments were the learning documents, lesson plans, the 4 choice-answers of 30 questions of the achievement test had the difficulty value between .27-.80, the discrimination value between .24-.83 and the reliability value at 0.7912, and student's satisfaction questionnaire towards the learning by using the learning document. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, achievement index.

The research results found that:

1. The learning documents in occupational and technological strand for the 5th primary education level had efficiency value of 88.52/ 86.67 which was higher than the criteria set at 80/80.
2. The index of effectiveness of the learning documents of all 9 books

equaled 0.7608, the students have made progress in their studies from before studying by 76.08%.

3. The student's learning achievement after learning was higher than before learning at the statistical significance at the 0.01 level.

4. The student's satisfactory towards the learning by using the learning documents were satisfactorily positive at the highest level ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.42).

Keywords: learning achievement, learning documents, occupational and technological strand

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ท้องถิ่นและสถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถ

เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (Ministry of Education, 2008: 3-4) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข จึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญที่ต้องเรียนรู้ได้แก่ การดำรงชีวิตและครอบครัว การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการอาชีพ (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2008: 1-2)

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ปัญหาสำคัญที่พบในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการ คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนไม่สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ (Sukamjana, 2007: 81) ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจความถนัดและความสามารถของผู้เรียน พัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นการลงมือปฏิบัติ และทักษะกระบวนการ แต่การจัดการเรียนรู้ใหญ่มุ่งเน้นการบรรยาย ขาดสื่อเอกสารที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาสาระการเรียนรู้เท่าที่ควร สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสื่อการเรียนรู้มีหลายประเภททั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น โดยครูผู้สอนควรเลือกใช้

สื่อให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการและศักยภาพการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับและเลือกใช้ สื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง ดังนั้นสื่อการเรียน การสอนจึง มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2010: 37)

ผู้วิจัยศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลขามสะแกแสง (ศรีรัฐ ประชานุเคราะห์) อำเภอขามสะแกแสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบปัญหาสำคัญในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียน ไม่สนใจ เรียน ไม่กระตือรือร้นในการเรียน ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่เห็นคุณค่า ของการทำงาน และไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง คณะผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้พบว่า การ จัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ ช่วยให้ นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้โดยใช้ เวลา แตกต่างกันขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้เรียน สื่อเอกสารประกอบการเรียนมีการรวบรวม เนื้อหาเฉพาะเรื่องเป็นตอนๆ สามารถนำเสนอด้วยรูปภาพหรือการ์ตูน จึงสอดคล้อง กับความสนใจของนักเรียน เอกสารประกอบการเรียนที่ครูผลิตขึ้นเองจะสามารถเพิ่ม ประเด็นสำคัญของเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับบริบทในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ มีกิจกรรมแบบฝึกทักษะและมีแบบทดสอบให้เพื่อให้นักเรียนได้ตรวจสอบและประเมิน ความสามารถของตนเอง ครูสามารถนำมาใช้สอนซ่อมเสริมภายหลังให้กับผู้เรียนที่ เรียนรู้ช้า หรือนักเรียนที่ขาดเรียนได้ มีกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีบรรยากาศความเป็นกันเองระหว่างครูกับ นักเรียน (Prumwong, 2003: 58) นอกจากนี้เอกสารประกอบการเรียน ยังช่วยให้นักเรียน

ได้เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม มีความคิดรวบยอด มีบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างเพื่อนนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น การเรียนรู้หรือ การถ่ายทอดเนื้อหา ความรู้ และประสบการณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การที่นักเรียน ได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระที่เรียนมากขึ้น ครูเป็นเพียงผู้เตรียมการสอน เป็นผู้แนะนำ และจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียน เอกสาร ประกอบการเรียนจึงเหมาะสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Rattana, 2013: 3) ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้พัฒนาเอกสารประกอบ การเรียนกลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อนำมาใช้ ในการจัดการ เรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบ การเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลขามสะแกแสง (ศรีรัฐประชานุเคราะห์) อำเภอขามสะแกแสง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา

2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 22 คน เวลาที่ใช้ในการจัดการการสอน จำนวน 16 ชั่วโมง

1. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่จะศึกษาค้างนี้ ประกอบด้วย

1.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 ตัวแปรตาม คือ

1.2.1 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนกลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้เอกสาร ประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มาตรฐาน ง 1.1 สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เรื่องกระบวนการจัดการงานบ้าน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4 ตัวชี้วัด คณะผู้วิจัยกำหนดกรอบเนื้อหาไว้ 9 เรื่อง ๆ ละ 1 เล่ม รวม 9 เล่ม ดังนี้ 1) การทำงานกับสมาชิกในครอบครัว 2) การซักและการตาก เสื้อผ้า 3) การพับเสื้อผ้า 4) การใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า 5) การรีดเสื้อผ้า 6) การซ่อมแซมเสื้อผ้า 7) การจัดห้องครัวและโต๊ะอาหาร 8) การจัดตู้เย็น ตู้อาหาร และ 9) การทำความสะอาดห้องน้ำห้องส้วม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง กระบวนการจัดการงานบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 เรื่อง ๆ ละ 1 เล่ม รวม 9 เล่ม 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องกระบวนการจัดการงาน

บ้าน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .27-.80, ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .24 – .83 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .7912 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง กระบวนการจัดการงานบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 20 ข้อ

4. ขั้นตอนการดำเนินการ การศึกษาครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. จัดทำเอกสารประกอบการเรียนตามกรอบเนื้อหาที่กำหนด ตรวจสอบและกลั่นกรองโดยผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้รายบุคคล กลุ่มย่อย และภาคสนาม ปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

2. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ

3. จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ จำนวน 9 เล่ม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

4. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ

5. วัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 20 ข้อ

6) วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ วิเคราะห์หาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียน (E_1/E_2) วิเคราะห์ประสิทธิผล โดยใช้สูตรดัชนีประสิทธิผล (E.I.)

ผลการวิจัย

1. เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้ง 9 เรื่อง มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 88.52/86.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

แสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 22 คนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 9 เล่ม

ประสิทธิภาพ		คะแนนที่ได้	S.D.	ร้อยละ
การทดสอบและการทำ กิจกรรมระหว่างเรียน (E ₁)	เล่มที่ 1	587	0.93	88.94
	เล่มที่ 2	562	1.04	85.15
	เล่มที่ 3	572	1.02	86.67
	เล่มที่ 4	602	1.17	91.21
	เล่มที่ 5	579	0.99	87.73
	เล่มที่ 6	582	0.89	88.18
	เล่มที่ 7	590	1.00	89.39
	เล่มที่ 8	603	0.96	91.36
	เล่มที่ 9	581	1.07	88.03
	เฉลี่ย	584.22	1.21	88.52
การทดสอบหลังเรียน (E ₂)		572	1.90	86.67

หมายเหตุ คะแนนเต็ม 660

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมในเอกสารประกอบการเรียน

(E_1) เท่ากับร้อยละ 88.52 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน (E_2) เท่ากับร้อยละ 86.67

ตารางที่ 2

แสดงประสิทธิภาพจากการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 22 คน ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

การหาประสิทธิภาพ	n	เกณฑ์ที่ใช้	ค่าประสิทธิภาพที่ได้	ผลการประเมิน
นักเรียนที่เรียน	22	80/80	88.52/86.67	เป็นไปตามเกณฑ์

จากตารางที่ 2 พบว่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลการประเมินด้านกระบวนการ (E_1) ของเอกสารประกอบการเรียน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.52 และผลการประเมินของผลลัพธ์ (E_2) ของเอกสารประกอบการเรียน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.67 ซึ่งเป็นตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้ง 9 เล่ม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

แสดงคะแนนประสิทธิผลโดยรวมของเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน นักเรียน (N)	ผลรวมคะแนน การทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ก่อนเรียน	ผลรวมคะแนน ทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน หลังเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าดัชนี ประสิทธิผล
22	292	572	30	0.7608

$$\text{ค่าดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียน}}$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าดัชนีประสิทธิผล} &= \frac{572 - 292}{(22 \times 30) - 292} \\ &= 0.7608 \end{aligned}$$

จากตารางที่ 3 พบว่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสาร
 ประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7608 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้น
 จากก่อนเรียน 0.7608 คิดเป็นร้อยละ 76.08 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การยอมรับได้ว่าเอกสาร
 ประกอบการเรียนรู้มีประสิทธิภาพช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 26$)
 สูงวก่อนเรียน ($\bar{X} = 13.27$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการทดสอบการหาค่า t ของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	n	$\bar{X}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t
คะแนนการทดสอบก่อนเรียน	22	13.27	1.51	280	3,602	44.23**
คะแนนการทดสอบหลังเรียน	22	26.00	1.90			

** $t_{.01} df_{21} = 2.518$

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 26.00 และค่าเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 13.27

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นไปในทางบวกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.42)

อภิปรายผล

1. เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 88.52/86.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) แสดงว่าเอกสารประกอบการเรียนที่พัฒนาขึ้นเป็นสื่อที่ทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีกระบวนการจัดทำที่เป็นระบบตามหลักวิชาการ มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ศึกษารูปแบบการจัดทำเอกสารประกอบการเรียน ออกแบบจัดทำและทดลองใช้ ได้รับ

การตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ จึงช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทั้งในระหว่างเรียน และยังคงมีความรู้ที่คงทนหลังเรียนได้ ในระหว่างเรียนมีทำกิจกรรมร่วมกันของผู้เรียน มีครูดูแลใกล้ชิด ครูสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าหรือนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องการอ่าน ผู้เรียนมีความมั่นใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น เอกสารประกอบการเรียนมีการนำเสนอเนื้อหาตามลำดับความยากง่าย ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย มีภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ มีการประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้เมื่อจบบทเรียน ทำให้เห็นความก้าวหน้าหรือพัฒนาการด้านการเรียนของตนเอง จึงรู้สึกภูมิใจและมีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wannalee (2015: 80) ที่ศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนงานประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ โรงเรียนบ้านปากช่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า เอกสารประกอบการเรียนงานประดิษฐ์ของใช้ จากเศษวัสดุท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 87.36/86.11 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kongponpan (2015: 141) ที่ศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ เน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.75/89.64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

2. คำดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7608 หมายความว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 76.08 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การยอมรับได้ว่า เอกสารประกอบการเรียนมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง ทั้งนี้เนื่องมาจากเอกสารประกอบการเรียนที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นมีขั้นตอนกระบวนการสร้างที่เป็นระบบตามหลักการสร้างเอกสารประกอบการเรียนของ Masjarust and Janesuwan

(2004: 19) และ Sengwong (2007: 43) โดยการศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ศึกษา รูปแบบการจัดทำ ออกแบบและดำเนินการจัดทำและนำไปทดลองใช้ทั้งรายบุคคล กลุ่มเล็ก และภาคสนาม มีการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านเนื้อหา การใช้ภาษา รูปภาพประกอบ นำข้อค้นพบจากการทดลองใช้ และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญมา ปรับปรุง แก้ไข มีการเพิ่มเติมเนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน มี เนื้อหาครบถ้วนสอดคล้องกับหลักสูตร มีภาพประกอบที่สวยงามกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียน และมีความสุขในการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 76.08 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sornmarai (2012: 79-80) ได้พัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานบ้าน) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน บ้านตลาดควาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้เอกสาร ประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีค่าเท่ากับ 0.7410 แสดงว่านักเรียน มีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 74.10

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า t คำนวณ = 44.23 ค่า t ตารางที่ระดับ .01 $df_{21} = 2.518$) โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีกระบวนการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ มีการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ เพื่อกำหนดกิจกรรม การเรียนรู้ กำหนดรูปแบบการนำเสนอ เลือกใช้ภาษาและภาพประกอบในการนำเสนอที่ สอดคล้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และเนื้อหาสาระการเรียนรู้ มีการตรวจสอบและกลั่นกรองโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ และด้านภาษาที่ใช้ ปรับปรุง

แก้ไขตามข้อเสนอแนะ และทดลองใช้รายบุคคล กลุ่มย่อย และภาคสนามก่อนนำมาใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีพัฒนาการในทางบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Naterat (2011: Abstract) ที่ได้ศึกษาผล การใช้เอกสารประกอบการเรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแสนสิริอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้อง กับงานวิจัยของ Phadungsappinyo (2014: Abstract) ได้ศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การปลูกผักสวนครัวปลอดภัยจากสารพิษ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านยาง (คุรุราษฎร์รังสรรค์) อำเภอลำปลายมาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักเรียน หลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การปลูกผักสวนครัวปลอดภัยจากสารพิษ โดยใช้การเรียนรู้แบบเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เอกสารประกอบการเรียนนี้จึงเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น นักเรียนมีความรู้ ในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่กำหนดส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อ การใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อ การเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.42) ทั้งนี้เนื่องจาก เอกสารประกอบการเรียนที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีเนื้อหาที่ชัดเจนเรียงลำดับจากง่าย ไปหายาก มีภาพประกอบมีสีสันสวยงามและมีกิจกรรมให้ลงมือปฏิบัติจริง จึงสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยความเพลิดเพลินจากการลงมือปฏิบัติจริง

มีการประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียนนักเรียนได้ตรวจสอบพัฒนาการในการเรียนรู้ของตนเองจึงเกิดความภาคภูมิใจ การนำเสนอเนื้อหาตามลำดับความยากง่าย ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลำดับ นอกจากนี้ครูสามารถให้ความช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำนักเรียนเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่เรียนรู้ช้า หรือมีปัญหาหรือสงสัย นักเรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนรู้และมีความสุขในการเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bumroonghong (2012: 82) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบ การเรียน การสอน เรื่อง การประดิษฐ์ของเล่นของใช้จากเศษวัสดุในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบ การเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เพราะเอกสารประกอบการเรียนมีคุณค่า น่าสนใจ มีภาพประกอบชัดเจน นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongcharee (2014: Abstract) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การจัดดอกไม้สด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้าน วังไสวังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นปฏิบัติโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การจัดดอกไม้สด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จัดทำและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

1.2 ครูผู้สอนให้ความสนใจต่อนักเรียนทั้งห้อง การเสริมกำลังใจกับนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น นักเรียนห้องที่มีศักยภาพต่ำ หากได้รับการเสริมกำลังใจและครูยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ชี้แนะแนวทาง ที่ถูกต้องให้นักเรียนจะมีกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยให้ครูผู้สอนพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

References

- Bumroonghong, J. (2012). *Development of the instructional documentations on arts crafts the toys and the use from local materials of career and technology learning substance group Prathomsuksa 3*. Master Degree of Education. Sakon Nakhon: Sakon Nakhon Rajabhat University. [in Thai]
- Bureau of Academic Affairs and Educational Standards. (2008). *Indicators and core content of occupations and technology strands, Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)*. Bangkok: Printing house, Agricultural Cooperative of Thailand Limited. [in Thai]
- _____. (2010). *Learning management guidelines, basic Education core curriculum B.E. 2551*. Bangkok: Printing house, Agricultural Cooperative of Thailand Limited. [in Thai]
- Kongponpan, S. (2015). *Effects of using complementary learning document through the group process skills entitled making artificial flowers from wasted materials for Prathomsuksa 4 students*. Master Degree of Education. Buriram: Buriram Rajabhat University. [in Thai]

- Masjarust, T. & Janesuwan, P. (2004). *Educational innovation a set of teaching materials*. Bangkok: Than Aksorn Publisher. [in Thai]
- Ministry of Education. (2008). *Basic education core curriculum B.E. 2551*. Bangkok: Printing house, Agricultural Cooperative of Thailand Limited. [in Thai]
- Naterat, R. (2011). *Development of learning documentary by using group dynamics in occupation and technology strand for Prathomsuksa 6 Students*. Master Degree of Education. Buriram: Buriram Rajabhat University. [in Thai]
- Phadungsappinyo, S. (2014). *Effects of using supplementary exercise entitled "Growing Non-toxic Vegetables" by using STAD co-operative learning Technique for Matthayomsuksa 1 Students*. Master Degree of Education. Buriram: Buriram Rajabhat University. [in Thai]
- Prumwong, C. (2003). "Test of effectiveness of learning packages", *Teaching materials, teaching media subject, Primary level , Units 8 – 15. Sukhonthai Thammathirat University*. [in Thai]
- Rattana, S. (2013). *The effects of using learning documents in the topic of Australia and Oceania geography on learning achievement of Mathayomsuksa 1 students at Charat Chanupatham School in Phatthalung Province*. Master Degree of Education. Prathumthani: Sukhonthai Thammathirat University. [in Thai]
- Sengwong, P. (2007). *The development of learning innovation through classroom reseach*. Bangkok: E.K.Books. [in Thai]
- Sornnarai, W. (2012). *The development of learning documents in occupation and technological strand for Prathomsuksa 5 students*. Master Degree of Education. Buriram: Buriram Rajabhat University. [in Thai]

- Sukamjana, C. (2007). *The problems of management of teaching and learning career and technology subject group in primary school Nonthaburi education Area 2*. Master Degree of Education. Bangkok: Chandrakasem Rajabhat University. [in Thai]
- Wannalee, N. (2015). *The result of learning document: Work invention from local materials by using group process for Matthayomsuksa 1 Students*. Master Degree of Education. Buriram: Buriram Rajabhat University. [in Thai]
- Wongcharee, W. (2014). *The development of learning activity based on performance process through learning documentary on "Flesh Folra Decoration" in Career and Technology Strand for Prathomsuksa 5 Students*. Master Degree of Education. Maha Sarakham: Rajabhat Maha Sarakham University. [in Thai]

Authors

Dr.Jintana Thuamklang

Anuban Kham Sakaesaeng School (Sriratprachanukhro)

Kham Sakaesaeng District Nakhonratchasima Province 30290

Tel.081-760-9961 E-mail : Jintanathuam@gmail.com

Dr.Krerk Thuamklang

Chumchonbannongkainum School

Nakhonratchasima Primary Educational Service Area Office 5

Nakhonratchasima Province 30290

Tel: 087-2453059 E-mail: krerk2500@gmail.com

Dr. Somchit Moongklang

Korat Pittakom School

The Secondary Educational Service Area Office 31

Nakhonratchasima Province 30000

Tel. 089 8495997 E-mail: somjit.pc@gmail.com

Development of a Model for Enhancing the Learning Skills of Students in Early Childhood Education Using a Community-based: Case Study on Child Development Centers in Nakhon Nayok Province

Chaiyot Chaoranong¹

¹Early Childhood Curriculum Division, Faculty of Education, Suan Dusit University
Nakhon Nayok Center

Received: November 19, 2019

Revised: July 20, 2020

Accepted: August 18, 2020

Abstract

This research aims to develop a model for enhancing the learning skill of Students in Early Childhood Education using community-based learning. For the developing of the model, a case study of child development centers in Nakhon Nayok province has been conducted. Later a broader study throughout the central region of Thailand has been conducted in order to assess the effectiveness of the model. The research methodology consists of two steps: 1) Developing the model using document synthesis and an in-depth interview with fifteen experts in early childhood education management using a structured interview. The suitability of the model was examined by 10 experts forming a focus group. Then the feasibility of applying the model in educational management has been examined using questionnaires. The population was 156 people, consisting of the heads of child development centers and academic officers under the jurisdiction of the local administrative organization, Nakhon Nayok Province. 2) The effectiveness of the model has been examined by using confirmatory factor analysis of a sample group of 560 people, which derived

from multi-stage sampling, consisting of the heads of child development centers in the central region. The questionnaire with 50 questions had a reliability value of 0.98. The findings are as follows:

1. The model is suitable. It consists of 3 main components and 9 sub-components. The first main component is preparation, which includes 1) a community potential analysis, 2) a curriculum preparation/learning management plan, 3) teacher readiness preparation and 4) educating parents. The second main component is learning management, consisting of 1) physical and movement development, 2) emotional and mental aspects, 3) social aspects, and 4) intelligence. The third main component is learning assessment. The indicators for all components range in the average between 3.62 - 4.28, and hence show the suitability of the developed model.

2. The efficiency of the model was consistent with the empirical data based on the chi-square value 23.65, with 16 degrees of freedom and a probability value of .09. Every variable component is positive, with values ranging from 0.89 to 0.94 with statistical significance at the level of .01.

Keywords: enhancing learning skills, community-based learning, child development center

Introduction

The main goal of national education development is to help learners in becoming qualified individuals, to develop learning processes for the growth of individuals and the society and to create a suitable environment for a learning society. The guiding factors that encourage people to learn continuously throughout their lives have been laid down in the Thai National Education Act 2010. In order to meet the quality objectives mentioned above, it requires teachers who have skills in learning management and an overall professional attitude and learners with a high motivation. Especially in the 21st century era, learning management must support and exercise an innovative, new class management. To develop the learners' preconditions continuously and sustainably and according to the educational management principles under Section 22 the education management must adhere to the principle that all learners can learn and develop themselves and consider students to be the most important factor. The educational management process must encourage learners to develop in a natural and holistic way.

Community-based learning management is well-known in the United States, Australia, Africa and Asia, called Service Learning (SL), which is a form of learning through experience and designed to promote learning and develop learners by allowing them to participate in activities related to people and community needs (Flecky, 2011: 2). Teaching, learning and promoting community-based teaching is intended to enable students to get to all social sectors, learning in the real world, understanding the practices of people within the society, having more social responsibility, being able to understand the learning process and enable students to learn about complex social issues and different cultures. The arrangement of teaching and learning activities should be versatile in order to be consistent with the various

levels of potential of learners. Teaching management plans are to be focused on students and to convey ethics and values, focus on the interests of learners, provide the content of learning that is related to the community or daily life needs and local wisdom. A versatile and practical approach - including extra-curricular activities such as rallies, clubs, and volunteer activities and using a variety of techniques and materials – should teach learners to be creative self-builders, while interacting with other learners and teachers.

As a result of the activities mentioned above, learning management should lead to develop the brain by applying acquired knowledge to new experiences, allowing children to use both the left and the right halves of the brain by practicing through play, allowing children to learn with happiness. In early childhood educational management, the school does not always provide sufficient means for learning. There are other places that can provide additional and sometimes even more suitable learning resources for early childhood education than schools. Therefore, we should explore those opportunities for direct learning, find supplementary sources for experiences and apply them appropriately.

Research in education economics over the past decades has indicated that early childhood development plays an important role in building human capital for the country's population, which will increase the productivity of society and reduce social costs that may be caused by crime and drug addiction. Besides, early childhood development can also help reduce the economic and social inequality of a country. Heckman (2010) from the University of Chicago points out that investment in early childhood has a benefit-to-cost ratio of approximately 7-12: 1 or equivalent to an internal rate of return of 10 percent per investment unit. While learning happily, providing an appropriate environment, caring for habits and proper nutrition and

assessing child development correctly will enable children to develop to their full potential. Participation and knowledge building in understanding early childhood education for parents, communities and society, as well as changing the role of early childhood teachers and continuing teacher development are also important.

From the above statement, it can be said that learning resources that are close to and consistent with the context of society can help to enhance the learning skills of learners effectively. Therefore, it seems beneficial to develop a model for enhancing the learning skills of early childhood by using the community-based learning; in this case based on a case study of child development centers in Nakhon Nayok province, which will be used as a learning management model that is consistent with the learning resources available in the community. It may serve as a guideline for providing more effective learning experiences for early childhood learners.

Research objectives

1. To develop a model for enhancing the learning skills of students in early childhood education by using community-based learning.
2. To examine the effectiveness of the model for enhancing the learning skills of students in early childhood education by using community-based learning.

Research Methodology

The research has been conducted in two steps:

1. Development of forms using document synthesis methods and in-depth interviews with 15 experts in early childhood education management using a

structured interview. The suitability of the model has been examined by ten experts forming a focus group. Then the feasibility of applying the model in educational management has been examined using questionnaires. The population was 156 people, consisting of the heads of child development centers and academic officers under the jurisdiction of the local administrative organization, Nakhon Nayok Province. Data analysis has been conducted considering the mean of the population (μ) and standard deviation (σ).

2. Finding the effectiveness of the model for enhancing the learning skills of early childhood students using the community-based learning by using confirmatory factor analysis techniques from the multi-stage sampling group of 560 of the head of child development centers in the central region. The questionnaire of the developed model consists of 3 main components and 9 sub-components, a total of 50 questions, as follows:

The preparation component consists of 4 sub-components:

- 1) Community Potential Analysis, 6 questions
- 2) Creation of curricula/learning management plan, 5 questions
- 3) Preparation for teachers, 9 questions
- 4) Providing knowledge for parents, 5 questions

The learning management component consists of 4 sub-components:

- 1) Body and motor skills development, 5 questions
- 2) Emotional and psychological aspects, 5 questions
- 3) Social aspects, 5 questions
- 4) Intelligence, 4 questions

Learning evaluation component, 6 questions

The reliability of the questionnaire is 0.98. The research data has been manually conducted by submitting documents, collecting and analyzing data by using a confirmatory factor analysis in a process as shown in Figure 1.

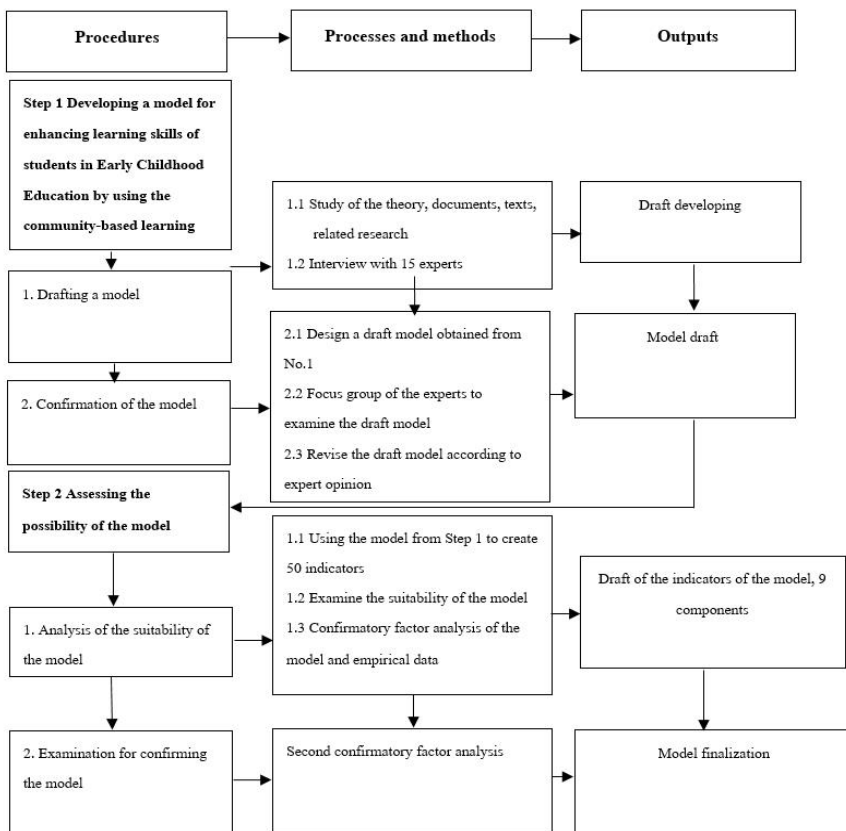

Figure 1: Procedures and methods of conducting research

Results

Based on the results of the development of the model for enhancing learning skills of students in Early Childhood Education by using the community-based learning, the conclusions are as follows:

1. A model consists of 3 components as follows:

1) The Preparation component consists of the process of analyzing community potential, creating courses/learning plans, preparing teachers and educating parents

2) The Learning management component consists of developing various potentials of the young learners, namely body and motor skills, emotional and mental capabilities, social skills and intellectual ability.

3) The Learning assessment component is measurement and evaluation based on the development of the learners.

Details of the model as shown in Figure 2

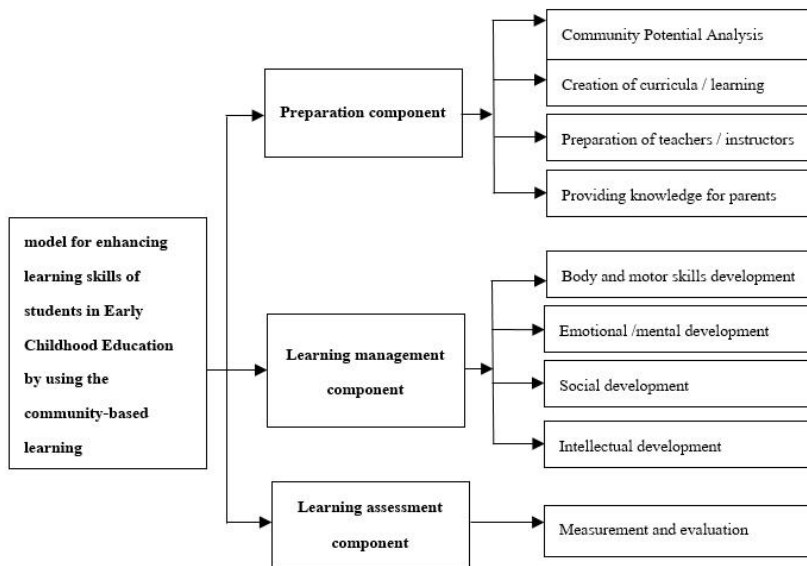

Figure 2: The model for enhancing learning skills of students in Early Childhood Education by using the community-based learning

2. The results of the examination of the appropriateness of implementing activities in the model of enhancing the learning skills of early childhood children using community-based learning are as follows:

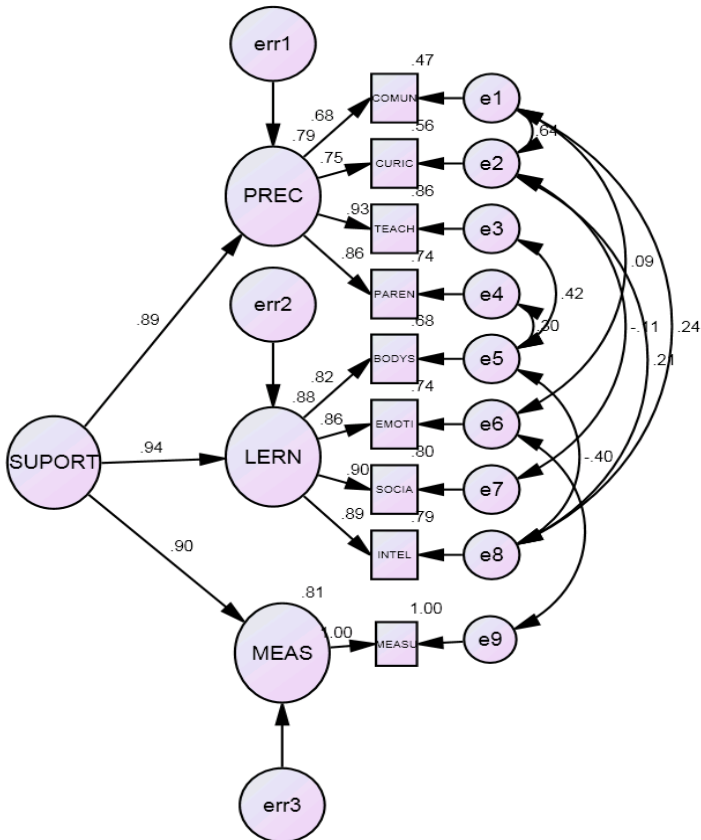
1) Preparation component has found to be appropriate at a high level. The most appropriate activities include teachers having to interact with community leaders, parents and people in the community continuously, behave as a good model and be trusted by people in the community.

2) Learning management component has found to be appropriate at a high level. The activities that the heads of the child development center consider the most appropriate, namely teachers and parents must promote and educate good

habits about health care, such as washing hands before eating or after entering the toilet, brushing, and selecting healthy foods.

3) Learning assessment component has found to be appropriate at a high level. The most appropriate activities, namely using the portfolio to assess child learning development from activities that students have practiced from the learning resources that teachers have designed and managed to teach continuously.

3. According to an analysis of components to find the effectiveness of the model, the results showed that the model is consistent with the empirical data on a good level, which is determined by the chi-square value of 23.65, 16 degrees of freedom, with a p-value of .09. The second confirmatory factor analysis showed that the weight of 3 components – preparation, learning management and assessment, are .89, .94 and .90, respectively, with statistical significance at level .01. The prediction coefficient (R^2) of each component is .79, .88 and .81 respectively. These statistical values confirm that the 3 components – preparation, learning management and assessment, are a component of the learning skills development of early childhood by using the community-based learning.

$$\chi^2 = 23.65 \text{ df} = 16 \text{ p} = 0.09, \text{GFI} = .99, \text{CFI} = 1.00, \text{RMSEA} = 0.03$$

Figure 3: The second confirmatory factor analysis shows the component weight of the model for enhancing learning skills of students in Early Childhood Education by using the community-based learning

Discussion

Based on the research results regarding the model for enhancing learning skills of students in Early Childhood Education by using the community-based learning, there are topics to be discussed as follows:

1. The model for enhancing learning skills of students in Early Childhood Education by using the community-based learning consists of 3 components, namely (1) the preparation component which has the following steps:
 - 1) Analysis of the potential of the community regarding a fruitful workflow between their teachers and local leaders of the community. Goals and desirable characteristics that are wanted to be achieved in the work with learners have to be determined in order to apply local wisdom and local learning resources to the process of learning. The results of the analysis will then be included into the following component.
 - 2) Preparation of the curricula, lesson plans, learning management plans: the content will be taken from the community analysis in accordance with local needs and options. The content to bring into the learning management process is supposed to reflect the local wisdom and the identity of the community. That way, the young learners will acquire the desired characteristics according to the community's needs.
 - 3) Preparation for teachers, which means creating an understanding of the role of teachers, who need to know about local learning resources. For teachers in the field of community-based learning it is essential to be very well networked with in their communities, since the implementation of their learning management strongly emphasizes the use of local resources and teaching materials. The teachers need to interact continuously and skillfully with the community and at the same time be well trained in developmental psychology and childcare.
- 4) Educating parents includes activities to promote not only the integration of the school into the community but

also the parents into the teaching process. Parents should be involved in various activities in order to raise their awareness and responsibility towards their children's learning process. Parents are to actively support the teachers. (2) Learning management consists of promoting various aspects of child development as follows:

- 1) Body and motor skills focuses on learning management by using learning resources in the community, allowing children to practice, be safe and promote good health habits.
- 2) Emotions and minds focus on the integration of and support from villagers, promoting local wisdom and providing local learning resources. Temples may contribute in terms of religious practices in order to internalize ethics and self-control abilities.
- 3) Social skills need to be practiced for children to be able to socialize and become assertive while remaining socially responsible at the same time.
- 4) Intelligence is of the essence for advanced learning. It should - among other teaching materials and learning resources available in the community - also be promoted by using media, learning centers, community educators and external experts.

(3) The learning assessment focuses on activities that would monitor the activities and experiences of the young learners. The monitoring should – at least sporadically - cover the whole range of the portfolio and should include development reporting to the parents as well as their participation in the assessing process. Based on the findings of the research, it is found that this model corresponds to the Learning Reform Subcommittee of the Ministry of Education of Thailand that offers learning management methods that emphasize on the importance of teacher roles in educational management that focuses on learners in the following 3 main ways:

- 1) The role of teaching preparation, including preparation of learning materials, provision of learning resources and teaching planning.
- 2) Teaching roles involves the creation of a stimulating atmosphere in an appropriate environment, the motivation of

learners, and to facilitate learning and learning activities as intended. 3) Evaluation in order for the learning results to meet the desired objectives. Moreover, there is the result of the study of Disayuit Buajoom, Ungsinun Intarakamhang, Pannee Boonprakob and Supaporn Thanachanan (2014) who have researched on the development of a community-based learning management model that is supposed to create interest and skills. Their model consists of 7 steps: (1) studying the potential of the community, (2) encourage people in the community and schools in order to have the power to manage education together, (3) study the needs of the local career development of students, (4) develop local programs, (5) arrange practical learning activities, (6) organize learning enhancement programs and (7) evaluation of learning outcomes. Their results are in line with the results of this research, both steps and processes, such as the need to study the potential and needs of the community, the development of concepts of promoting learning among learners and from both teachers and parents, and furthermore requesting the cooperation of people from the community, including the monitoring of learning outcomes. (sirinapa nammanee, 2014)

2. The result of the assessment regarding the appropriateness in applying the model for enhancing learning skills of students in Early Childhood Education by using the community-based learning shows that the three components of the model are appropriate on a high level. This result is consistent with the learning management process of the Learning Reform Subcommittee of the Ministry of Education of Thailand (2000: 22-28) and in accordance with the research results of Somyot Lamapisan, Saifon Khamok and Wanichaya Srivichai (2009), who researched on early childhood development by using community-based learning resources by community participation (a case study of child development centers in

the Nam Phrae Sub district Administration Organization). Their result has indicated that education from community learning sources gave developmental assessment results at level 3, meaning that children can do activities on their own.

3. Based on the analysis of the efficiency of the model developed with empirical data, it is found that the model is consistent with the empirical data. That shows that all 3 latent variables are valid components of this model and can be applied to enhance the learning skills of early childhood students in other areas appropriately. In addition, the results of the second confirmatory factor analysis confirmed the efficiency of the model. The sample group in the central region has similar characteristics and teaching management as in Nakhon Nayok. This model can set guidelines for teachers to implement 3 useful steps, which are 1) preparation in both dimensions of community analysis, curriculum preparation, writing lesson plans and teaching outcomes, teacher preparation for teaching management and preparing parents for knowledge and learning resources to promote children's learning skills at the same time. The educational management for young children should use the community as a base (Warakorn Samkoset & et al, 2010) 2). In terms of learning management, teachers have a role in many dimensions that are consistent with the development of children in education management by using community participation. This is in line with what Duangporn Toapap (2013) has said, namely that learning management should give priority to 5 aspects of development, namely physical, emotional, mental, social and intellectual development, and 3) roles in assessment, teachers must measure and evaluate results that reflect real conditions and have a variety of processes. This is consistent with the results of this research as well as with the results of Disayuit Buajoom, Ungsinun Intarakamhang, Pannee Boonprakob and Supaporn Thanachanan (2014).

Recommendations

Suggestions for applying these research results are as follows:

1. The results of the study showed that promoting the development of learning skills of early childhood students should allow the community to participate in designing courses, in learning activities, in assigning learning resources to learners and determining on how to measure and evaluate the development of learners.
2. In organizing activities to promote learners' learning skills, the development must be balanced to the full potential, considering physical, emotional, social and intellectual aspects, and emphasize real world activities of learners. Both learning resources and knowledge should partially derive from the local community.
3. This research should be used to study and evaluate the effectiveness of this model for community-based learning in order to enhance the learning skills of young children and to promote equality and educational opportunities.

References

- Bednar, S. & Simpson, N. B. (2013). *Incorporating community-based learning in a course on the economics of poverty*. Retrieved on 14 June 2018 from <https://www.aeaweb.org/conference/2014/retrieve.php?pdfid=214>
- Bedri, Z, de Frein, R. & Dowling, G. (2017). Community-based learning: A primer. *Irish Journal of Academic Practice*, 6(1). Retrieved on 14 June 2018 from <https://arrow.dit.ie/ijap/vol6/iss1/5>
- Bryant, C. K. & Hungerford, J. M. (1977). An analysis of strategies for teaching environmental concepts and values clarification in kindergarten. *Journal of Environmental Education*, 4, 44-49.
- Buajoom, D., Intarakamhang, U. & Boonprakob, P. & Thanachanan, S. (2014). The development of learning model by community based approach for establishing both vocational interests and skills on local careers for the students of Ban-Panaeng Wottaya School. *Journal of Behavioral Science*, 20(2), 19-36. [in Thai]
- Caine, R. N. & Caine G. (2002). *Reinventing schools through brain-based learning*. *Educational Leadership*, 43-47.
- David, Tricia. (1999). *Young children learning*. London: Paul Chapman.
- Flecky, K. (2011). Foundations of service learning. Jones and Bartlett. Retrieved on 14 June 2018 from http://samples.jbpub.com/9780763759582/59582_CH01_FINAL.pdf
- Heckman, J. J. (2004). Invest in the very young. Encyclopedia on Early Childhood Development. Retrieved on 24 May 2019 from <http://www.child-encyclopedia.com/documents/HeckmanANGxp.pdf>

- Heckman, J. J., S. H. Moon, R. Pinto, P. A. Savelyev & A. Yavitz. (2010). The rate of return to the high scope perry preschool program. *J. Publ. Econ.* 94(1–2), 114–128.
- Hohmann, M. & Weikart, D. P. (1995). *Active learning practices for preschool and child care programs, Educating young children*, High/scope press.
- Hohmann, M. & Weikart, D.P. (1995). *Education young children*. Ypsilanti: High/Scope Press.
- Lamapisan, S., Khamok, S. & Srivichai, W. (2009). *Early childhood development by using educational resources community learning is based on community participation. Case study of child development center in Phrae Sub district Administration Organization, Hang Dong District, Chiang Mai Province*. Retrieved on 14 June 2018 from http://www.tnrr.in.th/?page=result_search&record_id=200269
- Massoglia, D. R. (1977). *Early childhood education in the home*. New York: Delmar.
- Melaville, A, Berg, A. C. & Blank, M. J. (2015). *Community-based learning: Engaging students for success and citizenship*. Partnerships/Community. Paper 40. Retrieved on 15 June 2018 from <http://digitalcommons.unomaha.edu/slcepartnerships/40>
- Nammanee, S. (2014). *An effective model of children development centre administration under local administration organization*. Bachelor of Education Program] (Doctor of Philosophy Thesis), Buriram rajabhat university. [in Thai]
- Samkoset, W. et al. (2010). *Offered alternative system of education appropriate for the health of Thailand people*. Bangkok: Thai Health Promotion Foundation. [in Thai]

Vygotsky. (1978). *“Interaction between learning and development”*. In Gauvain & Cole (Eds.) *Readings on the Development of Children*. New York: Scientific American Books.

Author

Assistant Professor Dr. Chaoyot Chaoranong
Early Childhood Curriculum Division, Faculty of Education
Suan Dusit University, Nakhon Nayok Center. 4 - 390 and 4 - 490
Suwannason Rd. Muang Nakhon Nayok District,
Nakhon Nayok Province 26000
Fax: 037-321591 Tel: 063-5961951 E-mail: chaoranong@hotmail.com

An Investigation of Autonomous English Learners' Personal Learning Environments

Kitisuda Parnkul¹ / Punyathon Sangarun² / Andrew Lian³

¹ Ph.D. Candidate, School of Foreign Languages, Suranaree University of Technology

² Associate Professor, School of Foreign Languages, Suranaree University of Technology

³ Professor, School of Foreign Languages, Suranaree University of Technology

Received: April 30, 2020
Revised: August 20, 2020
Accepted: August 20, 2020

Abstract

Learning autonomy is important for the learning process in the 21st century, not because of the exponential rate of technological advancement, but because it is about freedom of choice that is supportive to the learning process. This study focuses on learning autonomy in the sense of learners' ability to plan and control their own learning process. The process also includes the ability to re-plan and try again in case of failure. This helps shed some light on the fact that the learning process does not consist of a set of fixed steps, and that it is dynamic and adjustable because of uncertainty. The program, MacroSIM, was created in a virtual world as a language learning environment for an ESP course at tertiary level. Its design is underpinned by constructivist concepts and reduces irrelevant factors to the language learning. This article presents only qualitative findings which were analyzed from all participants' diaries of the experimental group. The findings show that they could improve the structure of their learning process systematically after ten weeks of learning through the MacroSIM program. The investigation concludes with a model of self-driven language learning of 39 participants as language autonomous learners.

Keywords: learning autonomy, constructivist learning environment, technology in language teaching, learning paradigm, macrosimulation

Introduction

The low performance in English proficiency of Thai students has received a great deal of interest for many years and there are many scholars who have been studying this issue. Teaching methods in the Thai education system, including English teaching, are teacher-dominated so students have little chance to have control over their own learning. Classroom environments are text-based, and the teacher is the one who is meant to transfer information and students process it passively as data. Thus, this learning environment hinders students' self-control and trains students to rely on others. It means that students are trained to be heteronomous instead of autonomous learners who are responsible on their own learning process. In addition, this teaching approach is considered to be a teaching paradigm that favors rote memorization rather than critical thinking. Rote learning methods are one of many factors that cause problems in the teaching of English in Thailand (Punthumasen, 2007). Other factors are described in Punthumasen's study. They are: decontextualized learning environments, lack of authentic learning resources, and insufficient supportive technology for learning (Punthumasen, 2007). These factors indicate that there are two main reasons for Thai students' failure to learn English. They are the use of learning environments that do not support the learning process and students' lack of opportunity to use English in real contexts.

The objective of the study in this topic is to explore personal learning environments of autonomous language learners who, for a period of ten weeks,

experienced learning English through the use of MacroSIM. It is a quasi-experimental study which was conducted with two groups of participants; a control and an experimental group. These two groups enrolled in an ESP course in a Thai university. Due to space limitations, the focus of this paper presents only the results from the investigation of personal learning environments of participants in the experimental group who used the MacroSIM program. The research question that was formulated for studying about this topic is ‘what are some of characteristics of individual virtual learning environments as perceived by the learners?’.

Background of the Study

One important aspect of knowledge construction is about interaction between self and environment. The intervention of this study was developed within this learning paradigm to create a language learning environment by using a simulation approach with technological assistance. The program is called MacroSIM and applied macrosimulation (Lian & Mestre, 1985) in a virtual world. Macrosimulation is a long-term collaborative activity for language learning in a simulated context that helps stimulating all learners to think and use English based on their own knowledge in realistic situations (Lian & Mestre, 1985). There were four tasks that all participants were required to simulate as four roles: customer, waiter/waitress, chef, and manager. Task works are helpful to language learning as Richards and Rogers (2014) described that they give 'a better context for the activation of learning process than form-focused activities, and hence ultimately provides better opportunities for language learning to take place'. The focus of MacroSIM was on enhancing the role of the learner by diminishing the role of the teacher. There were no learning objectives set beforehand. That means all learning

goals were determined by the participants themselves. Their use of English happened naturally according to their interest because there was no textbook used in class. The main objective of the program was about encouraging all participants to have direct experience in actually performing which would help them to interpret meanings more properly than studying English from scripted texts. This process is also consistent with Singhasiri and Thepsiri (2015) who suggested that task is 'considered as a language learning activity with non-instructional purposes'.

Jean Piaget viewed students in learning as active individuals and education should develop students on the basis of intellectual and moral autonomy. Piaget's approach in developing autonomy is about preventing students from thinking and acting heteronomously and he recommended that rewards and punishment influence heteronomous behavior (Kamii, 1984). The way to help developing learners to be less heteronomous means that they are encouraged to be more autonomous. These constructivist notions were applied to create a language learning environment in this study to support a learning process where students could control their own learning journeys. Piaget's methods also emphasize encouraging learners to consider other viewpoints. He expressed that learning environments in traditional schools are quite restrictive on this point because of the testing and grading systems (Piaget, 1973). Thus, the MacroSIM program was designed to have fewer conditions that are not favorable to learning autonomy (e.g. no testing and grading procedures). It also helped creating a collaborative learning environment as all participants were free to consult with their friends which made them feel less competitive with, but more support each other. Moreover, the teacher's role was not for instructing students but to offer assistance by facilitating access to learning resources. With the supportive advancement of technology, the MacroSIM program was implemented in a virtual

world and that helped reduce two important learning barriers: place and time. This gave more opportunities to the participants to experience using English with foreigners. It was really useful in helping to configure their language skill more suitably with the simulated situations.

Research Methodology

The study was quasi-experimental with mixed-method design and integrated qualitative and quantitative approaches. The study was conducted with two groups of participants from two intact classes as an experimental and a control group. The convenience sampling method was employed and the experimental group consisted of 39 students and the control group consisted of 23 students. They enrolled in an ESP course 'English for Restaurant and Catering Services' for the 2nd semester of academic year 2016. The researcher was the teacher of the experimental group. This group learned English through the MacroSIM program for 10 weeks of three 50-minute periods. The control group was with another teacher who taught the course as usual by using a textbook, assigning homework, and having exams.

Research Instruments

There were five research instruments in the study. However, this article focuses on qualitative findings of the investigation of personal learning environments of learners who were autonomously learning English through the MacroSIM program. Therefore, there was only one research instrument; a diary, that was used to interpret data for this topic. The participants were allowed to write in Thai about anything they wanted to express their ideas of learning English through MacroSIM. The MacroSIM program was introduced to all participants in the experimental group as a tool for learning English for this course. It was implemented in a virtual world

using the IMVU website (IMVU, 2016). All participants had to register as members of the virtual world to get an avatar and downloaded an application for accessing this 3D virtual world. In this virtual world all members communicate through a chat box at the bottom of the display by typing and clicking <enter>; then, their texts appear in a bubble on the screen.

Figure 2: A scene from IMVU virtual world of the experimental group

All 39 participants in the experimental group were required to perform 4 simulation roles as customer, waiter/waitress, chef, and manager as described below.

*Table 1**Roles and assigned actions in MacroSIM*

Roles	Assigned Actions
Customer	● Simulate being a restaurant customer in any restaurant in IMVU for one hour.
Waiter/Waitress	● Apply for an available position as a waiter or waitress for three restaurants. ● Simulate being a waiter or waitresses for one hour.
Chef	● Apply for an available position as a chef for three restaurants. ● Simulate being a waiter or waitress for one hour.
Restaurant Manager	● Create an announcement for a job vacancy for two positions; waiter/waitress and chef for your restaurant by posting in Facebook Group. ● Simulate being a restaurant manager for one hour to interview three job applicants for recruiting.

They had to simulate each role for one hour and there were no fixed steps for doing the simulation. They could use their time for studying, preparing, or observing their friends and performed the task whenever they felt ready. At the end of each period they had to submit video clips of their simulated roles for checking and counting by the researcher. There was one rule that they needed to follow as every simulation was required to do in class only to be sure that all performances had done by each participant themselves.

Data Analysis

The qualitative method was applied to investigate relationship between variables of the study. This method is very useful for interpreting data that are complex and subjective as the study focused on human behavior. There were several qualitative techniques used in analyzing the data such as content analysis was used with all data from diaries of all 39 participants of the experimental group. They all were analyzed by grouping, coding, and categorizing to interpret the results. It was found that the participants wrote their diaries 2-6 entries with the total number of 15,681 words. Altogether, there were 138 entries and the average was 3.54 entries. The longest entry had 669 words which was three pages long. Data coding was repeated twice in 2 different periods (Time 1 and Time 2) for intra-rater reliability as Mackey & Gass (2005) suggest for qualitative data analyzing.

Investigating the Personal Learning Environments

According to the research question ‘What are some of the characteristics of individual virtual learning environments as perceived by the learners?’, all diaries from 39 participants of the experimental group were analyzed to answer this research question. All recordings could be grouped into three periods of time when they participated in MacroSIM. They were before, during, and after using the program. Then, all comments were categorized as 4 groups which were Self-Planning, Self-Awareness Raising, Self-Evaluating, and Replanning and Conceptualizing. The next section provides 4 tables of the findings as quantitative results and ends with qualitative data as supporting evidence.

Results

Table 2

Before using MacroSIM: Self-planning

Self-Planning	Frequency
1) Preparing	2
● Taking note	1
● Preparing dialogue	1
2) Finding and studying information	42
● Vocabulary	14
● Content	13
● Conversation	6
● Sentence	4
● Topic	2
● Text from previous course	2
● Sample expression	1
3) Accessing	38
● Application	13
● Google	10
● Website	7
● YouTube	7
● Facebook	1
4) Consulting	19
● Friends	17
● Teacher	2
Total	101 comments

There were 101 comments found in this step as they mentioned about their preparation process before taking a role in the simulation. This step, Self-Planning, could be divided into 4 subgroups such as preparing, finding and studying information, accessing, and consulting. The first subgroup is about preparation process which was found only 2 comments that said directly. The second subgroup, finding and studying information, had the highest frequency with 42 comments. It shows that participants were concerned most about knowledge of vocabulary used in restaurant context, then content was the second. The next most frequent comment was about how to access these sources of information. Using an application in mobile phone was mentioned most. The last comment is about having consultation and they mentioned that they talked to their friends more often than their teacher.

Table 3

During using MacroSIM: Self-awareness raising

Self-Awareness Raising	Frequency
1) Simulation helps developing language skill	9
2) Real situation is important in developing understanding	7
3) Linking to their prior knowledge	6
4) Context tells something	5
5) Increasing adaptability skill	5
Total	32 comments

While having conversations in MacroSIM, some participants mentioned their use of English in the virtual world. There are 5 subgroups and 9 participants expressed that learning English through a simulation approach helped improve their language skills. There were 7 participants said that real situations helped them

develop understandings about the language. These comments were coded as 'Self-Awareness Raising' which reflected the fact that MacroSIM helped to increase a sense of awareness in using English among these participants.

Table 4

After using MacroSIM: Self-evaluating and replanning

Self-Evaluating	Frequency
1) Evaluating the language use in reality	51
● Vocabulary	20
● Structure and grammar knowledge	14
● Abbreviation	8
● Idiom/slang/informal language	5
● Misspelling	4
2) Replanning to improve	35
Total	86 comments

After performing a role, participants always mentioned their use of English. They wrote about their experience and commented that using English in the real situation was different from what they expected. This step is divided for two subgroups; evaluating the language use in reality and replanning to improve. The highest frequency is the comment about self-evaluating, and the vocabulary skill was the most frequent issue they mentioned. Then, the second concern is about their knowledge of structure and grammatical form. The second subgroup is about replanning to improve, there were 35 comments found where they explicitly stated that they 'must improve' their language ability by studying more about their mistakes.

Table 5

Conceptualizing

Conceptualizing	Frequency
1) Language use in reality	11
2) Awareness of unpredictable situations	5
3) Learning process	2
Total	18 comments

At the end of each entry, some participants drew a conclusion based on their own idea about their experience of doing the simulation in MacroSIM. The table above presents three groups of comments which could be inferred as being their conceptualization of learning English through the MacroSIM program. These three groups are language use in reality, awareness of unpredictable situations, and learning process. Some participants' comments are presented below as examples.

1) Language use in reality

1. *Foreigners usually use informal language which is difficult to understand but if I don't get it I'll ask them directly. At first, I thought that I must use the language with correct grammar but in reality, try to communicate the meaning is just fine. (Participant number 14)*

2. *Sometimes, my interlocutor used 'Pl' and 'Thx' which I don't understand, and I've never used it before. So, I got confused and cannot continue the conversation. (Participant number 17)*

2) Awareness of unpredictable situations

1. *I found that it's challenging when I changed the role from customer to be a waitress; I didn't know what food customer will order or what kind of service that they will ask for. (Participant number 25)*

2. *In the simulation of a job interview, I could sense that in the actual setting of an interview I cannot know what questions will be asked. (Participant number 38)*

3) Learning process

1. *Self-directed learning helps us gain more knowledge that we can develop further. It is similar to this course which helps us improving communication skill a lot. (Participant number 35, 2nd entry)*

2. *There are various types of learning, reading books, watching movies, and listening to music are all self-studying. Including playing games, we can learn something from it too. (Participant number 35, 3rd entry)*

Discussion

Self-Driven Learning Model of Autonomous Language Learners

This section discusses the qualitative results of personal learning environments of the experimental group who experienced learning English through MacroSIM program. Below is a model of the English learning process which emerged as a self-driven learning pattern according to the results of the content analysis of all comments in the diaries. All these four steps happened without any instruction from the teacher. Therefore, it demonstrates that participants of the experimental group had a learning system to direct themselves to learn English in restaurant context within 10 weeks.

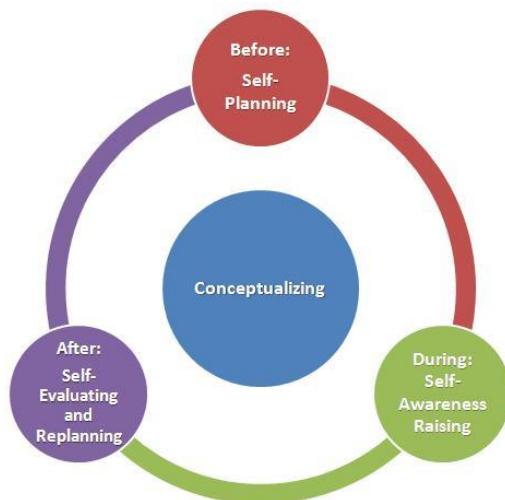

Figure 3: Self-driven learning model of autonomous language learners

These four steps start with Self-Planning which implies that all of them were able to generate language learning lessons according to their own interest to prepare themselves to do the task. They knew how to find information by accessing several human and non-human resources to acquire information that they wanted to know. Then, the second step is Self-Awareness Raising which shows that they were aware of all language processing; both expressing and receiving, which means that they had tried to understand everything thoroughly. The last step is Self-Evaluating combined with Replanning; this step illustrates that the participants had a sense of self-judging on their own language production. They observed their own use of English which means that they were mindful and aware of making mistakes. When they found that they had been mistaken in using the language; they made a commitment to themselves to study more about those mistakes. This shows that they were mindful and intended to develop themselves to be better. Moreover, the results also revealed that some participants had a

step of Conceptualization as they crystallized some concepts after learning English through the program. Although, the implementation lasted for only 10 weeks this emerging pattern points out that some of them could negate their past experience which was contradict to the reality.

This model is exemplified as a self-directed learning process of autonomous language learners in tertiary level. It is similar to the results of Sugata Mitra's experiment with Indian children who learned to use computer without any instruction given. He concluded that '6 – 13 years old children are able to self-instruct and teach their peers without intervention from adults' (Mitra, 2007; Iamdar and Kulkarni, 2007; Farris, 2013). This also happened in the MacroSIM project as the role of the teacher was diminished. Most of the time, the participants in the experimental group did their tasks independently. The qualitative results also identified that they consulted with their friends (17 comments) more often than the teacher (2 comments).

The findings also correspond to Lian's suggestion of three elements that can develop meaning-making mechanism. He suggested that these three elements, the 3Cs: confront, contrast, and contest, can help developing student's understandings of what they are learning (Lian, 2000; Lian, 2001; Lian, 2004; Lian & Sangarun, 2017). On top of that, the findings are also consistent with an expression of a futurist, Alvin Toffler, who said that 'The illiterate of the 21st century will not be those who cannot read and write, but those who cannot learn, unlearn, and relearn' (Toffler, 1981). It could be inferred from this that MacroSIM was effective in helping the participants of the experimental group to improve their learning process not only to be autonomous, but to function systematically.

Pedagogical Implications

The MacroSIM program is designed with constructivist concept in order to enhance learning autonomy by reducing the roles of teacher. That means participants were given more opportunities to rely on themselves in learning English. This conforms to the notion of child-centered approach as learners are the ones who actively make sense of things that they are learning. In pedagogical implications children should be taught to be active and responsible for their own learning process. It is opposite to traditional teaching practices; where learners sit quietly in a classroom waiting to be fulfilled with information from a teacher. Therefore, to develop English teaching practices in the Thai education system teachers should focus more on learning paradigm and be aware of practicing traditional teaching style. Here are some suggestions for increasing a degree of autonomy in learning by reducing teaching practices which influence heteronomous behaviors.

1. Lecturing is one-way communication which is considered as teaching paradigm and it should be reduced in order to promote critical thinking by having two-way communication. Discussion is a teaching approach that helps to develop learners' understanding through deep discussion.

2. Learning by doing is another approach in the constructivist concept. Learners could develop their understanding through using that knowledge instead of remembering it as content. The more they practice the more they understand.

3. Thinking, pondering, and planning take time, and these steps are important for the learning process. Learners have more self-confidence to do things when they are ready. They feel stressed when they are forced to do things that they are uncertain and it can stop their learning process.

4. Evaluation should be used for improving learners' performance instead of punishing or rewarding. As Piaget mentioned, rewards and punishments stimulate heteronomous behaviors.

5. Grading and testing systems sometimes discourage productivity improvement but cooperative learning environments are useful for promoting the learning process.

6. Freedom of learning is important to learning autonomy, learners should have freedom to think and make decision on their own actions. It promotes the sense of ownership of their learning process which means that they are responsible for their own learning.

Recommendations

The contribution of this paper is the results of learning autonomy in the sense of learning paradigm which are rarely seen in Thai studies. Based on the findings of this topic, it was found that participants in the experimental group were more self-control, more autonomous, and more mindful of their learning journey. They were aware of making mistakes and intentionally find a way to improve themselves and that show effectiveness of the MacroSIM program. Moreover, the model of self-driven language learning also clearly shows that those participants in the experimental group could improve their structure of language learning process to be more systematic. For further study, it is really interesting and worth to investigate how learners apply their sense of autonomy in other courses.

The limitations of this research for those researchers who might be interested to conduct similar study; the researcher has the following suggestions.

1. The sample of the study was 3rd year students from a Thai university. Their English skill might not be representative of that of students from other countries, curricula or levels.
2. The data was collected from unstructured diaries as a research instrument. However, the duration of the experiment was only 10 weeks of three 50-minutes period. Therefore, the implementation was restrictive to the data collection. A further study might be conducted with a longer period of time of the experiment.
3. This current study was conducted in a virtual world which required language use in text chat based from computer-mediated communications (CMC). The study results might not be generalized to the use of other English skills.

References

- Farris, T. (2013). "Hole in the Wall" Education & its Benefits to Society. *Interface: The Journal of Education, Community and Values*, 13.
- Iamdar, P. & Kulkarni, A. (2007). 'Hole-In-The-Wall' Computer Kiosks Foster Mathematics Achievement – A Comparative Study. *Educational Technology & Society*, 10(2), 170 – 179.
- IMVU. (2016). *IMVU Information: Frequently Asked Questions*. Retrieved from <http://www.imvu.com/about/faq.php>
- Kamii, C. (1984). *Autonomy: The aim of education envisioned by Piaget*. *The Phi Delta Kappa International*, 65(6), 410-415. Retrieved on 6 September 2018 from http://www.stanleyteacherprep.org/uploads/2/3/3/0/23305258/kamii._autonomy_the_aim_of_education_envisioned_by_piaget.pdf

- Lian, A. P. (2000). From first principles: Constructing language learning and teaching environments. In M.-S. Lin (Ed.), *Selected Papers from the Ninth International Symposium on English Teaching* (pp. 49–62). Taipei: Crane Publishing.
- _____. (2001). *Imagination in language teaching and learning*. Retrieved on 23 February 2018 from <http://www.andrewlian.com/andrewlian/prowww/imagination/>
- _____. (2004). Technology-enhanced language-learning environments: A Rhizomatic approach. In J.-B. Son (Ed.), *Computer-Assisted Language Learning: Concepts, Contexts and Practices* (pp. 1–20). New York, NY: Universe.
- Lian, A. P. & Mestre, M. C. (1985). Goal-directed communicative interaction and macrosimulation, in *Revue de Phonétique*, nos. 73-74-75, 1985, pp.185-210.
- Lian, A. P. & Sangarun, P. (2017). Precision language education: A glimpse into a possible future. *GEMA Online Journal of Language Studies*. Volume 17(4), November 2017. Retrieved on 28 February 2018 from https://www.researchgate.net/publication/321370833_Precision_Language_Education_A_Glimpse_Into_a_Possible_Future_-_Full_text_at_httpjournalukmmy_gemaarticleview220966885
- Mackey, A. & Gass, S. M. (2005). Second language research: Methodology and design. *Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates*.
- Mitra, S. (2007). *Kids Can Teach Themselves*. *TED Talks*. Retrieved from https://www.ted.com/talks/sugata_mitra_shows_how_kids_teach_themselves#t-628827

- Piaget, J. (1973). *To understand is to invent: The future of education*. New York: Grossman Publishers. Retrieved on 9 April 2018 from <http://unesdoc.unesco.org/images/0000/000061/006133eo.pdf>
- Punthumasen, P. (2007). International program for teacher education: An approach to tackling problems of English education in Thailand. *The 11th UNESCO-APEID International Conference Reinventing Higher Education: Toward Participatory and Sustainable Development*, 12-14 December 2007 Bangkok, Thailand. Retrieved on 7 March 2018 from <http://backoffice.onec.go.th/uploaded/Category/EngBook/ProblemEngEd13dec07-03-03-2011.pdf>
- Richards, J. C. & Rodgers, T. (2014). *Approaches and methods in language teaching* (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Singhasiri, W. & Thepsiri, K. (2015). Teachers' beliefs about task-based language teaching. *Innovation in Language Learning and Teaching The Case of Thailand*. Edited by Darasawang, P. & Reinders, H.
- Toffler, A. (1981). *The third wave*. New York: Bantam Books.

Author

Miss Kitisuda Parnkul

School of Foreign Languages, Suranaree University of Technology and
Business English Curriculum, Faculty of Humanities and Social Sciences
Nakhon Ratchasima Rajabhat University

340 Suranarai Road, Muang District, Nakhonratchasima 30000

Fax: 044-256103 Tel: 092-7763517 E-mail: kitisuda.pk@nrru.ac.th

Enhancing L2 Learners' English Writing Proficiency through Blended Learning: A Case Study of Thai Undergraduate Students

Sudarat Phosa¹ / Sudakarn Patamadilok²

^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok, Thailand

Received: August 13, 2020

Revised: August 19, 2020

Accepted: August 20, 2020

Abstract

Writing is a significant skill in English as a foreign language. It is considered as a challenging skill, particularly for L2 learners. To improve their writing proficiency, integrating writing instruction with blended learning has been considered as an alternative approach. The objective of this study was to investigate Thai undergraduates' writing proficiency before and after implementing writing instruction with blended learning combined with face-to-face instruction and online instruction via the online educational platform (Google Classroom). The study was conducted by using a one-group pretest-posttest design. The samples were 35 second-year undergraduates in academic year 2019-2020 in Faculty of Education at Buriram Rajabhat University, selected by a purposive sampling method. The data obtained from pre-test and post-test were statistically analyzed by using means, standard deviation and t-test analysis.

The results indicated that the mean score of the post-test was higher than the pre-test with significant difference at 0.05 level ($p < 0.05$). Five criteria were used to measure English writing proficiency outcomes: 1) organization, 2) content, 3) grammatical accuracy, 4) mechanics and 5) conclusion. The results revealed a significant improvement in all five criteria, concluding that Thai undergraduates'

writing proficiency was improved after learning with blended learning.

Keywords: writing proficiency, L2 learners, blended learning, Google classroom

Introduction

In the 21st century, English has increasingly become a leading international language, an essential skill in many fields such as education, business tourism and a core subject in many countries (Ketamon, Sudinpreda, Watcharajinda, Na Phayap & Chanchayanon, 2020), especially in Thailand where Thai students are required to study it at schools and universities (Watcharapunyawong & Usaha, 2013). Among the four skills of English learning, writing is significant to L2 learners because it is a crucial skill for their academic English language (Lan, Sung, Cheng & Chang, 2015). Nevertheless, academic English writing is the most challenging area for learning English as a foreign language (Fareed, Ashraf & Bilal, 2016). As Kanchina & Deepadung (2019) mentioned, L2 learners confront many challenges in terms of different backgrounds and knowledge, including difficulty in transferring their native language (L1) into the English language (L2). To deal with these problems, a model of teaching and learning cycle could be an appropriate instruction method to improve L2 learners' English writing proficiency. This cycle was first developed in Australia and designed as a teaching approach to teach English writing (Enli, 2015). According to Callaghan and Rothery (1993), the development of the teaching and learning cycle model consisted of three stages: 1) modeling a text; 2) jointing construction of a text; and 3) building independent construction of a text. In modeling a text, the teachers provide guidance to students who are required to analyze the text structure, grammar and language features. In jointing construction of a text, the teacher teaches students

to compose the text and leads them to practice writing. In building independent construction of a text, the students are asked to compose a text by themselves (Kartika-Ningsih & Gunawan, 2019). These three stages lead to English writing from dependent to independent steps that effectively enhance students' writing (Dirgeyasa, 2016).

At present, one of the most innovative instruction methods is ICT in education or the instruction methodology that uses information and communication technology to develop teaching and learning processes (Noor-Ul-Amin, 2013). The use of digital tools and the Internet has become a popular trend in education as they help increase English writing skills. According to Bailey, Lee, Vorst & Crosthwaite (2017), technology facilitates students to practice English writing in their own time and study at their own pace in their daily lives. As blended learning is part of such a trend, it becomes suitable for teaching strategies and learners' characteristics in this era (Hawi & Sudira, 2019). In higher education, blended learning is widely adopted as a new teaching model, and an growing research study (Dziuban, Graham, Moskal, Norberg & Sicilia, 2018).

Recently, the approach has been more common in Asia: Japan, South Korea, Indonesia, Malaysia, Singapore, Philippines and Thailand. It is also regarded as a significant instructional approach to improve L2 learners' English writing skills in this era. Regarding its methods and procedures, blended learning combines face-to-face instruction and online instruction (Visser & Sukavatee, 2020). Many schools and universities have adopted a 50/50 framework of blended learning approach: 50 percent of online learning and 50 percent of face-to-face learning. The suitable time proportion of blended learning is mostly 50/50 framework (Johnson & Marsh, 2014). To Khalil (2018), it is a flexible and manageable instruction method that allows

teachers to set up class, provide materials or assignments and communicate with students in an interactive way.

In this study, the researcher implemented the English writing instruction and integrated the teaching and learning cycle model with blended learning to investigate Thai undergraduates' writing proficiency.

Literature Review

Writing is the act of forming the words to sentences grammatically, organized with logical, systematical, cohesive, variety of words and proficiency in mechanics (Fareed, Ashraf & Bilal, 2016). Writing in English enhances global communication that increases an opportunity to communicate with people internationally and an essential skill that both L1 and L2 learners have to study to achieve their academic goals. However, it is more challenging for L2 learners who study English as a foreign language because they have to compose texts in another language different from their native one. To compose texts in English, L2 learners are required to study grammatical rules, writing structure, writing strategies and vocabulary (Raoofi, Binandeh & Rahmani, 2017). Therefore, teaching and learning English as a foreign language in the academic setting is essential for L2 learners.

According to Graham & Perin (2007), students' writing proficiency can be developed by enhancing their encouragement and motivation through technology. In order to adopt technology in the instruction method, blended learning is a suitable approach to improve students' writing proficiency by combining face-to-face instruction and online instruction. The major requirements for blended learning are mixed teaching methods of face-to-face interaction as direct instruction in the classroom and online instruction using the online platform to deliver content. In

blended learning environment, a variety use of technology, the Internet and digital tools are applied (Gaol & Hutagalung, 2020). It is flexible and manageable because students are able to manage time, place, path and pace. They can also gather knowledge, review lessons and discuss with the teacher and classmates through online platform (Siripongdee, Pimdee & Tuntiwongwanich, 2020).

In this era, blended learning is widely adopted as an instructional method. There were some studies conducted blended learning to assist L2 students in writing. According to the study in Indonesia by Rakhmawati (2020), the researcher conducted the writing instruction with blended learning by implementing face-to-face instruction and online instruction via Google Classroom. The results revealed that Google Classroom was a supportive tool that improved teaching and learning processes, and enhanced L2 students' English writing effectively. Correspondingly, Sutarsyah, Yufrizal & Sudirman (2019), the researchers adopted face-to-face and online instruction. Google Classroom was employed as an online educational platform in the English writing course. The results indicated that L2 students' English writing proficiency was improved in this study. To many scholars, the utilization of technology improves learning effectiveness and enhances learning experiences (Siripongdee, Pimdee & Tuntiwongwanich, 2020).

Research Objective

To investigate Thai undergraduates' writing proficiency before and after implementing writing instruction with blended learning combined with face-to-face instruction and online instruction via the online educational platform (Google Classroom)

Research Methodology

Participants

The population was second-year undergraduates from Faculty of Education at Buriram Rajabhat University. The samples of the study were 35 second-year undergraduates in the academic year 2019-2020 in Faculty of Education at Buriram Rajabhat University, Buriram, Thailand.

The researcher selected the sample by using the purposive sampling method.

Research Instruments

In this study, there were three research instruments: 1) lesson plan, 2) pre-test and post-test, and 3) rubric writing scale. All research instruments were developed by the researcher and evaluated by three experts who specialized in English Instruction, Educational Technology and Communication, and Educational Research and Evaluation, respectively.

Lesson plans

There were five lesson plans: Lesson Plan 1 (orientation and pre-test), Lesson Plan 2 (writing introduction), Lesson Plan 3 (writing body), Lesson Plan 4 (writing conclusion), Lesson Plan 5 (conclusion and post-test). The content of the lesson plans covered descriptive writings on the topic of describing facts and figures in English. The key learning outcomes of this study were meant to improve L2 learners' English writing skill to be able to describe, classify, compare and summarize information. The instruction method was based on the teaching and learning cycle model integrated with 50/50 blended learning (i.e. three hours each week in face-to-face classroom and three hours each week via the Google classroom).

The pilot study of the lesson plan was conducted with the try-out group of second-year students who were not in the sample group. The try-out group had similar writing abilities compare with the sample group. The Item-Objective Congruence (IOC) was used to evaluate the lesson plans. There were six aspects of evaluation: 1) lesson plan, 2) objective, 3) use of language, 4) format, 5) instructional procedures, and 6) period of time. The results of IOC were 1.00 in all aspects. The lesson plans were therefore considered acceptable.

Pre-test and Post-test

The pre-test was employed in the first session and the post-test was employed in the last session. The students had two hours to compose an English paragraph, at least a 100-word paragraph. A score based on a total of 20 scores was given covering five criteria with organization (4 points), content (4 points), grammatical accuracy (4 points), mechanics (4 points) and conclusion (4 points), respectively.

The reliability of the pre-test and post-test employed in this study was estimated through a pilot study on 10 Thai undergraduate students, who were not in the sample group. Moreover, the Item-Objective Congruence (IOC) was used to evaluate the pre-test and post-test and the results of IOC were 1.00. According to the results, pre-test and post-test were considered acceptable.

Rubric writing scale

The researcher designed a writing evaluation rubric scale adapted from Brown (2004) and Tucker (2012). There were five criteria to evaluate the writing (1) organization, (2) content, (3) grammatical accuracy, (4) mechanics, and (5) conclusion. A score based on a total of 20 scores; each criterion was marked out of 4 points. The Item-Objective Congruence (IOC) was used to evaluate the rubric writing

scale. There were five aspects of evaluation and the results of IOC were 1.00 in all aspects. Therefore, the rubric writing scale had acceptable content validity.

Instructional Procedures

There were three phases in teaching and learning processes: (1) Pre-class phase (Google Classroom), (2) In-class phase (face-to-face instruction) and (3) Post-class phase (Google Classroom), as shown in Table 1 and Figure 1.

Table 1

English writing instructional phases in blended learning

Instructional phases	Teaching delivery methods	Instructional methods
1. Pre-class phase	Google Classroom	1.1 To learn and gather useful knowledge about English writing via Google Classroom before attending the classroom
2. In-class phase	Face-to-Face Instruction	2.1 The face-to-face instruction procedures consisted of four steps: 1) warm-up, 2) lecture, 3) practice and 4) review and discussion. 2.2 Teaching English writing instruction in the classroom applied three stages of the teaching and learning cycle (modeling a text, jointing construction of a text and building independent construction of a text).

Table 1 (Continued)

Instructional phases	Teaching delivery methods	Instructional methods
		2.3 The online media and websites are used as supporting tools in teaching activities.
3. Post-class phase	Google Classroom	3.1 To review and summarize knowledge about English writing via Google Classroom after attending the classroom 3.2 To compose and edit the texts independently

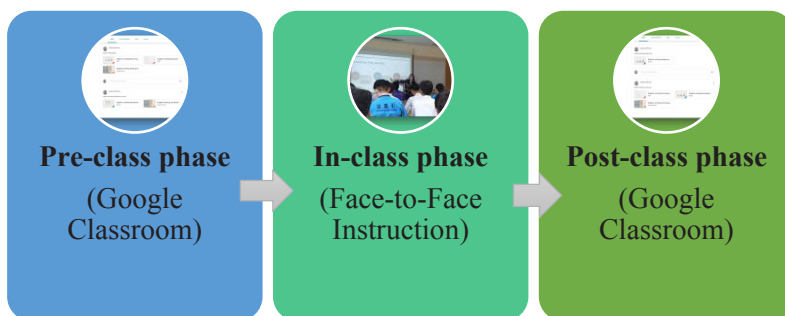

Figure 1: English writing instructional phases diagram

Data Collection

At the beginning of the experiment, students were asked to do the pre-test. After that, the students were given the treatment with the writing instruction with blended learning for five weeks (i.e. three hours each week in face-to-face classroom and three hours each week via the Google classroom). At the end of experiment, the post-test was given to students to examine their writing proficiency.

Data Analysis

To analyze the obtained data, the Statistic Package for the Social Sciences (SPSS) was used to analyze data and calculate scores collected from the participants by mean, standard deviation and paired-samples t-test.

Research Results

The results of Thai undergraduate students' writing proficiency before and after implementing the writing instruction with blended learning

Table 2

Thai undergraduate students' writing proficiency pre-test and post-test score

Test	n	Mean	Std. Deviation	t-test	df	p
Pre-test	35	10.66	2.41	17.2*	34	0.015
Post-test	35	17.37	1.66			

* $p < 0.05$

Table 2 shows that the mean score of the post-test was higher than the pre-test. The mean score of pre-test was 10.66 (S.D. = 2.41), while the mean score of post-test was 17.37 (S.D. = 1.66). The results indicated that there was a significant

difference at 0.05 level ($p < 0.05$) between the pre-test and post-test mean scores. It could be concluded that Thai undergraduate students' writing proficiency was improved by the English writing instruction with blended learning.

Five criteria were used to measure the students' writing proficiency: 1) organization, 2) content, 3) grammatical accuracy, 4) mechanics, and 5) conclusion. The students' English writing mean scores of pre-test and post-test for five criteria are shown in Table 3.

Table 3

Thai undergraduate students' writing proficiency in five criteria

Criteria	n	Pre-test		Post-test		t-test	df	p
		Mean	S.D.	Mean	S.D.			
Organization	35	2.34	0.68	3.77	0.43	12.91*	34	0.025
Content	35	2.46	0.74	3.83	0.38	12.57*	34	0.003
Grammatical accuracy	35	2.00	0.59	3.40	0.60	12.73*	34	0.014
Mechanics	35	2.23	0.97	3.71	0.46	10.30*	34	0.003
Conclusion	35	1.63	0.81	2.66	0.73	9.17*	34	0.000

* $p < 0.05$

Table 3 indicates the pre-test and post-test mean score of each criterion. The content criterion was the highest score in both pre-test ($\bar{x} = 2.46$, S.D. = 0.74) and post-test ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.38). The organization criterion was the second-highest mean score in both pre-test ($\bar{x} = 2.34$, S.D. = 0.68) and post-test ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.43). The mechanics criterion was the third-highest mean score in both pre-test ($\bar{x} = 2.23$, S.D. = 0.97) and post-test ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.46). The grammatical

accuracy was the fourth-highest mean score in both pre-test ($\bar{x} = 2.00$, S.D. = 0.59) and post-test ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.60). Lastly, the conclusion was the fifth-highest mean score in both pre-test ($\bar{x} = 1.63$, S.D. = 0.81) and post-test ($\bar{x} = 2.66$, S.D. = 0.73). Based on the results, students' writing proficiency increased from pre-test and post-test in all five criteria at a 0.05 level of significance ($p < 0.05$).

The results of students' writing proficiency improvement in both pre-test and post-test for each criterion are shown in Figure 2.

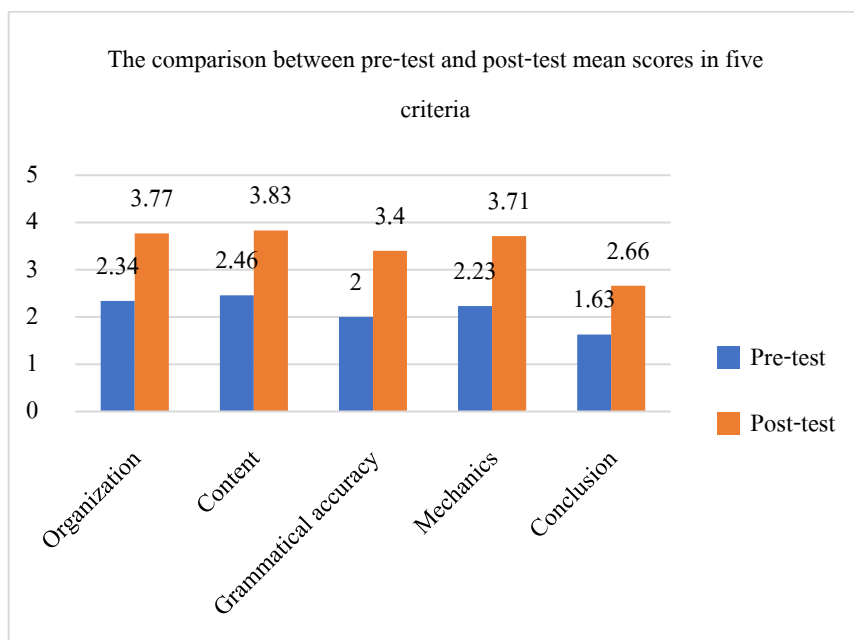

Figure 2: The comparison between pre-test and post-test mean scores in five criteria

As seen in Figure 2, the comparison between pre-test and post-test mean scores indicated the improvement of each criterion. The highest improvement criterion was mechanics by increasing 1.48 points from the pre-test to the post-test.

This is followed by organization, grammatical accuracy, content and conclusion, increasing of 1.43 points, 1.40 points, 1.37 points and 1.03 points, respectively. In brief, it could be concluded that there was a positive improvement in the students' English writing proficiency after they studied via writing instruction with blended learning.

Discussion

This study intended to investigate Thai undergraduates' writing proficiency before and after implementing writing instruction with blended learning that combined face-to-face instruction and online educational platform via Google Classroom. The significant effects of implementing the teaching and learning cycle integrated with blended learning, were significantly improved students' writing proficiency. The students gained higher scores on the post-test in all five criteria. The content criterion was the highest score in both pre-test and post-test. The students were able to write the text that supported the main idea with details or facts. Differently, the conclusion was the least mean score in both pre-test and post-test. The results indicated that some students wrote paragraphs fairly well. These results are correlated with the study by Puspita & Hasyim (2019) that used Google Classroom as an online educational platform in teaching English writing and pointed out that the teaching method improved the English writing skills of students significantly. Correspondingly, Wahyuni (2018) looked at the effect of the blended learning model on students' writing ability and found that blended learning helped improve students' English writing skills. According to Puspita & Hasyim (2019), blending Google Classroom and classroom lectures are teaching methods that lead to a supportable teaching and learning process, especially in writing class. As

Tuomainen (2016) stated, it is an innovative teaching approach used to increase students' writing proficiency.

According to this study, teaching and learning with a blended learning environment effectively supported students in studying English writing. There were various advantages of using the Internet and digital tools as supportive tools in teaching and learning processes. The flexible and manageable instruction with blended learning has been considered as a core advantage that positively enhanced students' English writing proficiency. In terms of media, the students mainly used Google Classroom, digital tools and the Internet as supportive tools in the learning process. The online media and websites helped them to gather ideas and information to compose text successfully. In terms of writing improvement of each criterion, the highest improvement criterion was mechanics, indicating that the students mostly improved their writing in capitalization, punctuation, or spelling. Students used the online website or online dictionary to translate the meaning of vocabulary and make sure that there are no vocabulary mistakes during the writing stage, which helped develop students' writing tasks. This is similar to the results of Visser & Sukavatee (2020) who studied an implementation the genre-based writing instructional module with blended learning. Their results indicated that blended learning helped improve the English writing proficiency of Thai university students. This study is also supported by Challob, Bakar & Latif (2016) who point out that teaching writing skills with face-to-face instruction and online learning environment enhances students' writing performance. Accordingly, using technology in teaching methods significantly supports students' English writing proficiency in an interactive way.

In conclusion, teaching and learning with digital and technological tools help develop the English writing proficiency of L2 learners. Therefore, teaching

English writing with blended learning can be an innovative and effective instructional method to improve L2 learners' English writing proficiency (Mulyadi & Wijayatiningsih, 2020).

Recommendations

According to this study, the following recommendations were recommended for future studies:

Implications

1. Implications for EFL writing teachers

To implement writing instruction with a blended learning environment, EFL writing teachers should consider students' characteristics and factors that affect students' learning achievement. Teachers have to understand the steps of using an online platform and clearly explain it to students. Moreover, adjusting the time to suit each learning activity is necessary.

2. Implications for L2 learners

Learning English writing with blended learning improves L2 students' writing proficiency. When students study online, they should concentrate on the lessons and actively communicate with teachers and peers. They also have to manage the time to study when they study online and practice at their own pace. It will help them to improve their writing proficiency positively.

Further studies

1. The time proportion should be adjusted in accordance with learning objectives and lessons. In this study, the time proportion was based on the 50/50 blended learning. The teaching and learning methods were combined with 50% face-to-face and 50% online. For future studies, the researcher can adjust the right time

proportion to suit different groups of students with different knowledge and background.

2. The future study might be conducted with two groups of students which are the control group and experimental group to compare the results of the two groups.

3. The study might be conducted with young learners (school students) to find out whether writing instruction with blended learning could be used with L2 learners in other contexts.

References

- Bailey, D., Lee, A., Vorst, T. & Crosthwaite, P. R. (2017). An investigation of differences and changes in L2 writing anxiety between blended and conventional English language learning context. *Computer-Assisted Language Learning-Electronic Journal*, 18(1), 22-39.
- Brown, H. D. (2004). *Language assessment, principle and classroom practice*. New York: Longman.
- Callaghan, M. & Rothery, G. (1993). *The power of literacy*. Ersneville, NSW: Metropolitan east Disadvantaged School's Program.
- Challob, A. A. I., Bakar, N. A. & Latif, H. (2016). Collaborative blended learning writing environment: Effects on EFL students' writing apprehension and writing performance. *English Language Teaching*, 9(6), 229-241.
- Dirgeyasa, I. W. (2016). Genre-based approach: What and how to teach and to learn writing. *English Language Teaching*, 9(9), 45-51.

- Dziuban, C., Graham, C. R., Moskal, P. D., Norberg, A. & Sicilia, N. (2018). Blended learning: the new normal and emerging technologies. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 15(1), 1-16.
- Enli, L. (2015). Implementing genre-based curriculum cycle in teaching writing in secondary school setting. *Studies in Literature and Language*, 10(1), 47-50.
- Fareed, M., Ashraf, A. & Bilal, M. (2016). ESL learners' writing skills: problems, factors and suggestions. *Journal of Education and Social Sciences*, 4(2), 81-92.
- Gaol, F. L. & Hutagalung, F. (2020). The trends of blended learning in South East Asia. *Education and Information Technologies*, 25(2), 659-663.
- Graham, S. & Perin, D. (2007). *Effective strategies to improve writing of adolescents in middle and high schools*. A report to Carnegie corporation of New York, New York: Alliance for Excellent Education.
- Hawi, F. M. & Sudira, P. (2019). The effect of blended learning model to improve the conceptual understanding of computer and network engineering students. *Journal of Physics: Conference Series*, 1413(1), 1-7.
- Johnson, C. P. & Marsh, D. (2014). Blended language learning: An effective solution but not without its challenges. *Higher Learning Research Communications*, 4(3), 23-41.
- Kanchina, Y. & Deepadung, S. (2019). Request modifications used by Chinese learners and native speakers of Thai. *Journal of the Southeast Asian Linguistics Society*, 12(1), 83-112.
- Kartika-Ningsih, H. & Gunawan, W. (2019). Recontextualisation of genre-based pedagogy: The case of Indonesian EFL classrooms. *Indonesian Journal of Applied Linguistics*, 9(2), 335-347.

- Ketamon, T., Sudinpreda, H., Watcharajinda, A., Na Phayap, N. & Chanchayanon, A. (2018). Students' attitudes towards English learning through English camp at Princess Ubolratana Rajakanya's college Phatthalung. *Journal of Education Naresuan University*, 22(2), 19-30.
- Khalil, M., Z. (2018). EFL students' perceptions towards using Google Docs and Google Classroom as online collaborative tools in learning grammar. *Applied Linguistics Research Journal*, 2(2), 33-48.
- Lan, Y. J., Sung, Y. T., Cheng, C. C. & Chang, K. E. (2015). Computer-supported cooperative prewriting for enhancing young EFL learners' writing performance. *Language Learning & Technology*, 19(2), 134-155.
- Mulyadi, D. & Wijayatiningsih, T. D. (2020). The role of blended learning in enhancing students' writing paragraph. *Journal of Applied Linguistics and Literacy*, 4(1), 13-19.
- Noor-Ul-Amin, S. (2013). An effective use of ICT for education and learning by drawing on worldwide knowledge, research and experience. *Scholarly Journal of Education*, 2(4), 38-45.
- Puspita, N. & Hasyim, U. A. A. (2019). Implementing blended learning to promote sustainable teaching and learning process in writing class. *English Education: Journal Tadris Bahasa Inggris*, 12(1), 120-128.
- Rakhmawati, I. (2020). The effectiveness of Google classroom on the first semester students' writing skill at STKIP PGRI Tulungagung. *BRIGHT: A Journal of English Language Teaching, Linguistics and Literature*, 3(1), 21-33.
- Raofi, S., Binandeh, M. & Rahmani, S. (2017). An investigation into writing strategies and writing proficiency of university students. *Journal of Language Teaching and Research*, 8(1), 191-198.

- Siripongdee, K., Pimdee, P. & Tuntiwongwanich, S. (2020). A blended learning model with IoT-based technology: effectively used when the COVID-19 pandemic?. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 8(2), 905-917.
- Sutarsyah, C., Yufrizal, H. & Sudirman, S. (2019). Improving writing English performance through the application of Google classroom feedback at higher education institutions in Bandar Lampung. *Asian journal of science and technology*, 10(10), 1052-1059.
- Tucker, C. R. (2012). *Blended learning in grades 4–12: Leveraging the power of technology to create student-centered classrooms*. California: Corwin Press.
- Tuomainen, S. (2016). A blended learning approach to academic writing and presentation skills. *International Journal on Language, Literature and Culture in Education*, 3(2), 33-55.
- Visser, P. & Sukavatee, P. (2020). Effects of the genre-based writing instructional module in a blended learning environment. *Journal of Education Naresuan University*, 22(2), 1-18.
- Wahyuni, S. (2018). The effect of blended learning model towards students' writing ability. *Journal of English for Academic*, 5(2), 97-111.
- Watcharapunyawong, S. & Usaha, S. (2013). Thai EFL students' writing errors in different text types: The interference of the first language. *English Language Teaching*, 6(1), 67-78.

Authors

Miss Sudarat Phosa

M. Ed. Student, Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok
Province, Thailand

Tel. +66 (0)966641460 Email: sudarat.phosa@gmail.com

Assistant Professor Dr. Sudakarn Patamadilok

Division of Education, Faculty of Education, Naresuan University
Moo 9, Tha Pho Subdistrict, Mueang Phitsanulok District, Phitsanulok
Province, Thailand

Tel. +66 (0)55 962411 Fax. +66 (0)55 962402 Email: sudakarnp@nu.ac.th

**A Comparison between Perceptions and Expectations
of Instructional Management of English Courses
of the General Education Program
at Phranakhon Rajabhat University**

Intira Charuchinda¹ / Pornsin Supawan²

¹ English Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University

² Mathematics Department, Faculty of Science and Technology, Phranakhon Rajabhat University

Received: March 30, 2020

Revised: August 28, 2020

Accepted: August 28, 2020

Abstract

Students enter higher education with expectations which may not always accord with what they actually experience at university. The objectives of this study were to 1) investigate student perceptions and expectations of instructional management of the English courses of the general education program at Phranakhon Rajabhat University and 2) compare the students' perceptions to their expectations. The population size was 10,007 undergraduates comprising non-English majors and non-international college students at this institution. The sample derived through cluster sampling was constituted of 600 individuals; only 505 of them properly completed and returned the questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and paired *t*-test. The findings were as follows: 1) Concerning perceptions, the highest rated aspect was the teachers and the lowest one was the learning environment. Regarding expectations, the highest-rated aspect was the teachers, and the lowest-rated one was the learning environment.

2) Every aspect of the perceptions was significantly lower than its respective aspect of the expectations. Moreover, the greatest expectation-perception difference arose in learning environment, and the slightest one in the teachers with p -value of .000.

Keywords: perception, expectation, service quality, general education, English course, instructional management

Introduction

General education (GE) at university level is often regarded as courses equipping students with a broad range of knowledge, abilities, predispositions and attitudes that we expect of any university graduates. GE, as Laird and Garver (2010: 248) note, exposes students to a variety of disciplinary-based content and practices, aiming to enhance students' skills necessary for life-long learning and help them to become effective citizens in a fast-moving interconnected world.

However, there are some problems about instructional management of the GE curriculum in Thai universities. The report on the GE framework in line with the Thai Qualifications Framework for Higher Education, often known as TQF: HED (Tawara et al., 2013) addresses several problems needing urgent action in order to meet the expected learning outcomes. In particular, these problems lie in teachers, students, teaching approaches, and context or learning environment. Moreover, there is inadequate support from top administrators of universities due to their lack of awareness of its importance. Furthermore, the learning outcomes identified in educational quality assurance are not in consonance with GE concepts. Also, the Office Higher Education Commission provides no close supervision.

In addition, Dulayakasem (2013: 52) lists the problems about GE courses as follows. First, some universities consider GE a waste of time and money. Second, many universities do not acknowledge its importance; thus, mostly novice teachers are assigned to teach GE courses whilst experienced senior ones do not teach GE courses but major subjects. Third, the class size of GE courses is often excessive. Therefore, the teacher sometimes cannot make the whole class focus on ongoing lessons. Fourth, many students feel they are forced to study these GE courses, for they do not recognize its importance. Last, teachers lack understanding of the rationale behind instructional management of GE courses.

Like other service industries, higher education institutions are confronted with increasingly intense competition. At present, universities in Thailand, according to Mala (2019), are struggling with major challenges: a significant decrease of the number of college-aged students and technological disruption. Also, higher education institutions are affected by humanistic characteristics of students which have obviously changed (Zhao 2012). Yildiz and Kara (2014) argue that those higher education institutions that fail to provide high quality services will be marginalized and their effectiveness in achieving organizational goals will be jeopardized.

Nowadays, educational service has become a part of the service sector. Students look for educational institutions that will provide them with quality education. According to Sakthivel et al. (2005), students are considered the main customers of institutions. The issue of service excellence is becoming important for universities, since it influences students' decision on purchasing services. Against this background, it is essential for universities to understand what students' value in their university experience.

To maintain competitiveness of higher education institutions, one of possible solutions for this difficult circumstance is the application of service quality model. This solution benefits both universities and students. According to Parasuraman et al. (1991), understanding customer expectations is a prerequisite for delivering superior service, for customers compare perceptions with expectations when they evaluate the services. Meanwhile, Letcher and Neves (2010) found that student satisfaction with the courses helps to build self-confidence and that self-confidence helps students develop useful skills and acquire knowledge.

Phranakhon Rajabhat university is a public university located in Bangkok. It was formerly known as Phranakhon Teacher College. This institute has several important missions, one of which is to provide educational opportunities for people at large. The undergraduates of this university are required to take GE courses at least 30 credits comprising 10 compulsory courses (27 credits) covering various disciplines namely language, humanities and social sciences, science and technology, an interdisciplinary course, and physical education; and one elective course (3 credits). It is worth noting that English is a compulsory subject in most educational institutions in Thailand. Undergraduates at Phranakhon Rajabhat university are required to study two English courses i.e. *English for Everyday Communication* and *English for Study Skills Development* offering six credits in total. This amount is one fifth of the total of 30 credits of the GE program. However, Charuchinda et al. (2019) reported that the average score of the summative test of the course of *English for Everyday Communication* in the semester 2/ 2018 was less than half of the total score (or 46.58 percent), which was the lowest average score when it was compared to GE courses of all the other disciplines.

A handful of research has been conducted in many countries in order to comprehend the quality of services in higher education. However, until recently it there are no systematic studies on student perceptions and expectations toward instructional management of GE English courses. This reveals the necessity of carrying out a study to shed light on the differences between student perceptions and expectations.

Motivated by the concept of service quality proposed by Parasuraman et al. (1985) which places the emphasis on a degree and direction of a discrepancy between customer's perceptions and expectations, this paper was to examine student perceptions and expectations toward the instructional management of the two English courses of the GE program at Phranakhon Rajabhat University concerning 1) teachers, 2) content knowledge, 3) assessment, and 4) learning environment. The findings would enable the university's administrators to formulate strategies toward the improvement of instructional management of the two GE English courses.

Objectives of the Study

The objectives of this study were twofold:

1. to investigate students' perceptions and expectations toward instructional management of the English courses of the GE curriculum at Phranakhon Rajabhat University, and
2. to determine whether the students' perceptions differ from their expectations.

Hypothesis

Students' perceptions differ from their expectations regarding instructional management of the English courses of the GE curriculum at the significance level .05.

Scope of the Study

This study was focused on the context of Phranakhon Rajabhat University, investigating only students' perceptions and expectations of instructional management of the English courses of the GE curriculum.

Related Literature

The term 'service quality' is defined by Parasuraman et al. (1985) as the degree and direction of a discrepancy between consumer's perceptions and expectations. These writers explain that the service quality is the difference between what consumers expect from the service when they were not a user of the service and what they perceive from the service while using it. The concept of service quality is summarized by Parasuraman, et al. (1988) as the following formula: Service Quality (SQ) = Perception (P) - Expectation (E).

According to Bitner et al. (1997), customer expectations are beliefs about service quality delivery that function as a standard or reference point against which performance is judged; customer perception is created when they evaluate the quality of the service. However, it becomes complex when the quality of a service is judged, for service is intangible (Hill 1991, Parasuraman et al. 1985). In addition, customer perception is changeable; thus, it needs reviewing from time to time (Zeithaml & Bitner 1997).

The body of literature concerning effective instructional management is diverse and extensive. For instance, Hill et al. (2003) found four most influence factors in provision of quality education: (1) quality of teachers, (2) student engagement with learning, (3) social/emotional system which means students found support from the universities and gained good learning experience (4) resources of IT and library. Also, various writers have listed several elements of effective teaching. For example,

Chalardkid (2005) writes instructional management includes the following elements: 1) teachers, 2) learners, 3) learning activities, and 4) the context. Clawson (2008) points out that there are seven key contributors serving as fundamental elements in teaching: 1) institutional culture, 2) program culture, 3) instructors, 4) students, 5) materials, 6) setting, and 7) methodology.

However, this research covered four elements, i.e. 1) teachers, 2) content knowledge, 3) assessment, and 4) learning environment. The definitions of these terms are given as follows:

Teachers. Successful teachers are defined as those who are active in presenting, explaining, illustrating, and reinforcing concepts. A large body of research has shown that most effective way to enhance student learning directly relates to teacher performance (Cuttance 2001).

Content knowledge. This term refers to the body of knowledge and information that teachers teach and that students are expected to learn in a given subject. Content knowledge embraces facts, concepts, theories and principles that are taught and learned in specific academic courses (Glossary of Education Reform 2016).

Assessment. This term refers to the wide variety of methods or tools that an educator uses to evaluate, measure, and record the academic readiness, learning progress, skill acquisition, or educational needs of students. (Glossary of Education Reform 2015).

Learning environment. This term is widely used in educational and instructional psychology to capture the idea that a social and physical context affects student learning. In general, a learning environment is regarded as a particular place where students can learn by using a variety of information resources and tools that are designed and allocated in the pursuit of learning objectives (Seel 2012).

Methodology

This research is a survey study of which the methodology is described as follows:

The context of this study

Phranakhon Rajabhat University has four faculties: Faculty of Humanities and Social Sciences, Faculty of Science and Technology, Faculty of Industrial Technology, and Faculty of Management Science, along with two colleges, i.e. Teacher Education College and International College.

The instructional management of the two aforementioned GE English courses is described as follow: First, time allowed in each course is 45 hours over 16 weeks. Second, the teacher is required to cover all contents as stated in the course specifications. Third, a typical English class has more than fifty students. In some classes, there are up to 70 students. Fourth, very often English classes are heterogeneous. Students are varied in terms of area of emphasis, level of English proficiency, and attitudes toward learning English. Fifth, physical conditions of classrooms may not always facilitate group-work activities or allow the teacher to move around freely, for student seats are not movable. Sixthly, basic classroom equipment includes a projector, a microphone, and a speaker. Last, the teacher is the only person who performs instruction throughout a three-hour session in a large classroom, which has no teacher assistants.

Population and sampling

The population was a total of 10,007 students in the four faculties and the College of Teacher Education, comprising non-English majors and non-international college students. This study did not include English majors and international college students, since it was assumed that these students had motivation to study English.

Thus, the English language proficiency of the population might not have been very high. The population were students in their second, third, and fourth years of study. The research did not include first year student, for during the period of data collection, these students had not yet been completed any GE English courses.

The sample derived by cluster sampling was 600 students who were asked to fill out a questionnaire. And only 505 students managed to do so properly, giving a response rate of 84.17 percent.

Instrumentation

The research instrument was a questionnaire eliciting student perceptions and expectations toward instructional management of the English courses of the GE curriculum at Phranakhon Rajabhat University. It consisted of three parts:

Part I: Personal information. It comprised checklist questions asking the respondents to identify their gender, year of study, faculty, student type, and English courses already taken. This part was to capture the demographic characteristics of the respondents.

Part II: Perceptions and expectations. This part featured levels of agreement on a five-point Likert scale. It covered four aspects: 1) teachers, 2) content knowledge, 3) assessment, and 4) learning environment. This part was to gain information about student perceptions and expectations of English courses of the GE program.

Part III: An open-ended question. This part was to elicit information about students' opinions on the instructional management of the GE English courses.

The questionnaire was reviewed and evaluated for its appropriateness or applicability by three experts in the field of English language teaching who had been in charge of GE English courses at this university for at least five years. And their responses were taken into consideration. Revisions were then made according to

their suggestions. Afterwards, the researchers ran a pilot study with a sample of 30 individuals before conducting actual research.

The mean values are interpreted according to Best (1997:147) as to the following details: 4.50 – 5.00 representing very high, 3.50 – 4.49 representing high, 2.50 – 3.49 representing middle, 1.50 – 2.49 representing low, and 1.00 – 1.49 representing very low.

The reliability of every individual aspect of these perceptions and expectations, calculated by using Cronbach Alpha Coefficient, is displayed in Table 1.

Table 1

Reliability of each construct calculated by using Cronbach's alpha coefficient

Construct	No of items	Perception	Expectation
1. Teachers	10	.922	.933
2. Content knowledge	8	.893	.920
3. Assessment	8	.838	.925
4. Learning environment	6	.890	.906

According to Table 1, all the Cronbach Alpha reliability values ranged from 0.838 to 0.933. Churchill (1979) maintained that a reliability estimate of 0.80 or more was acceptable. Hence, these reliability results were supported.

Data collection

The data collection took place during the first semester of the academic year 2018. The data collectors explained purposes of this survey to the sample and asked for their cooperation. Copies of the questionnaire were distributed to 600 individuals and collected on the spot. Only 505 copies were valid and employed as data for further analysis.

Data Analysis

The data from Part I of the questionnaire asking the respondents about their personal information were analyzed by using frequency and percentage. The data from Part II, asking about their perceptions and expectations, were analyzed by using mean and standard deviation. In addition, a paired *t*-test was employed to identify discrepancies between the respondents' perceptions and their expectations. The data in Part III gained through an open-ended question was analyzed by using frequency.

Results

The results were as follows:

Table 2

Demographic data and other characteristics of the respondents (n=505)

Variable	<i>n</i>	<i>P</i>
Gender		
Male	220	43.6
Female	285	56.4
Year of study		
Second-year	139	27.5
Third-year	223	44.2
Fourth-year	143	28.3
Faculty		
Faculty of Humanities and Social Sciences	79	15.6
Faculty of Science and Technology	113	21.5
Faculty of Industrial Technology	70	13.9

Table 2 (Continue)

Variable	<i>n</i>	<i>P</i>
Faculty of Management Science	170	33.7
College of Teacher Education	73	14.5
Student type		
Full-time	417	82.6
Part-time	88	17.4
English courses already taken		
English for Everyday Communication	505	100.0
English for Study Skills Development	345	68.3

Table 3

Perceptions, expectations and differences (n=505)

Construct	Perception		Expectation		Mean Dif.	<i>t</i>	<i>p</i> - value
	$\bar{x}$	<i>SD</i>	$\bar{x}$	<i>SD</i>			
1. Teachers	3.52	.73	3.84	.75	-0.31	9.47	.000
2. Content knowledge	3.48	.69	3.80	.76	-0.33	11.34	.000
3. Assessment	3.41	.73	3.79	.78	-0.38	10.02	.000
4. Learning environment	3.26	.82	3.76	.82	-0.50	12.26	.000
Overall	3.43	.64	3.80	.71	-0.37	12.67	.000

It finds that the mean of the overall perception is 3.43, indicating a middle level, and that of overall expectation is 3.80, which is high. Also, students'

perception expectation toward the teachers are the highest in their respective categories. Noticeably, the perception and expectation regarding learning environment are the lowest when compared to all the other aspects. Also, the expectation-perception gap analysis reveals that every aspect of the perceptions is lower than its respective aspect of the expectations at a significance level .05, with *p*-value .000. In particular, the greatest difference between perception and expectation exists in the aspect of learning environment whereas the least difference exists in that of the teachers.

Discussion

This study has explored the gap between perceptions and expectations toward instructional management of English courses of the GE curriculum at Phranakhon Rajabhat University. The findings of this study agree with the report on the general education framework in line with TQF: HEd (Tawara et al. 2013), which identifies that one of the problems of GE courses is the learning environment.

In this current research, the mean scores of the perception and expectation toward learning environment are the lowest when compared to all the others. It also finds that this aspect exhibits the widest expectation-perception discrepancy. Shown by mean differences of individual constructs of learning environment, the biggest difference exists in appropriateness of the number of students in a class (-0.792), followed by the appropriateness of physical condition for learner-centeredness (-0.781), the modernity and readiness of learning equipment (-0.431), the availability of learning resources outside the classroom (-0.430), the classroom atmosphere (-0.231), and the appropriateness of the course materials (-0.220). This finding is similar to that of Yousapronpaiboon (2013) who investigated service quality in

higher education in Thailand and found that a private university in Bangkok did not meet the expectations of its undergraduates. Yousapronpaiboon's study also found that the students had the highest expectations toward modern and up-to-date equipment.

The findings of the current research suggest that special attention be devoted to learning environment, especially the class size. In the context of this study, typical classrooms of English courses of the GE program have at least 50 students. In some classes, there can be up to 70 students. Although large classes help the university reduce instructor costs, allow the faculty members to efficiently use time, and help students make more friends and exchange their experience and knowledge, too large classes can produce negative results. Todd (2006: 2) researched into numbers of students in several articles about class sizes of EFL and found that a class with 40-60 students was considered large by the authors of these articles. Watanapokakul (2016: 204) found that teachers of EFL classes in a competitive institution in Thailand of which the admission standard was very high suggested that the class with more than 46.88 students was considered large and unmanageable. Nonetheless, teaching in a large class is not without consequences. A large body of research indicates its negative effects. According to Gámez's study, (2015) a higher ratio of teacher-to-student talking was associated with smaller language gains. Furthermore, the class size relates to the student confidence to 'speak up.' Harfitt (2012) conducted a study on the class size and language learning in Hong Kong, and suggested that reduced-size classes may well help to ease language learners' anxiety and assist them in overcoming 'face' issues. Also, Diette and Raghav (2014) found that relatively vulnerable students experienced larger negative effects from increases in class size.

Moreover, the appropriateness of physical condition for learner-centeredness and the modernity and readiness of learning equipment should be taken into account. Needless to say, the classroom physical condition more or less represents teaching models. In the context of this current study, GE classrooms follow conventional models. Student seats are always aligned in rows or fixed in certain places. Students face the teacher's desk in front with their backs to one another. The teacher's microphone cord is only a few meters long. And there is only one microphone for the whole class. This kind of classroom does not allow students and the teacher to move freely or allow the teacher to organize activities in which the teacher can closely interact with students and students interact with their classmates. Inevitably, students, especially in back rows in this kind of classroom can become passive participants in the learning process. Inevitably, the teachers often end up using a teacher-centered approach. Watanapokakul's study (2016: 210) reveals that teachers of large EFL classes emphasize the importance of classroom facilities for effective classroom management.

Conclusion

The results show that all individual aspects of the expectations were above their respective aspects of the perceptions. Their perception toward the teachers was the highest, and theirs toward the learning environment was the lowest. Meanwhile, they had the highest expectation toward the teachers, and the lowest one toward learning environment. In addition, the largest expectation-perception discrepancy was found in learning environment, especially of the appropriateness of the number of students in a class, the appropriateness of physical condition for learner-centeredness, and the modernity and readiness of learning equipment. Practically, these findings offer an

implication for the university's administrators to formulate suitable strategies to reduce the gap between student perceptions and expectations. Some alteration should be made in this study context, such as a reduction of class size and a creation of an active learning environment in order that the students will be equipped with lifelong learning skills, which is considered as a goal of general education.

Limitations and Recommendations

The findings of this study have provided important information about the perceptions and expectations toward the instructional management of the two GE English courses for this higher education institution. However, several limitations of this study are worth mentioning. First, this study suffered from lack of content analysis and employment of qualitative research methods, which could have supported the statistical significance and revealed insights about room for improvement. The researchers recommend that additional qualitative study be carried out. Second, this study confined itself to four elements of instructional management; it is advised that other elements should be studied. Third, this research captured only undergraduates at Phranakhon Rajabhat University. Further research into other contexts should be conducted so that the results are more generalizable.

References

- Assessment. (2015). *In the glossary of education reform*. Retrieved on 2 February 2020 from <https://www.edglossary.org/assessment/>
- Best, J. W. (1997). *Research in education*. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bitner, M. J., Faranda, W. T., Hubbert, A. R. & Zeithaml, V. A. (1997). Customer contributions and roles in service delivery. *International Journal of Service Industry Management*, 8(3), 193-205.
- Chalardkid, P. (2005). *Teaching principles*. Bangkok: Kasemsri. [in Thai]
- Charuchinda, I., Supawan, S. & In-U-Ris, S. (2019). The course of *English for everyday communication*: Scores, satisfaction, and cumulative grade point averages. In A. Tapata (ed.), *Proceedings of Humanities and Social Sciences: Vol 7* (pp. 202-221). [in Thai]
- Churchill, G. A., Jr. (1979). A Paradigm for developing better measures of marketing constructs. *Journal of Marketing Research*, 16, 64-73.
- Clawson, J. G. (2008). *Fundamental Elements in Teaching*. Retrieved on 3 February 2020 from SSRN: <https://ssrn.com/abstract=911821>
- Content Knowledge. (2016). *In the glossary of education reform*. Retrieved on 4 February 2020 from <https://www.edglossary.org/content-knowledge/>
- Cuttance, P. (2001). The impact of teaching on student learning. In K. Kennedy (Ed.), *Beyond the rhetoric: Building a teaching profession to support quality teaching* (pp. 35-55). Australian College of Education: Canberra.
- Diett, T. M. & Raghav, M. (2014). Class size matters: Heterogeneous effects of large classes on college student learning. *Eastern Economic Journal*, 41, 273-283. Retrieved on 5 February 2020 from <https://doi.org/10.1057/eej.2014.31>

- Dulayakasem, U. (2013). General education management. *Journal of Learning Innovations, 1*(1), 43-52. [in Thai]
- Gómez, P. B. (2015). Classroom-based English exposure and English language learners' expressive language skills. *Early Childhood Research Quarterly, 31*(2), 135-146. Retrieved on 6 February 2020 from <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2015.01.007>
- Harfitt, G. J. (2012). Class size and language learning in Hong Kong: The students' perspective. *Educational Research, 54*(3), 331-342. doi/abs/10.1080/00131881.2012.710091
- Hill, P. (1991). Tangibles, intangibles and services: A new taxonomy for the classification of output. *Canadian Journal of Economics, 32*(2), 426-446.
- Hill, Y., Lomas, L. & McGregor, J. (2003). Students' perceptions of quality in higher education. *Quality Assurance in Education, 11*(1), 15-20.
- Laird, T. F. N. & Garver, A. K. (2010). The effect of teaching general education courses on deep approaches to learning: How disciplinary context matters. *Research in Higher Education, 51*(3), 248-265.
- Letcher, D.W. & Neves, J.S. (2010). Determinants of undergraduate business student satisfaction. *Research in Higher Education Journal, 1*-26.
- Mala, D. (2019, January 4). Thai university struggle to keep up. *Bangkok Post*. Retrieved on 7 February 2020 from <https://www.bangkokpost.com>
- Parasuraman, A. Berry, L. & Zeithaml, V. (1991). Understanding Customer Expectations of Service. *Sloan Management Review, 32*. 39-48.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A. & Berry, L.L. (1985). A conceptual model of service quality and its implications for future research. *The journal of Marketing, 49*(4), 41-50.

- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A. & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A multiple-item scale for measuring consumer perceptions of service quality, *Journal of Retailing*, 64(1), 12-40.
- Sakthivel, P.B., Rajendran, G. & Raju, R. (2005). TQM implementation and students' satisfaction of academic performance. *The TQM Magazine*, 17(6), 573-589.
- Seel, N.M. (2012). Learning environment. In N.M Seel (Ed.), *Encyclopedia of the Sciences of Learning*. Retrieved on 8 February 2020 from https://doi.org/10.1007/978-1-4419-1428-6_1860
- Tawara, W., Ruangchan, S., Siriwong, P., Apanutat, P., Hatasak, M., Phungnak, P., Athittang, . . . Suankratai, C. (2013). *A Report on the General Education Framework in Line with Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF: Hed)*. Bangkok: The Office of Higher Education Committee.
- Todd, R. W. (2006). Why investigate large classes? *rEFlections*, 9(10), 1-12.
- Watanapokakul, S. (2016). The perceptions and experiences of English teachers regarding large EFL classes. *LEARN Journal*, 9(2), 199-219.
- Yildiz, S. M. & Kara, A. (2014). Developing alternative measures for service quality in higher education: Empirical evidence from the school of physical education and sports sciences. In Jr. L. Robinson (Ed.), *Proceedings of the 2009 Academy of Marketing Science (AMS) Annual Conference*. Retrieved on 9 February 2020 from https://doi.org/10.1007/978-3-319-10864-3_102

- Yousapronpaiboon, K. (2014). SERVQUAL: Measuring higher education service quality in Thailand. *Procedia-Social and Behavioral Science*, 116. 1088-1095.
- Zeithaml, V. A. & Bitner, M. J. (1997). *Service marketing: Integrating customer focus across the firm*. Boston: McGraw-Hill.
- Zhao, X. (2012). A review on service quality and student satisfaction. In J. Luo (Ed.), *Soft Computing in Information Communication Technology. Advances in Intelligent and Soft Computing: Vol 158*. 115-122. Retrieved on 10 February 2020 from https://doi.org/10.1007/978-3-642-29148-7_17

Authors

Assistant Professor Dr. Intira Charuchinda

English Department, Faculty of Humanities and Social Sciences

Phranakhon Rajabhat University

9 Chang Wattana Rd. Bangkhen District, Bangkok 10220

Tel: 097-2954995 Fax: 02- 522-6612 Email: limsongprot@gmail.com

Assistant Professor Dr. Pornsin Supawan

Mathematics Department, Faculty of Science and Technology

Phranakhon Rajabhat University

9 Chang Wattana Rd. Bangkhen District, Bangkok 10220

Tel: 063-235-4292 Fax: 02-544-8556 Email: pornsin.s@gmail.com

หลักเกณฑ์การเขียนบทความวิชาการและ บทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในมนุษยศาสตร์ (มสศ.)

1. ส่งบทความวิจัยฉบับเต็มในรูปแบบของ Word File จำนวน 1 ชุด เป็น
แฟ้มข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Office Word 2010 เป็นต้นไป ที่
เว็บไซต์ <http://www.tci-thaijo.org/index.php/jhusoc/index>
2. เป็นบทความด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับภาษา
ภาษาศาสตร์ วรรณคดี ปรัชญาและศาสนา ชาติพันธุ์ บรรณารักษ์และสารสนเทศ
ศาสตร์ ดนตรีและนาฏศิลป์ ศิลปกรรม ประเพณีและวัฒนธรรม การท่องเที่ยว
ประวัติศาสตร์ โบราณคดี มานุษยวิทยา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์
เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา จิตวิทยา การศึกษา และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้
3. ความยาวของบทความโดยนับรวมรูปภาพ ตาราง เอกสารอ้างอิง และ
ประวัติผู้เขียน จำนวน 15-20 หน้ากระดาษ A5
4. แบบอักษร (Font) บทความ
 - 4.1 ให้พิมพ์ด้วยตัวอักษร Angsana New ขนาด 14 และพิมพ์เนื้อหา
ในลักษณะคอลัมน์เดียว (One column) กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเป็นแบบระยะ
พิมพ์เดี่ยว (Single space) ระยะขอบบน-ล่าง 2 เซนติเมตร และระยะขอบซ้าย-ขวา 1.8
เซนติเมตร
 - 4.2 ชื่อบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ด้วยตัวหนา
โดยใช้ขนาดอักษร 16 กึ่งกลางหน้ากระดาษ กรณีเป็นภาษาอังกฤษ ให้ใช้อักษรตัวแรก
เป็นตัวใหญ่สำหรับคำหลักต่างๆ

4.3 ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (และอาจารย์ที่ปรึกษา) ให้มีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และให้ใช้หมายเลขกำกับชื่อผู้เขียนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะที่เป็น ภาษาไทยเท่านั้น พิมพ์ด้วยตัวหนาโดยใช้ขนาดอักษร 14 กึ่งกลางหน้ากระดาษ

4.4 ชื่อสาขาวิชา คณะ และสถาบันการศึกษาต้นสังกัด ให้พิมพ์ที่บรรทัดล่าง ต่อจากชื่อผู้วิจัย ชิดขอบซ้าย พิมพ์อักษรเป็นตัวบางขนาด 12 ใช้เขียนทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ แต่ให้ใช้หมายเลขกำกับเฉพาะที่ภาษาไทยเท่านั้น

5. เป็นบทความภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ในกรณีที่เป็นบทความ ภาษาอังกฤษต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและลงนามรับรองจากผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาษาอังกฤษก่อนส่งให้บรรณาธิการ

6. ต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อนหรืออยู่ระหว่าง การพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น

7. บทความต้องมีสาระสังเขป (บทคัดย่อ) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่ เกิน 1 หน้ากระดาษ A5 หรือระหว่าง 150-200 คำ ในกรณีที่บทความเป็นภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ ให้เขียนบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น

8. ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามระบบการอ้างอิงเอกสารและหลักเกณฑ์ การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในมนุษยสังคมสาร อย่าง เคร่งครัด

9. บทความที่ส่งมาตีพิมพ์จะได้รับการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่ เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2 ท่าน ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ใน 2 ท่านไม่เห็นควรให้ตีพิมพ์ ก็จะส่ง บทความนั้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3 พิจารณา ทั้งนี้ บทความที่จะได้รับการตีพิมพ์ ในมนุษยสังคมสาร ต้องผ่านการพิจารณาเห็นควรให้ตีพิมพ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ท่าน

10. ผลการพิจารณาให้ตีพิมพ์บทความในมนุษยสังคมสาร ให้ถือมติของกองบรรณาธิการเป็นที่สุด

11. บทความที่ไม่ผ่านการพิจารณาให้ตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ทราบ แต่จะไม่ส่งต้นฉบับคืนให้ผู้เขียน

12. ผู้เขียน/คณะผู้เขียน (ผู้วิจัย/คณะผู้วิจัย) ต้องเขียนข้อมูลส่วนตัวโดยย่อเป็นภาษาอังกฤษไว้ในส่วนท้ายสุดของบทความต่อจากเอกสารอ้างอิง โดยให้ระบุค่านามหน้าชื่อ (นาย/นาง/นางสาว) ตำแหน่งทางวิชาการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์/รองศาสตราจารย์/ศาสตราจารย์) (ถ้ามี) คุณวุฒิปริญญาเอก (ดร.) (ถ้ามี) พร้อมใส่ข้อมูลที่อยู่อีเมลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้งรหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร และอีเมลด้วย ในกรณีที่ เป็นนักศึกษาปริญญาโทหรือปริญญาเอก ให้เขียนเฉพาะข้อมูลนักศึกษาเท่านั้น โดยไม่ต้องใส่ข้อมูลของอาจารย์ที่ปรึกษา

ตัวอย่างเช่น

Author

Assistant Professor Dr. Akkarapon Nuemaihom

English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences

Buriram Rajabhat University 439 Jira Rd., Muang District, Buriram

Province 31000

Fax: 044-6128585 Tel: 081-8204402 E-mail: akkarapon2512@gmail.com

ส่วนประกอบของบทความ

บทความวิชาการ

ในการเขียนบทความวิชาการ ควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม บทความวิชาการควรมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ชื่อเรื่อง (Title) ใช้คำที่สั้น กระชับ และมีความหมายชัดเจน ให้เขียนเป็นระดับกลุ่มคำไม่ใช่ระดับประโยค และต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยก่อนและตามด้วยชื่อเรื่องภาษาอังกฤษในบรรทัดต่อมา แต่ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้นในกรณีที่บทความเขียนเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ ความยาวระหว่าง 8-15 คำ

2. บทคัดย่อ (Abstract) สรุปเนื้อหาของบทความให้ได้ใจความชัดเจน ให้เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเขียนเป็นภาษาไทยก่อน ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ หรือระหว่าง 150-200 คำ ให้เขียนบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น ในกรณีที่บทความเขียนเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ

3. คำสำคัญ (Keyword) ระบุคำสำคัญของเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำสืบค้นในระบบฐานข้อมูลได้ บทคัดย่อ ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3-5 คำ ให้เขียนคำสำคัญเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น ในกรณีที่บทความเขียนเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ

4. บทนำ (Introduction) นำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา รวมทั้งระบุถึงขอบเขตเนื้อหาของบทความ

5. เนื้อหา (Body of text) ระบุเนื้อหาหลักของบทความ โดยแบ่งออกเป็นประเด็นย่อยๆ และมีการจัดเรียงลำดับหัวข้อตามรายละเอียดของเนื้อหา

6. เอกสารอ้างอิง (References) อ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา (In-text citation)

โดยใช้ระบบนาม-ปี (Author-Year) ตามรูปแบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 (6th edition) และเอกสารอ้างอิงทุกรายการที่ปรากฏในบทความต้องมีรายชื่อปรากฏอยู่ในรายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ด้วย

บทความวิจัย

ให้นำเสนอผลการวิจัยที่ค้นพบอย่างเป็นระบบ โดยบทความวิจัยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. **ชื่อเรื่อง (Title)** ใช้คำที่สั้น กระชับ และมีความหมายชัดเจน ให้เขียนเป็นระดับกลุ่มคำไม่ใช่ระดับประโยค และต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยก่อนและตามด้วยชื่อเรื่องภาษาอังกฤษในบรรทัดต่อมา แต่ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้นในกรณีที่บทความเขียนเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ ความยาวระหว่าง 8-15 คำ

2. **บทคัดย่อ (Abstract)** สรุปสาระสำคัญของงานวิจัยซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์การวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวแต่ละภาษาไม่เกิน 1 หน้า หรือระหว่าง 150-200 คำ ให้เขียนบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น ในกรณีที่บทความเขียนเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ

3. **คำสำคัญ (Keywords)** ระบุนำสำคัญของเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำสืบค้นในระบบฐานข้อมูลได้บทคัดย่อ ต้องมีทั้งภาษาไทยและ

ภาษาอังกฤษ จำนวน 3-5 คำ ให้เขียนคำสำคัญเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น ในกรณีที่บทความเขียนเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ

4. บทนำ (Introduction) ระบุถึงความสำคัญของปัญหาที่ศึกษา วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและประโยชน์โดยรวมที่จะเกิดขึ้นจากผลวิจัย

5. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective) ระบุวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยให้ชัดเจนและสะท้อนถึงภาพรวมทั้งหมดของงานวิจัย

6. วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology) ระบุวิธีวิจัยที่ครอบคลุมถึงประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7. ผลการวิจัย (Results) ระบุผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

8. อภิปรายผล (Discussion) นำเสนอผลการวิจัยโดยอ้างอิงถึงทฤษฎีต่างๆ เพื่อสนับสนุนผลการวิจัยที่ค้นพบหรือเห็นแย้งที่สมเหตุสมผล

9. ข้อเสนอแนะ (Recommendations) เสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์และเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

10. การอ้างอิง (References) ใช้การอ้างอิงตามรูปแบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 (6th edition)

* การเขียนเอกสารอ้างอิง *

1. การอ้างอิงเอกสารในเนื้อหา (In-text citation) ให้ใช้ภาษาอังกฤษเท่านั้น สำหรับผู้เขียนทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยระบุเฉพาะนามสกุลแล้วตามด้วยปี ค.ศ. ที่เผยแพร่เอกสาร และ/หรือเลขหน้า เช่น Nuemaihom (2014) หรือ (Nuemaihom, 2014: 23)

2. การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้เขียน โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้อ้างนามสกุลก่อนแล้วตามด้วยอักษรย่อของชื่อแรก

3. ในกรณีอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย ให้แปลเอกสารอ้างอิงนั้นเป็นภาษาอังกฤษ และให้วงเล็บคำว่า [in Thai] ไว้ส่วนท้ายของเอกสารอ้างอิงนั้น ให้เขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษคือให้อ้างนามสกุลก่อนแล้วตามด้วยอักษรย่อของชื่อแรก และให้เขียนรวมไปกับรายการอ้างอิงที่เป็นภาษาอังกฤษเลย

ตัวอย่างเช่น

References

- Nuemailhom, A. (2010). *Speaking English in all situations* (2nd ed.). Bangkok: Digital Media Learning and Production Center. [in Thai]
- Sato, K. (2003). *Improving our students speaking skills: Using selective error correction and group work to reduce anxiety and encourage real communication*. Japan: Akita Prefectural.
- Yothimas, D. (2015). *A study and development of innovation on tourism English communication for tourism personnel at Phnom Rung Sanctuary in Chaloemphrakiat district, Buriram province* (Research report). Buriram: Buriram Rajabhat University. [in Thai]

(สามารถดูหลักเกณฑ์และรูปแบบการอ้างอิงเอกสารเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์

<http://www.tci-thaijo.org/index.php/jhusoc/index>)

ให้ใช้ระบบการเขียนเอกสารอ้างอิงนี้ตั้งแต่ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) 2562 เป็นต้นไป

Manuscript Preparation Guidelines for the Submission of Academic and Research Articles in Journal of Humanities and Social Sciences (JHUSOC)

1. The full article should be submitted in the Word File as an electronic file using Microsoft Office Word 2010 onwards via the website: <http://www.tci-thaijo.org/index.php/jhusoc/index>.

2. The article must be relevant to Humanities and Social Sciences of the following areas: Language, Linguistics and Literature, Philosophy and Religion, Ethnicity, Folklore, Library and Information Science, Music and Performance Arts, Fine and Applied Arts, Tradition and Culture, Tourism, History, Archaeology, Anthropology, Law, Politics, Public Administration, Economics, Sociology, Psychology, Education, and Technology and Learning Innovation.

3. The article must be typed on A5 paper to include figures, tables, references, and author's brief personal data. Moreover, it should be between 15-20 pages in length.

4. Font

4.1 Angsana New with font size 14 is required. The article must be typed in one column and single spacing. The top-bottom margins of 2 cm. and the left-right margins of 1.8 cm. are used.

4.2 Both Thai and English article titles should be in bold face, font size 16 with initial caps of the content words, and be centered.

4.3 The author's name (and the advisor's name) must be written in both Thai and English. It must also be typed in bold using font size 14 and centered on the page. For the Thai article, the author's name is numbered in order.

4.4 Department(s)/program(s), faculty(s) and affiliation(s) must be written in both Thai and English, and set flush on the left using font size 12 below the author's name. For the Thai article, their Thai information is numbered in order.

5. Either Thai or English article can be submitted. In the case of an English article, it must be verified and signed by an English language expert before being sent to the editor.

6. The article submitted for publication in JHUSOC has not already been published elsewhere or is not under consideration by peer reviewers for publication in other journals.

7. The article must contain both Thai and English abstracts with no more than 1 page of A5, or between 150-200 words. Only English abstract is required for the article written in English or other languages.

8. The author must strictly comply with the reference system and the criteria for the publication of academic or research articles set by the journal.

9. The article will be reviewed by at least two peer reviewers in the relevant fields. If one of them does not agree to get it published, the article will be sent to the third peer reviewer for his/her consideration. It is noted that the article published in the journal must be approved by at least two peer reviewers.

10. The editorial board is responsible for the final decision regarding acceptance or rejection of the article published in the journal.

11. The author will be officially informed if his/her article is not accepted. However, the manuscript will not be sent back to him/her.

12. The author/authors (researcher/researchers) must write the personal information in English in the last part of the article below the references, providing a title (Mr. / Mrs. / Miss), an academic position i.e. Assistant Professor / Associate Professor / Professor (if any), and a doctoral degree i.e. Dr. (If any). A full address, including a postal code, a fax number, and an email address, should also be provided. It is noted if the author is a master's or doctoral student, his/her personal information must be presented while his/her advisors' individual information is not required.

For examples:

Author

Assistant Professor Dr. Akkarapon Nuemaihom

English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences

Buriram Rajabhat University 439 Jira Rd., Muang District, Buriram

Province 31000

Fax: 044-6128585 Tel: 081-8204402 E-mail: akkarapon2512@gmail.com

* Components of Academic Articles *

To write an academic article, clear points should be identified and appropriate sequences of the content should be considered. The article should consist of the following parts:

1. Title: The title should possess the short, concise and meaningful words. It should be written in a word level, not a sentence level. The title with 8-15 words must be written in both Thai and English. Moreover, the Thai title is typed first, followed by the English one on the next line. However, only English title is required for the article written in English or other foreign languages.

2. Abstract: The article contents are clearly summarized. Both Thai and English abstracts are required. A one-page Thai abstract with 150-200 words is written first, followed by the English one with the same number of words. It is noted that only English abstract is required for the article written in English or other foreign languages.

3. Keyword: The keywords appropriate for retrieving information from the database are identified. Both Thai and English 3-5 keywords are required and must be placed below the abstract. It is noted that only English keywords are required for the article written in English or other foreign languages.

4. Introduction: The article background is presented. The article scope is also specified.

5. Body of Text: The main contents and sub-topics of the article are identified. Moreover, the topics are sorted by the contents.

6. References: In-text citation is based on the author-year system of the APA (American Psychological Association) style (6th edition). It is noted that all entries in the text should be listed in the references.

*** Components of Research Articles ***

The research results should be presented systematically. The research article should be composed of the following parts:

1. Title: The title should possess the short, concise and meaningful words. It should be written in a word level, not a sentence level. The title with 8- 15 words must be written in both Thai and English. Moreover, the Thai title is typed first, followed by the English one on the next line. However, only English title is required for the article written in English or other foreign languages.

2. Abstract: The important research components, including objectives, population, sample group, instruments, statistics for data analysis, and research results. Both Thai and English abstracts must be written. The length of each language is not more than 1 page or between 150-200 words. It is noted that only English abstract is required for the article written in English or other foreign languages.

3. Keyword: The keywords appropriate for retrieving information from the database are identified. Both Thai and English 3-5 keywords are required and must be placed below the abstract. It is noted that only English abstract is required for the article written in English or other foreign languages.

4. Introduction: The significance of research problems are identified. The relevant literature is reviewed. In addition, the overall benefits obtained from the research results are also presented.

5. Objective: The research objectives are clearly identified to reflect the overall picture of the research.

6. Methodology: The research methods, including population, samples, instruments, steps of data collection, and statistics for data analysis, are clearly indicated.

7. Results: The research results obtained from analyzing the data are clearly interpreted according to the research objectives.

8. Discussion: The research results are discussed with theoretical support so as to check whether the current research results are in line with or against the previous studies.

9. Recommendations: Utilization of the research results, and guidelines for the next research should be recommended.

10. References: The references must be based on APA (American Psychological Association) style (6th edition).

* Writing References *

1. Both Thai and foreign authors' names in the in-text citation must be written in English only. Moreover, their last names should be written first, followed by the year of publication, and/or page numbers, for example, Nuemaihom (2014) or (Nuemaihom, 2014: 23).

2. References are listed fully in alphabetical order according to the last name of the author and not numbered. Moreover, the last name is written first, followed by the initial letter of his/her first name.

3. For referring the Thai documents, the documents must be translated into English, and the additional word "in Thai" must be put in the brackets [] i.e. [in Thai]. It is noted that the same format for referring both Thai and English documents is required.

For example:

References

- Nuemaihom, A. (2010). *Speaking English in all situations* (2nd ed.). Bangkok: Digital Media Learning and Production Center. [in Thai]
- Sato, K. (2003). *Improving our students speaking skills: Using selective error correction and group work to reduce anxiety and encourage real communication*. Japan: Akita Prefectural.
- Yothimas, D. (2015). *A study and development of innovation on tourism English communication for tourism personnel at Phnom Rung Sanctuary in Chaloeprakhiat district, Buriram province* (Research report). Buriram: Buriram Rajabhat University. [in Thai]

(For further information about the guidelines on writing references, please visit the
website: <http://www.tci-thaijo.org/index.php/jhusoc/index>)

This reference style will come into effect from
Vol. 17 No.1 (January-April) 2019 onwards.

แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในมนุษยสังคมสาร (มสส.)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

เรียน บรรณาธิการมนุษยสังคมสาร

เรื่อง ตีพิมพ์บทความลงในมนุษยสังคมสาร

1. ชื่อผู้ส่งบทความ

(ภาษาไทย).....

.....

(ภาษาอังกฤษ).....

.....

2. ชื่อบทความ

(ภาษาไทย).....

.....

.....

.....

(ภาษาอังกฤษ).....

.....

.....

.....

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

เลขที่ 439 ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

อีเมล: jhusoc@bru.ac.th เว็บไซต์: <http://jhusoc.bru.ac.th>

3. ประเภทของบทความ

☐ บทความวิจัย (Research article)☐ บทความวิชาการ (Academic article)

4. เนื้อหาของบทความเกี่ยวกับ

☐ ด้านมนุษยศาสตร์ ☐ ด้านสังคมศาสตร์

5. วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุด

.....

6. ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้า

มี).....

7. สถานภาพผู้ส่งบทความ

7.1 ☐ อาจารย์ ☐ อื่นๆ ระบุ.....

คณะ.....

สถาบัน.....

ชื่อผู้วิจัยรวม (ถ้ามี) กรณีผู้ส่งบทความไม่เป็นนักศึกษา

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)	ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)	หน่วยงาน	โทรศัพท์

7.2 ☐ นิสิต/นักศึกษา☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

หลักสูตร.....

สาขา.....

คณะ.....

สถาบัน.....

โปรดระบุชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1. ชื่อ-นามสกุล

(ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ).....

ที่ทำงานปัจจุบัน.....

2. ชื่อ-นามสกุล

(ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ).....

ที่ทำงานปัจจุบัน.....

8. สถานที่ทำงาน

.....

.....

.....

โทรศัพท์ที่ทำงาน.....

โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....

อีเมล.....

9. กองบรรณาธิการสามารถติดต่อข้าพเจ้าได้ที่

☐ สถานที่ทำงาน ☐ ที่อยู่ดังต่อไปนี้

.....

.....

.....

โทรศัพท์ที่ทำงาน.....

โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....

อีเมล.....

10. กรณีที่ไม่สามารถติดต่อข้าพเจ้าได้ กองบรรณาธิการสามารถติดต่อ
บุคคลดังต่อไปนี้

ชื่อ – สกุล

.....

โทรศัพท์ที่ทำงาน.....

โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....

อีเมล.....

มีความเกี่ยวข้องเป็น.....

11. สิ่งที่แนบมาด้วย

☐ ไฟล์บทความวิจัย ☐ บทความทางวิชาการ

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

12. องค์ประกอบของบทความ

ข้าพเจ้าได้จัดทำบทความตามคำแนะนำการเตรียมต้นฉบับของ “มนุษยศาสตร์” ครบสมบูรณ์ ดังนี้

☐ บทความวิชาการ	☐ บทความวิจัย
☐ ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	☐ ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
☐ ชื่อผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	☐ ชื่อผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
☐ บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	☐ บทคัดย่อและภาษาอังกฤษ
☐ คำสำคัญภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	☐ คำสำคัญและภาษาอังกฤษ
☐ บทนำ	☐ บทนำ
☐ เนื้อหา	☐ วัตถุประสงค์การวิจัย
☐ เอกสารอ้างอิง	☐ วิธีดำเนินการวิจัย
☐ ประวัติผู้วิจัย	☐ ผลการวิจัย
	☐ อภิปรายผล
	☐ ข้อเสนอแนะ
	☐ เอกสารอ้างอิง
	☐ ประวัติผู้วิจัย

13. ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาได้ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาอังกฤษในส่วนของ Abstract และบทความความภาษาอังกฤษ และขอรับรองว่าบทความฉบับนี้มีการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามหลักภาษาและหลักไวยากรณ์ทุกประการ เห็นควรให้ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณชนได้

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา ลงชื่อ.....
(.....)
ตำแหน่ง.....
...../...../.....

14. อาจารย์ที่ปรึกษา ได้ตรวจบทความนี้แล้วขอรับรองว่า องค์ประกอบและเนื้อหาของบทความนี้ มีความสมบูรณ์และถูกต้องตามหลักวิชาการ เห็นควรให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้
*(กรณีที่เป็นนิสิตหรือนักศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ลงชื่อ.....
(.....)
...../...../.....

15. ต้นฉบับที่ส่งพิจารณาเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนี้ ยังไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อนและไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น และยินดีแก้ไขตามที่กองบรรณาธิการเสนอแนะ

ผู้ส่งบทความ ลงชื่อ.....

(.....)

...../...../.....

ผลการพิจารณาบทความจากบรรณาธิการ

- ☐ เห็นควรดำเนินการส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินคุณภาพของบทความ
- ☐ ไม่รับพิจารณาบทความ

.....

.....

.....

.....

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม)

บรรณาธิการมนุษยศาสตร์

หมายเหตุ

1. ขอให้ท่านกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มขอลงบทความด้วยลายมือที่อ่านออก และชัดเจนแล้วสแกนส่งไปพร้อมไฟล์ PDF และ ไฟล์ Word ของบทความต้นฉบับ โดยส่งไปที่ <http://jhusoc.bru.ac.th> → ติดต่อขอลงบทความ
2. ขอให้จัดเตรียมต้นฉบับบทความของท่านตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความ ของกองบรรณาธิการ “มนุษยสังคมสาร” มิเช่นนั้น บทความของท่านจะไม่ได้รับการ พิจารณาในดำเนินการในขั้นต่อไป
3. บทความของท่านต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาอังกฤษ จากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ พร้อมลงลายมือชื่อรับรอง
4. ในกรณีที่เป็นิสิตนักศึกษา บทความของท่านต้องผ่านการรับรองจาก อาจารย์ที่ปรึกษา โดยลงลายมือชื่อรับรอง

Article Submission Form

for Publication in the Journal of Humanities

and Social Sciences (JHUSOC)

Faculty of Humanities and Social Sciences

Buriram Rajabhat University, Thailand

Date:/...../.....

To Editor of Journal of Humanities and Social Sciences

Subject Article Submission Form for Publication in Journal of
Humanities and Social Sciences

1. Author's Name.....

2. Article Title.....

.....

.....

.....

3. Types of Articles ☐ Research Article ☐ Academic Article

Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

E-mail: jhusoc@bru.ac.th

Website: <http://jhusoc.bru.ac.th>

4. Types of Disciplines ☐ Humanities ☐ Social Sciences

5. The Highest Level of Education.....

6. Academic Position (if any).....

7. Position

7.1 ☐ Lecturer ☐ Other Positions (please specify).....

Faculty.....Institute.....

Co-authors (if any) who are not students.

Name	Organization	Telephone	E-mail

7.2 ☐ Students ☐ M.A. ☐ Ph.D.

Discipline.....

Program.....

Faculty.....

Institute.....

Please specify the thesis advisors' names

1. Name.....

Current Position.....

Address.....

Telephone..... E-mail.....

2. Name.....
Current Position.....
Address.....
Telephone..... E-mail.....

8. Author's Present Workplace

.....
.....
Office Telephone..... Mobile Telephone.....
Fax..... E-mail.....

9. Contact Address ☐ Workplace ☐ Address as below

.....
.....
Home/Office Telephone..... Mobile Telephone.....
Fax..... E-mail.....

10. In case of not being able to contact the author, the editorial board can contact the following person:

Name.....
Telephone..... Mobile Telephone.....
Fax..... E-mail Address.....
Relationships.....

11. Enclosed documents

☐ Research Article ☐ Academic Article
☐ Other (specify)

12. Article Components

I have written an article in line with the guidelines of the journal with the following components:

☐ Academic Article	☐ Research Article
☐ Thai and English Titles	☐ Thai and English Titles
☐ Author's name in Thai and English	☐ Author's name in Thai and English
☐ Thai and English Abstracts	☐ Thai and English Abstracts
☐ Thai and English Keywords	☐ Thai and English Keywords
☐ Introduction	☐ Introduction
☐ Body of Text	☐ Objectives
☐ References	☐ Methodology
☐ Author's Biodata	☐ Results
	☐ Discussion
	☐ Recommendations
	☐ References
	☐ Author's Biodata

13. An expert has examined accuracy of the English use. It is certified that the article is written in the correct English grammar and can be published in this journal.

Expert's signature.....

(.....)

Position.....

Date...../...../.....

14. The thesis advisor(s) has considered this article and approved that its contents and components are complete and accurate according to academic principles, so the article is recommended to be published in this journal. It is noted that the item 14 is for the students only.

Advisor's signature.....

(.....)

Date...../...../.....

15. The manuscript submitted for publication in this journal has not been published before and is not under consideration of other journals. Moreover, the author is pleased to make modifications suggested by the editorial board.

Authors' signature.....

(.....)

Date...../...../.....

The results of article acceptance considered by the journal editor are as follows:

☐ It should be forwarded to peer reviewers to evaluate its quality.

☐ It is rejected (Please give reasons for not being able to get the article published in this journal.).....
.....
.....

(Assistant Professor Dr. Akkarapon Nuemaihom)

Editor

Journal of Humanities and Social Sciences

NB:

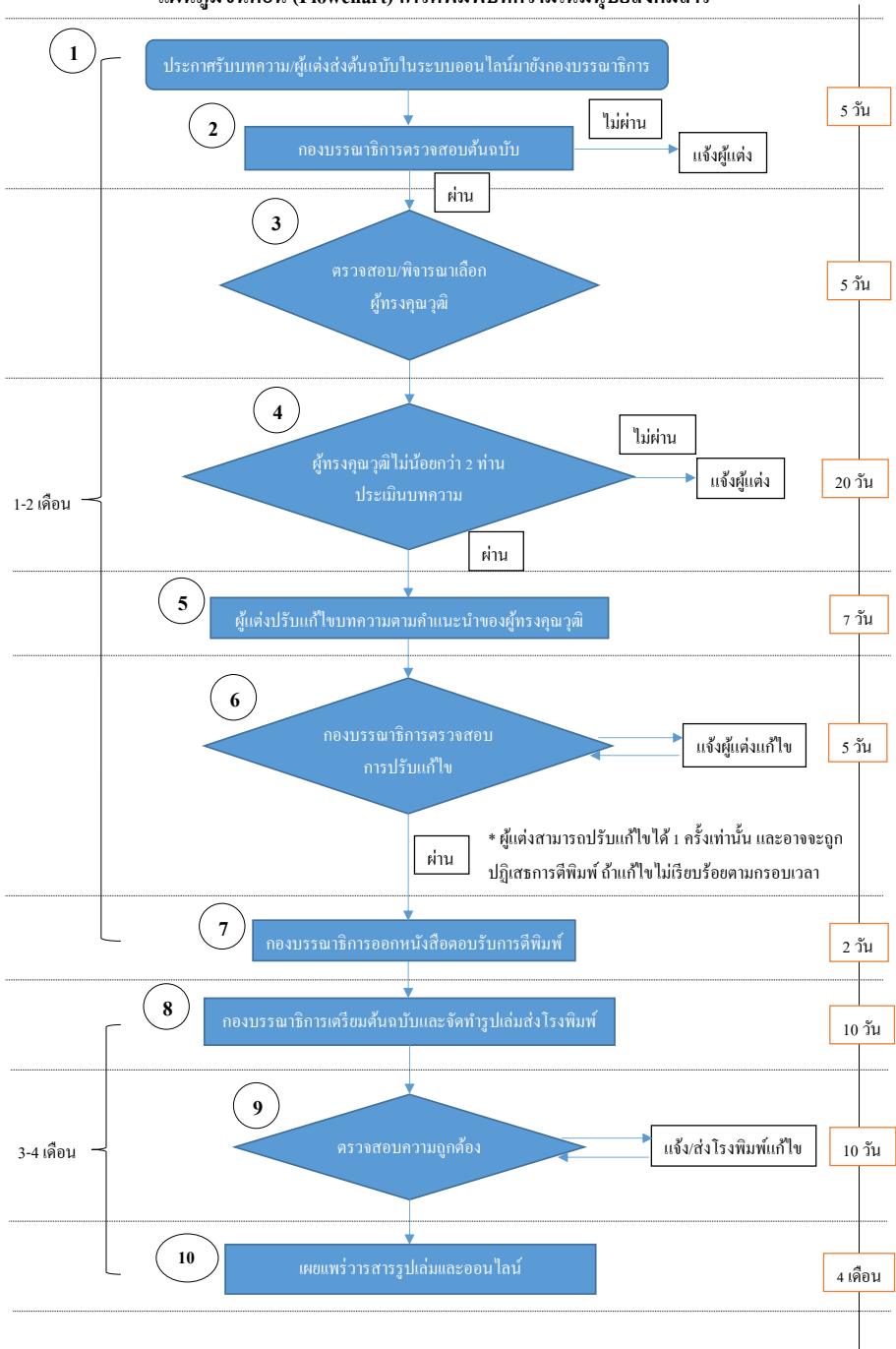
1. You must fill out the Article Submission Form with readable handwriting, scan the form and submit it together with both PDF and Word files of the original full article to <http://jhusoc.bru.ac.th> → **Request for Article Submission.**

2. You must prepare your original manuscript in accordance with the journal guidelines and criteria, otherwise your article will not be considered to get published in the journal.

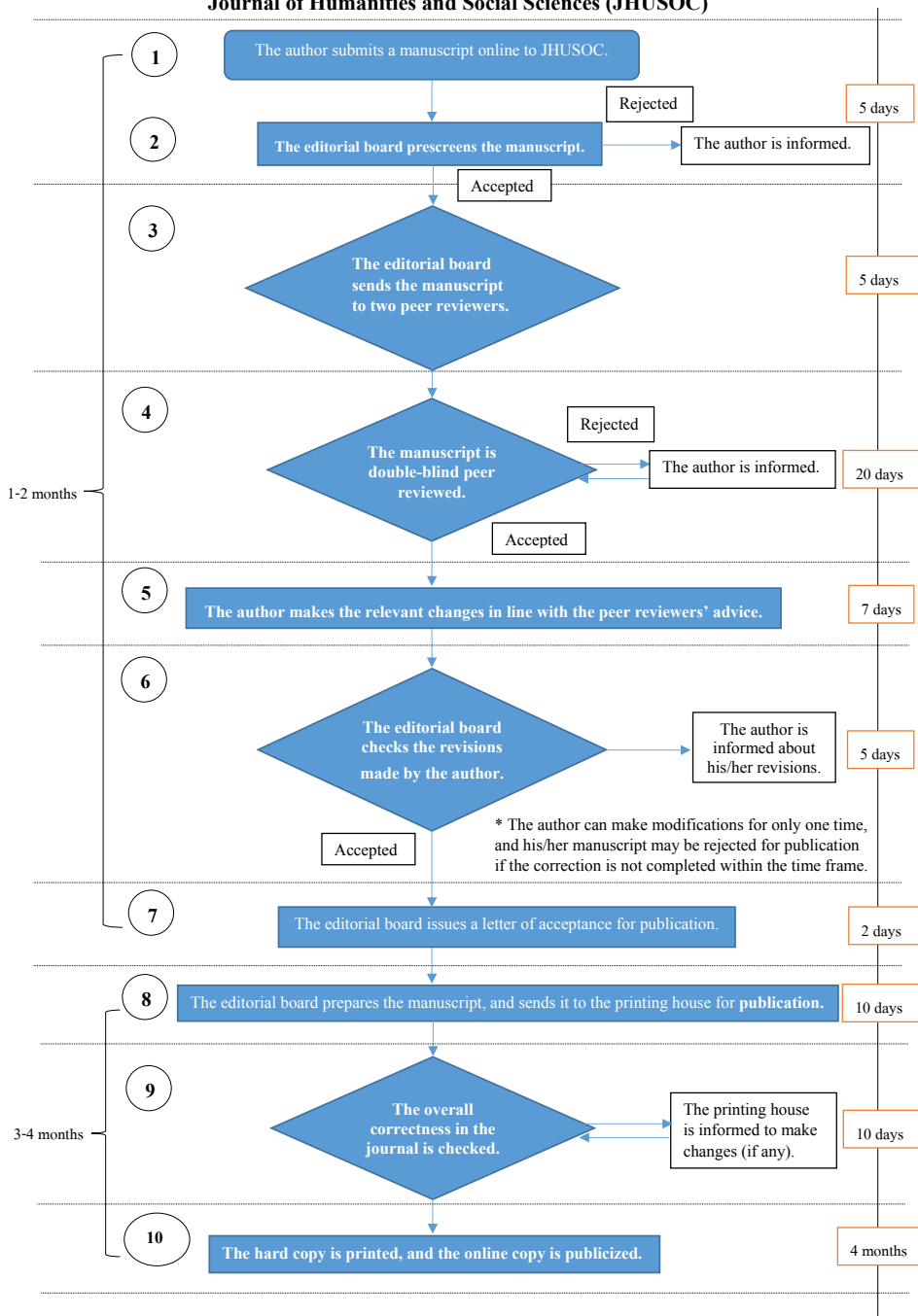
3. Your article must be written in the correct English and is certified by the English expert with his/her signature on it.

4. For a student, the article must be certified by an advisor with his/her signature on it.

แผนภูมิขั้นตอน (Flowchart) การตีพิมพ์บทความในมนุษยสังคมสาร

Article Publishing Workflow Journal of Humanities and Social Sciences (JHUSOC)

หมายเลขสมาชิก.....

ใบสมัครสมาชิก

มนุษยสังคมสาร (มสส.)

Faculty of Humanities and Social Sciences (JHUSOC)

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

ที่อยู่.....

.....

โทรศัพท์..... โทรสาร.....

อีเมล.....

☐ สมัครสมาชิก.....ปี (1 ปี 3 ฉบับ 400 บาท) เริ่มตั้งแต่ฉบับที่.....

☐ ต่ออายุสมาชิก.....ปี (1 ปี 3 ฉบับ 400 บาท) เริ่มตั้งแต่ฉบับที่.....

พร้อมกันนี้ได้ส่งค่าสมาชิก จำนวน.....บาท

(ตัวอักษร.....)

โดยโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ชื่อบัญชี “มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (วารสารวิชาการ
มนุษยสาร)” บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 427-1-25989-1

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

วันที่.....

หลังจากโอนเงินแล้ว กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงิน (pay-in-slip) ไปที่
โทรสาร 0-4461-2858 หรือ อีเมล: jhusoc@bru.ac.th

ออกใบเสร็จในนาม

ชื่อ.....

ที่อยู่.....

.....

ดาวน์โหลดใบสมัครสมาชิกได้ที่ <http://jhusoc.bru.ac.th>